

ΕΛΕΥΘΕΡ

ΔΙΜΗΝΟΝ ΕΠΙΣΤΗ-
ΜΟΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟ-
ΔΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΗΜΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΕΛ-
ΛΗΝΙΔΩΝ ΜΑΙΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ

11

ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Α. ΚΥΡΙΑΚΗΣ, Γ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΑΤΡΙΝΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ ΜΑΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ “ΑΣΥΛΟΝ ΑΝΙΑΤΩΝ,,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Χ. ΚΑΣΔΑΓΛΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ : ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΧ. 70, ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΔΡΧ. 40, ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛ. 5. ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡΧ. 12
ΕΤΟΣ Β', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 11

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1959

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΙΒΗΣ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ, 'Ο Henri Dunant καὶ ὁ 'Ερυθρὸς Σταυρὸς.. Σελ.	1
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΚΟΥΜΑΡΗ, 'Η υιοθεσία [Α']	» 4
'Εγκαινιάσθη εἰς Η.Π.Α. ὁ πρῶτος ἀντιδραστήρ δι' ἰατρικὰς ἐρεῦνας	» 6
J. K. W. FERGUSON, Δεδομένα τοῦ προφυλακτικοῦ ἐμβολιασμοῦ κατὰ τῆς Πολιομυελίτιδος ἐν Καναδᾷ (μετ. Π. Βερυκοκάκη) ...	» 7
N. A. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, Οἱ γεννητικὲς σχέσεις στὴν ἐγκυμοσύνη..	» 12
Τὸ ἀνθρώπινον γένος θὰ σωθῆ μὲ εἰδικὰς «Τραπεζὰς Ζωῆς».....	» 14
ΣΟΦΙΑΣ Μ. ΓΕΔΕΩΝ, 'Η σύγχρονη Ψυχολογία καὶ ἡ Ζωή.....	» 15
Καθ. CARLOS COLMAN LAFOUT, 'Ο χρόνος τῆς τομῆς τοῦ ὀμφα- λίου λώρου εἰς τὸ ἀσφυκτικὸν νεογνὸν [1] (μετ. Ε. Τηλιακοῦ)..	» 20
ΕΜΜΥ ΣΠΕΚ-ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΥ, 'Η ψυχοσωματικὴ προετοιμασία τῆς ἐγκύου πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἄλγους τοῦ τοκετοῦ [1].....	» 23
ΧΑΡΑΣ ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ, Περὶ προώρων νεογνῶν [3]	» 25
Μία σύστασις τοῦ Πανελληνίου 'Ιατρικοῦ Συλλόγου.....	» 28
Π. Α. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, 'Απὸ τὴν ἱστορία τῆς Καισαρικῆς τομῆς	» 29
'Απὸ τὸν Κόσμο μας	» 31
'Ερωτήσεις - 'Απαντήσεις	» 33

CORLUVITE

3-7 cc. Sterile Ampoules
CORLUVITE
INJECTION
10 mg. per cc.
No 796-G

PROGESTERONE
(Corpus Luteum Hormone)
in oil

INTRAMUSCULAR ONLY
VITARINE CREECE COMPANY

προγεστερόνης
κρυσταλλικής
δύλυμα
ωχρού
σωματίου.

ΣΥΝΘΕΣΙΣ : 'Ελαιώδες διάλυμα κρυσταλλικής πρόγεστερόνης, λειτούργικα ήτοι της δραστηκής ορμόνης του ώχρου σωματίου.

ΕΝΔΕΙΞΙΣ : Καθ' ἕξιν και ἐμπελουμένη ἔκβολή. Λειτούργικα μητρορραγία, διαταραχαι τῆς ἐμήνου ρύσεως.
ΕΝΔΕΙΞΙΣ : διαταραχαι τῆς ἐμήνου ρύσεως.

3 X 1 X 10 M.G. , 3 X 1 X 25 M.G.
ῥυθμίζεται παρὰ τοῦ ἱατροῦ.

ΔΟΣΙΣ : ῥυθμίζεται παρὰ τοῦ ἱατροῦ.
Κυτία : 3 X 1 X 5 M.G. , 3 X 1 X 10 M.G. , 3 X 1 X 25 M.G.

ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΟΙ Δ°ΟΙ ΚΟΛΟΚΥΘΑ
ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 52 - ΤΗΛ. 54.610 - ΑΘΗΝΑΙ

Δι' έντονον ενίσχυσιν τοῦ ὄργανισμοῦ εἰς βιταμίνας καὶ μέταλλα. Ἀπαραίτητον εἰς περιόδους ἐντάσεως τοῦ ὄργανισμοῦ (κῆσις, γαλουχία, προεγχειρητικὴ ἀγωγή, λοιμώξεις καὶ λοιπαὶ δοκιμασίαι).

10 ΒΙΤΑΜΙΝΑΣ

Vitamin A	25,000 units (7.5 mg.)
(as synthetic vitamin A acetate)	
Vitamin D	1,000 units (25 mcg.)
Thiamine Mononitrate	10 mg.
Riboflavin	10 mg.
Nicotinamide	35 mg.
Pyridoxine Hydrochloride	1.5 mg.
Pantothenic Acid	5 mg.
(as calcium pantothenate)	
Vitamin B ₁₂	5 mcg.
Folic Acid	0.25 mg.
Ascorbic Acid	150 mg.

Σύνθεσις ἑκάστον δισκίον περιέχει:

10 ΜΕΤΑΛΛΑ

Ferrous Sulfate	33.4 mg.
Calcium Phosphate,	
supplying :	
Calcium	100.0 mg.
Phosphorus	77.0 mg.
Copper Sulfate	2.8 mg.
Calcium Iodate	0.19 mg.
Potassium Sulfate	11.0 mg.
Cobalt Sulfate	0.49 mg.
Manganese Sulfate	3.0 mg.
Magnesium Sulfate	40.0 mg.
Zinc Sulfate	3.9 mg.
Sodium Molybdate	1.08 mg.

Abbott

Οικονομικωτέρα φαρμακευτικὴ ἀγωγή βιταμινῶν καὶ μετάλλων
Ἐπιφυγή καθορισμοῦ πολυπλόκου ἰατρικῆς ἐντολῆς.

ABBOTT LABORATORIES C. A.
PHARMACEUTICAL AND CHEMICAL PRODUCTS
39, ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 35.741

Ο HENRI DUNANT ΚΑΙ Ο ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ἽΟ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς εἶναι καὶ θάνατι γὰ πάντα τὸ σύμβολο τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς ἀγάπης γὰ τὸν ἄνθρωπο. Εἶναι ἡ ὀργάνωσις αὐτῆ πὸν διαφυλάει τὸ ὄραμα τῆς Παγκόσμιας ἀδελφοσύνης παραμερίζοντας τις διαφορὲς φυλῆς, τάξεως, θρησκείας, καὶ βοηθῶ στὴν ἐδραίωση τῆς εἰρήνης καὶ στὴν ἐξάπλωση τῆς εὐτυχίας στὸν κόσμο.

Οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται καὶ παρέρχονται, ἀλλὰ τὰ ἔργα τοὺς μένουσι ἄν φωτεινοὶ φάροι στὸ διάβα τῶν αἰώνων. Ἔργον λοιπὸν αἰώνιον, θαυμάσιον, ὑπῆρξε καὶ αὐτὸ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, πὸν στὴν ὅλη ὀργάνωσὴ του πρωτοπόρος στάθηκε ὁ Henri Dunant.

Ἦταν αὐτὸς πὸν μὲ τὴ σκέψη του ἀγκάλιασε τις ὁδύνες, τοὺς ἀγῶνες τοῦ ἀνθρώπου καὶ θέλησε νὰ τοποθετήσῃ τις βάσεις γὰ ἕνα καλύτερο αὔριο, βασισμένο στὴν ἀρμονικὴ συμβίωση καὶ στὴν ἀμοιβαία κατανόηση ὅλων τῶν λαῶν.

ἽΟ Henri Dunant γεννήθηκε στὴν Γενεύη τὴν 8η Μαΐου τοῦ 1828. Ἀνήκε εἰς παλαιὰν ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν τῆς Ἑλβετίας. ἽΟ πατέρας του, μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Βουλῆς, ἡσχολεῖτο μὲ διάφορα φιλανθρωπικὰ σωματεία, καὶ μαζί μὲ τὴν σύζυγόν του, γυναῖκα μὲ ὑψηλὰ αἰσθήματα, πολὺ συνειργάζετο γὰ τὴν καλύτερευση τῆς ζωῆς τῶν ὀρφανῶν εἰς τὰ τότε ὑπάρχοντα ὀρφανοτροφεῖα.

Τὰ παιδικὰ λοιπὸν χρόνια τοῦ Henri Dunant πέρασαν σ' ἕνα περιβάλλον πολὺ κατὰλληλον νὰ τοῦ μορφώσῃ ἕναν ἄριστον χαρακτήρα καὶ νὰ στερεώσῃ γερὰ τὰ θεμέλια μιᾶς βαθειᾶς πίστεως καὶ μεγάλης ψυχικῆς δυνάμεως.

Εἶναι αὐτὲς οἱ ἀρχὲς πὸν τὸν βοηθοῦν ἄργότερα σὲ μεγαλύτερη ἡλικία νὰ καταπνίξῃ

κάθε ἀνθρώπινη ἀδυναμία, καὶ μὲ βαθειὰ κατανόηση νὰ φέρῃ παρηγοριά καὶ νὰ σκορπίσῃ τὴν ἀνακούφιση σ' ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα.

Τὰ θέματα πὸν κυρίως τὸν ἐνδιέφεραν ἦσαν: ἡ φιλολογία, ἡ ἐθνογραφία, ἡ ἀρχαιολογία, ἡ ἱστορία τῶν λαῶν καὶ τῶν θρησκειῶν.

Εἰς ἡλικίαν 18 ἐτῶν, ὅταν γὰ πρώτη φορὰ ἐπισκέφθηκε πτωχοὺς ἀσθενεῖς, ἔλεγε: «Τώρα μαθαίνω σιγὰ σιγὰ νὰ γνωρίζω τὴν δυστυχία καὶ τὴν στέρηση τῶν ἀνθρώπων πὸν ζοῦν μέσα σὲ σκοτεινὰ καταλύματα πὸν μοιάζουν καμμιά φορὰ μὲ σταύλους. Τώρα μόνον γὰ πρώτη φορὰ κατάλαβα πὸς ὁ ἄνθρωπος μόνος του εἶναι ἀνῆμπορος νὰ ἀντιμετώπισῃ μιὰ μεγάλη ἀτυχία. Γι' αὐτὸ πρέπει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐνωμένοι νάνα ἔτοιμοι νὰ βοηθοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς».

Ἦταν οἱ πρώτες σκέψεις πὸν ἄρχισαν νὰ βασανίζουσι τὴν διάνοια τοῦ Henri Dunant. Μιὰ συγκεντρωμένη κοινὴ προσπάθεια χωρὶς φραγμοὺς μεταξὺ ἐθνικοτήτων, φυλῶν καὶ θρησκειῶν.

ἽΑπὸ πολὺ νωρὶς ἄρχισε νὰ ταξιδεύῃ καὶ νὰ γνωρίζῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ πολὺ κοντὰ, νὰ ζῆ τὰ προβλήματα τοὺς καὶ νὰ τοὺς βοηθῇ στὴ λύση τοὺς: ἔτσι κατάλαβε πὸς ἡ φτώχεια καὶ ἡ δυστυχία εἶναι καθολικὸν φαινόμενον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ σκέφθηκε πὸς οἱ ἴδιες ἀπαιτήσεις θὰ τίθενται καθημερινῶς σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς Γῆς καὶ σ' ὅλες τις ἐποχές. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ διεθνὴς ἰδέα τῆς ἀδελφοσύνης καὶ τῆς ἀρμονίας τῶν ἐθνῶν ἄρχισε νὰ ἐδραϊώνεται στὸ ἐρρὸ δημιουργικὸ τοῦ πνεῦμα.

ἽΟ Χριστιανισμὸς εἶχε μεγάλην ἐπίδραση

στὸν χαρακτήρα του καὶ ἡ μεγάλη του πίστις εἰς τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη του εἶναι αὐτὴ ποὺ τοῦ ἐδημιούργησε τὸν πηγαῖον καὶ ἀθόρμητον ἐνθουσιασμό του γιὰ τὴν καλυτέρευση τῆς ἀνθρωπότητας.

Τρεῖς μεγάλες γυναικεῖες φυσιογνωμίες στάθηκαν μὲ τὸ ἔργο τους φωτεινὸ παράδειγμα γιὰ τὸν Henri Dunant.

Πρόκειται γιὰ τὴν Beecher-Stowe, τὴν συγγραφέα τοῦ γνωστοῦ βιβλίου «Ἡ Καλύβα τοῦ Μπαρμπα-Θωμᾶ», ποὺ μὲ τὴν δυνατὴ πέννα της κατώρθωσε νὰ συγκινήσῃ βαθιὰ τίς καρδιές τῶν συνανθρώπων της καὶ νὰ συντελέσῃ στὴν κατάργηση τοῦ θεσμοῦ τῆς δουλείας, ποὺ ἀποτελεῖ πραγματικὰ ἓνα σκοτεινὸν σημεῖον στὴν ἱστορία τῶν ἐθνῶν. Γιὰ τὴν Florence Nightingale, τὴν γνωστὴν ὡς «γυναῖκα μὲ τὸ λυχνάρι», τὴν μεγάλη ἥρωίδα τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου. Καὶ γιὰ τὴν Elisabeth Fry, ποὺ τόσα προσέφερε γιὰ τὴν καλυτέρευση τῆς ζωῆς τῶν φυλακισμένων.

Πίστεψε ἀπόλυτα στὸν δυναμικὸ καὶ δημιουργικὸ χαρακτήρα τῆς γυναίκας καὶ τὴν εἶδε ὡς πολῦτιμο συμπαραστάτη στὸ δύσκολο αὐτὸ ἔργο του.

Ὅταν μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια βρίσκεται γιὰ οικονομικὰς ὑποθέσεις τῆς Τραπεζῆς ὅπου ἐργάζεται σὲ ταξεῖδι στὴν Ἰταλία καὶ μαθαίνει τὰ γεγονότα τῆς μάχης τοῦ Solferino, ἐμποτισμένος ἀπὸ τὴν ἀνάμνηση τῆς Florence Nightingale ἀποφασίζει νὰ ζήσει τίς συγκινητικὰς σκηνὰς τοῦ μετώπου. Βρίσκεται στὸ πλευρὸ τῶν τραυματισμένων στρατιωτῶν, ποὺ καθημερινῶς ἀποδεκατίζονται λόγῳ ἐλλείψεως καταλλήλου φροντίδος. Ἡ κατάσταση εἰς τὰ ἐκεῖ νοσοκομεῖα εἶναι φοβερή, καὶ οἱ κανόνες ὑγιεινῆς καὶ καθαριότητος ἀνύπαρκτοι.

Οἱ μῦγες ἐδρῖσκουν καταφύγιον στὶς πληγὰς τῶν στρατιωτῶν, καὶ τὰ ροῦχα, ἡ σάρκα καὶ τὸ αἷμα σχηματίζουν μίαν φρικαλέα μᾶζα ὅπου τὰ σκουλήκια μποροῦν νὰ βροῦν κατάλληλη τροφή.

Μπρὸς στὴν ἀπελπιστικὴ αὐτὴ κατάσταση, ὁ Henri Dunant αὐτοσχεδιάζει μίαν ὀργανωμένην ὑπηρεσίαν βοηθείας, ἀπὸ γυναῖκες ποὺ ἐθελοντικὰ προσφέρουν τὴν ἐργασία τους γιὰ τὴν περιποίηση τῶν τραυματισμένων στρατιωτῶν· εἶναι ἡ πρώτη κίνησις τοῦ

Henri Dunant γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἐθελοντικῆς ἐργασίας, αὐτῆς ποὺ ἀργότερα θὰ ἀποτελέσῃ τὴν σύσταση τοῦ Σώματος Ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων.

Πολλοὶ φιλόανθρωποι κινδύνει νὰ παρασταθοῦν εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Henri Dunant καὶ νὰ δώσουν χεῖρα βοηθείας εἰς τὰς ἐκκλήσεις του.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου καὶ τὴν ἐπιστροφήν του, ἀποφασίζει νὰ συγγράψῃ τὰ ἀπομνημονεύματα τῆς μάχης τοῦ Solferino.

Μία θεϊκὴ δύναμις τὸν σπρώχνει στὴν ἐπιτέλεση αὐτῆς του τῆς συγγραφῆς, ποὺ ἐμελλε νὰ εἶναι καὶ ὁ κύριος σπινθὴρ τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ καὶ θεάρεστου ἔργου ποὺ αὐτὸς μὲ τίς μεγάλες προσπάθειες κατώρθωσε νὰ θεμελιώσῃ.

Ὅταν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1862 κυκλοφορῇ αὐτὸ τὸ βιβλίον, ὁ Victor Hugo γράφει εἰς τὸν Dunant: «Ὀπλίζετε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὑπηρετεῖτε τὴν ἐλευθερίαν· χειροκροτῶ τὰς εὐγενεῖς σας προσπάθειας».

Εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ Dunant ζητεῖ τὴν συμπάρασταν ὄλων τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν σχεδίων του εἰς τὴν βελτίωση τοῦ τρόπου ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἡ κοινωνία τῆς Γενεύης τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Dunant, καὶ εἰς τὰς 9 Φεβρουαρίου τοῦ 1863 καλεῖται διεθνὴς συνέλευσις, ὅπου τίθενται τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα:

α) Ἐὰν τὰ συμμετέχοντα κράτη εἶναι διατεθειμένα νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ὀργάνωση βοηθείας ἢ ὅποια θὰ εὐρίσκειται εἰς τὴν χώραν τους.

β) Ἐὰν δέχονται, ὡς ἀρχή, τὴν οὐδετερότητα τῶν στρατιωτικῶν νοσοκομείων καὶ τοῦ ἱατρικοῦ προσωπικοῦ εἰς ἐποχὴν πολέμου.

γ) Ἐὰν μὴν νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς διεθνὲς ἔμβλημα μὴ λευκὴ σημαία μὲ κόκκινον σταυρὸν.

Οἱ ἐρωτήσεις αὐτὲς βρίσκουν ἀπόλυτον ἀπήχυσιν ἀπὸ τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν διαφόρων κρατῶν, καὶ εἰς τὰς 8 Αὐγούστου 1864, ἓν ἔτος δηλαδὴ μετὰ, ὑπογράφεται εἰς τὴν Γενεύην ἡ γνωστὴ «Συνθήκη τῆς Γενεύης», ἔχοντας ὡς βασικὰς ἀρχὰς τῆς τὰ ἐρωτήματα τοῦ Dunant.

Εἶναι μίαν ἱστορικὴν ἡμερομηνίαν βαθιὰ χα-

ραγμένη σὰν μνημειώδης σύμβασις συνεργασίας ὄλων τῶν λαῶν τῆς Γῆς.

Ἀντιπρόσωποι 15 κρατῶν ποὺ λαμβάνουν μέρος ψηφίζουν γιὰ τὴν ἰδρυση αὐτοῦ τοῦ μεγάλου ὀργανισμοῦ—τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ—ποὺ ἀποτελεῖ πραγματικὰ μίαν μεγάλην πολιτιστικὴν πρόοδον στὴν ἱστορία τῶν ἐθνῶν.

Λίγα χρόνια μετὰ, κατὰ τὸ 1901, ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Γῆς ἀναγνωρίζουν τὸν Henri Dunant σὰν τὸν ἰδρυτὴ αὐτοῦ τοῦ κολλοσιαίου ἔργου καὶ τοῦ ἀπονέμουν τὸ πρῶτον Βραβεῖον τῆς Εἰρήνης. Εἶναι πραγματικὰ μία ἱκανοποίησις γιὰ τὸν γηραιὸ πλεόν στρατιώτη τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐημερίας, ποὺ ἔχει δοθῆ ὁλόψυχα στὴν καλὴ ἐκτέλεση τοῦ ἔργου ποὺ αὐτὸς δημιούργησε.

Ἀλλὰ τὰ χτυπήματα τῆς ζωῆς δὲν ἀργοῦν νὰ πληγώσουν καὶ αὐτόν. Τὸ 1867 χάνει ὁλόκληρη τὴν περιουσία του καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Γενεύη.

Τὸ βαρὸν πέπλο τῆς λήθης ἀρχίζει νὰ τὸν σκεπάσῃ. Τότε, καθὼς καὶ ὁ ἴδιος μᾶς λέει, ἀρχίζει νὰ μαθαίνει τί σημαίνει στέρησις.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος ποὺ τόσα προσέφερε στὴν ἀνθρωπότητα, γνωρίζει στὶς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς του τὴν ἀχαριστία τῶν ἀνθρώπων.

Γέρος καὶ πολὺ ἄρρωστος στὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Heiden—μικρῆς ἐλβετικῆς πόλεως—ζῆ τις τελευταῖες του στιγμὲς μόνος, ἀποστερημένος ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα.

Μόνον κατόπιν ἐκκλήσεως τῶν ἐφημερίδων σπεύδουν παλαιοὶ φίλοι καὶ μεγάλοι ἠγῆτορες νὰ βοηθήσουν τὸν γηραιὸ πολεμιστὴ τῆς δυστυχίας.

Ὁ θάνατος ὅμως δὲν ἀργεῖ πολὺ, καὶ εἰς τὰς 30 Ὀκτωβρίου τοῦ 1910, εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν, ἀποθνήσκει ὁ Henri Dunant μέσα σ' ἓνα πολὺ φτωχικὸ δωμάτιο τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Heiden.

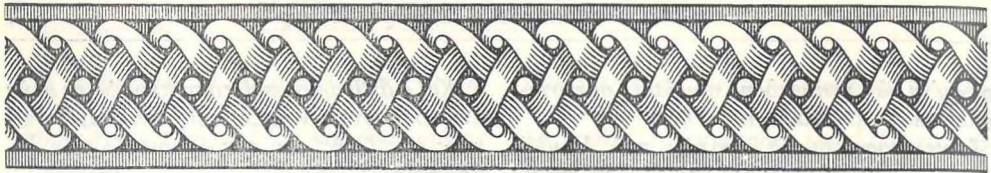
Πεθαίνοντας ὅμως ἄφησε σ' ὅλους ἐμᾶς τοὺς συνανθρώπους του ἓνα βαρὸν χρέος: τὴν συνέχιση τοῦ ἔργου του.

Τὴν παγκόσμια ἀδελφосύνη καὶ τὴν ἀληθινὰ καλὴν συνεργασία, τὴν βασισμένην στὴν δημιουργικὴ ἀγάπη καὶ τὴν ἀπεριόριστη κατανόηση.

ΒΙΒΗ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ

Ἀπὸ τὴν ἀπονομὴν διπλωμάτων εἰς τὴν νέαν τάξιν τῶν Ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ., εἰς τὴν αἴθουσαν Παρνασσοῦ.

Η ΥΙΟΘΕΣΙΑ

ὑπό

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΚΟΥΜΑΡΗ

Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Ἀνθρωπολογίας
ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

— [Α'] —

Ἐφορμὴν εἰς τὸ σημερινὸν «Σημείωμα» δίδουν, ἀφ' ἑνός, τὰ τελευταῖα δράματα ποῦ διαβάζομεν εἰς τὸν διεθνή τύπον καὶ ἄλλα περισσότερα μὴ φθάνοντα καὶ εἰς τὴν δημοσιότητα, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἢ κάπως περιέργως, μετὰ τὴν συγκατάνευσιν αὐτοῦ τοῦ Κράτους μας, προώθησις τελευταίως τῆς ἰδέας τῆς «υἱοθεσίας» εἰς εὐρυτέραν κλίμακα, ἄγνωστον εἰς τοὺς παλαιότερους χρόνους μας. Ἀκολουθεῖται ἡ διεθνὴς μόδα, συμμετοχῆς μεγάλων φιланθρωπικῶν ὀργανισμῶν τῆς Γενεύης, τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν κλπ. «διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν χρημάτων ποῦ ἀπαιτοῦνται», διὰ τὴν «φιλόανθρωπον» (;) διασποράν βρεφῶν κλπ. Καὶ ὑπάρχει καὶ «Ἑλληνικὴ Κοινωνικὴ Ὑπηρεσία» μετὰ προέδρου κυρίας κλπ. Ἀλλὰ διαβάζομε καὶ περὶ φανεράς ἢ κρυφῆς προβολῆς «Γραφείων Υἱοθεσίας», περὶ ἀναμειξέως δικηγόρων, μετὰ ἀποκάλυψιν μάλιστα καὶ μικροσκανδάλων. «Διακόσισαι ἀμερικανικαὶ οἰκογένειαι, ἡλεγκμένοι ἀπὸ πάσης (;) ἀπόψεως, περιμένουν παιδιὰ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδα...», «ἀφοῦ ἐπὶ 7.000 υἱοθεσιῶν, οὐδεμία ἀπέτυχεν!».

Ὁ γράφων ὁμολογεῖ, ὅτι δὲν κατάρθωσε ποτὲ νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τὴν τόσον συμπαθῆ ἄλλ' ἀφύσικον ἰδέαν τῆς υἱοθεσίας, οὐδὲ ὅταν εὐρέθη καὶ πρὸ εὐτυχῶν περιπτώσεων, ποῦ προξενοῦν χαράν, σπανιωτάτων ἄλλως τε. Εἰς τὴν ἀντιπάθειαν ταύτην προστίθενται περιπτώσεις, διὰ νὰ δώσουν θάρρος νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀπορίαν του αὐτῆν, δι' ἓνα νόμον, διεθνή, στερεώ-

σαντα ἔθιμον καὶ ἀπὸ ἀμνημονεῦτων χρόνων... τελειοποιούμενον. Ἀδιάφορος τελείως ὡς πρὸς τὰς νομικὰς στηριξεις τῆς υἱοθεσίας, κρίνει αὐτὴν ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς μόνον ἀνθρωπολογικῆς θέσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς... χαμηλῆς τοιαύτης, τῆς μακρᾶς καθ' ἡμέραν πείρας.

Εἰς τὸ Σημείωμα τοῦτο, τὴν τελικὴν ὤθησιν ἔδωσε τὸ σκάνδαλον τῆς ἡμέρας.¹ Ἐνας «θετὸς υἱός», ὁ καλὸς ἢ κακὸς Ζάν, ἔκουσίως ἢ ἀκουσίως κυλίνει εἰς τὸν βόρβορον τὴν γυναῖκα ποῦ τὸν υἱοθέτησεν (...ἀκουσίως του βέβαια), μετὰ τὴν κατηγορίαν τῆς ἀποπείρας... δολοφονίας ἐναντίον του! Ὑπὸ δὲ τῆς θαυμασίας «θετῆς μητρὸς» ἀποκαλεῖται «κηλὶς τῆς οἰκογενείας» (μετὰ τὴν ὅποιαν οὐδεμίαν φυσικὴν σχέσιν ἔχει, ἀλλὰ μόνον συμβατικὴν). Ξένους πρὸς ἀλλήλους, τὰ ἀμύθητα πλοῦτη ἐτύφλωσαν καὶ τοὺς δύο; Ὁ ψευδογιὸς εἶχε πάρει τὸν κακὸν δρόμον; Ὁ υἱὸς δὲν ἠνείχετο τὸν κακὸν δρόμον τῆς ψευδομητρὸς; Αὐτὰ καὶ ἄλλα εἶναι τὰ ἐγγώτερα αἷτια. Τὸ ἀπώτερον αἷτιον εἶναι ἡ ἀναντίλεκτος βέβαια² «οἰκογενειακὴ ἀνάγκη διὰ τὸν ἄπαιδα» καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐμπαιγμὸς ἑνὸς φυσικοῦ ζωικοῦ δεσμοῦ, «ἢ δημιουργία ἔθιμου ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐπήγαγε Κανὼν Δικαίου», ὅπως λέγει ἡ Νομικὴ ἐπιστήμη. Ἀλλὰ καὶ ἀπλοῦν βλέμμα

1. «Σκάνδαλον Λακάς». Κατηγορεῖται ἱατρός, ὅτι διὰ λογαριασμὸν πλουσίας θετῆς μητρὸς ἔκαμε πρότασιν δολοφονίας τοῦ θετοῦ υἱοῦ Ζάν.

2. Αἱ φράσεις ἐντὸς εἰσαγωγικῶν ἐλήφθησαν ἐκ τῶν νομικῶν συγγραφῶν.

εἰς τὸν σύγχρονον βίον (διὰ τὸ μὴ ἀνατρέξει κανεὶς εἰς παραδείγματα ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἱστορίας) πείθει περὶ τοῦ ἀστόχου τῆς ἀποδοχῆς μᾶς πρωτογόνου φαντασιώσεως καὶ «ἰδρύσεως τῆς σχέσεως πατρὸς καὶ τέκνου κατὰ μίμησιν τῆς φύσεως».

Πείθει περὶ τοῦ ἀκατανοήτου, κατὰ τὴν ταπεινὴν γνῶμην τοῦ γράφοντος τοῦλάχιστον, «κτῆσεως τῆς πατρικῆς ἐξουσίας καὶ μὴ ὑπαρχούσης τῆς φυσικῆς σχέσεως γονέως καὶ τέκνου, διὰ νομικῆς τινος πράξεως». Καὶ μόνον ἂν σκεφθῆ κανεὶς ποίαν «υἰκίην ἐξουσίαν» ἔδωκεν εἰς ἕνα ξένον, δηλ. πόσα δράματα ἐγέννησε, θὰ ἀντιληφθῆ ἀμέσως τὸ μέγεθος τῆς ἀφελείας τοιοῦτου νομοθετήματος. Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐσκέπτετο νὰ τὸν μπλέξῃ εἰς ἀτιμωτικὸν ἀδίκημα οὔτε θὰ ἐσκέπτετο δολοφονίαν ἢ θετὴ μῆτηρ, ἐὰν ὁ Ζάν, ψυχογιός, δὲν εἶχε τοιαύτην ἐξουσίαν. Παρ' ὅλας τὰς κυρώσεις δὲ καὶ τοὺς περιορισμοὺς καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Ἀστικῶν Δικαίων ὅλου τοῦ κόσμου, δὲν παύει πρόπαντος νὰ εἶναι σαθρὸν τὸ βάθρον. Ἀκόμῃ καὶ ὅταν πρόκειται περὶ υἰοθεσίας ἐνήλικος, δηλ. «εἰσποιήσεως», ὅπως καλεῖται εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου.

Ἄς ρίψωμεν βλέμμα εἰς τὸν κοινωνικὸν τύπον τῆς ἡμέρας, πρὸς ὀλοκλήρωσιν. Κάποιοι «ἐσκότωσε τὴν γυναῖκα του, διότι τὸν ὑπώπτευετο αὐτὴ ὅτι εἶχε σχέσεις μὲ τὴν θετὴν θυγατέρα των» κλπ. Συνελήφθη ζεῦγος, «διότι ἐπώλησε τὰ δίδυμα ἐκ πρώτου γάμου τῆς γυναικὸς εἰς ἄλλο ζεῦγος» κλπ. «Ἐν ἑκατομῦριον οἰκογένειαι τῆς Ἀμερικῆς ἐτησίως ζητοῦν παιδιὰ, καὶ γίνονται ἐνενητὰ χιλιάδες υἰοθεσίαι.» Καὶ «γίνεται ἐμπορία βρεφῶν Ἑλλάδος-Ἀμερικῆς... ἔνεκα μεγάλης ζητήσεως πρὸς υἰοθεσίαν. Καὶ ἀπὸ ξένους δηλαδή. Πρὸς ἔμμεσον ἀφελληνισμόν, ὅπως θὰ διεμαρτύρετο ἡ ἀτυχῆς... Ἀνθρωπολογία. Καὶ ἐπεμβαίνει τὸ Πατριωτικὸν Ἴδρυμα «διὰ νὰ... γίνωνται ταῦτα μὲ ὅλας τὰς δυνατὰς ἐγγυήσεις» (;). Καὶ ἐπεμβαίνει ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος ὅπως ἐνεργηθῆ ἐμπεριστατωμένη ἔρευνα ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς... ἐμπορίας βρεφῶν κλπ. Ὡς νὰ μὴ τὰ

ἐπεριμέναμεν τὰ «σκάνδαλα υἰοθεσιῶν» τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἄλλ' ἐρωτᾶται, ποῖα ἐχέγγυα εἶναι δυνατόν ποτὲ νὰ δοθοῦν δι' ἕνα ζεῦγος, ποῦ εἶχε τὴν στιγμιαίαν ἔμπνευσιν νὰ... ἔχη τέκνον, ὅτι δὲν θὰ μετανοήσῃ; Ποῖα ἐχέγγυα εἶναι νοητὰ διὰ τὸ μυαλάκι τοῦ βρέφους, ὅτι «θά»... εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν ἐκλογὴν μας; Μήπως τὸ ἐρώτησε κανεὶς ἂν συμφωνῆ; «Οὐκ ἀναγκαία συναίνεσις αὐτοῦ», γράφουν ἀκόμῃ καὶ διὰ τοὺς ἑπταετῆς μικροὺς. Ὁρθῶς ὅμως: «ἐὰν ἡ ἱκανὸν βουλήσεως, ἀντιλέγον κωλύει τὴν υἰοθεσίαν». Καὶ... ἐπειδὴ δὲν εἶναι;...

Εἶναι ἀληθῶς ἄπορον πῶς ἐξακολουθεῖ ἡ διατήρησις τόσον ἀφυσικοῦ φαντασιώσεως ποῦ ἤλθε κάποτε εἰς τὸν νοῦν τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου, ἄπορον ὅτι ἐθεσπίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχαίου Δικαίου καὶ ὅλων τῶν Δικαίων κατόπιν. Ἡ ἀπορία αὐξάνει, ὅταν ρίψωμεν βλέμμα καὶ εἰς ἀπείρους ἄλλας παραδοξότητας. Καὶ προκαλεῖ μειδίαμα, ὅτι «οἱ εὐνοῦχοι δὲν δύνανται νὰ υἰοθετήσωσιν». Μήπως ἐξετάζονται οἱ ἄλλοι, ὅτι δὲν εἶναι... *castrati*; Διότι ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν! Ὡστε θὰ ἠρνούμεθα υἰοθεσίαν εἰς τὴν Βασιλίσσαν Ἀμαλίαν, ἐὰν τὸ ἐζητοῦσε, ἢ εἰς τὴν ἀτυχη... Σοράγια; Ἀκριβῶς διὰ τοὺς ἀτέκνους κατεσκευάσθη ἡ υἰοθεσία καὶ διὰ τοὺς... *castrati*! Ἀλλὰ μὲ τέτοιες ἐλαφρότητες, φαινομενικῆς βαρύτητος, ἐστερεώθη ἡ ἰδέα ὑποκαταστάσεως τῆς φύσεως. Δὲν μᾶς ἀρκεῖ ἡ υἰοθεσία... ἰδεῶν, σχεδίων καὶ ἄλλων, ἔπρεπε νὰ υἰοθετῶμεν φανταστικῶς καὶ τὰ παιδιὰ τῶν ἄλλων, ὅταν δὲν μᾶς φθάνουν τὰ σέττερ καὶ τὰ φὸξ κλπ. Ἄς μὴ ἐκταθῶμεν καὶ εἰς ἄλλα νομοθετήματα καὶ τρόπους καὶ τελετὰς ἀκόμῃ τῶν Ρωμαίων καὶ διαμάχας. Κάποτε, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουστινιανὸς ἐκλονίσθη. Καὶ μόνον εἰς τὴν τελείαν διαγραφὴν δὲν προέβημεν ἀκόμῃ. Δὲν ἠρευνήσαμεν βέβαια, ἀλλὰ θεωροῦμεν ὅπως ἀπίθανον νὰ μὴ ἔχουν πάντως διατυπωθῆ καὶ ὑπὸ ἄλλων ἀντιρρήσεις ἐπὶ τῆς υἰοθετήσεως, ματαίως.

Καὶ τὸ σύντομον αὐτὸ Σημείωμα δὲν ἀξιοῖ νὰ ἀνατρέψῃ προαιώνιον ἔθιμον. Ὁ-

μως, δι' ἡμᾶς οὐδεμία εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν χωρεῖ δικαιολογία, τῆς ἐπισήμου διὰ νομικῆς πράξεως «ρήξεως παντὸς μετὰ τῆς φυσικῆς οἰκογενείας δεσμοῦ καὶ συνάψεως νέων». Δὲν παραγνωρίζει κανεὶς βέβαια τὴν ἀνάγκην, ὡς εἶπομεν. Ἄς ἀφήσωμεν, ὅταν ἡ υἰοθεσία γίνεται ἄνευ ἀνάγκης ἢ ἀπὸ ὑλικῶν μόνον βλέψεων, ὁπότε ἀποτελεῖ στίγμα. Ἀνάγκην διασώσεως παιδιῶν ἄνευ οἰκογενείας, ὄρφανῶν, οἰκογενείας πολυμελοῦς, δυστυχῶν κλπ. κλπ. Ἀλλὰ ὑπάρχουν τόσοι ἄλλοι τρόποι ἀρωγῆς τοῦ Κράτους, τῆς Κοινωνίας. Δὲν ὑπάρχει ἢ «Ἐπιτροπεία», ἢ «Κηδεμονία» κλπ., ἐφ' ὅσον τοὺς ἀρέσει;

Ἀλλὰ καὶ μόνον κάποια καλύτερα πρόνοια διὰ τοὺς πολυτέκνους τῆς Γαλλίας, ἠῶξεσε μάλιστα τὰς... γεννήσεις. Ἀσφαλῶς δὲ ἐμέωσε τὰς... πωλήσεις ἢ προσφοράς πρὸς τὸν υἰοθέτησιν. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ τὰ ἄλλα μέσα, ἢ συμπλήρωσις τῶν παιδοκομείων καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν οἰκοτροφείων κλπ. Οὐδεὶς ἀρνεῖται εἰς οὐδένα νὰ συμπαθήσῃ κάποιον «ὡς παιδί του». Δὲν εἶναι ὅμως παιδί του ἢ ψυχοκόρη... Νὰ τοῦ χαρίσῃ τὸ πᾶν. «Κτῆσις ὅμως ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικοῦ δικαιώματος»,

ὡς ἀξιοὶ ἢ ἀφύσικος υἰοθεσία, εἶναι ἀκατανόητος. Καὶ ἐκτρέφομεν εἰς ἀτυχεῖς περιπτώσεις, ποὺ εἶναι αἱ συχνότεραι, τὴν δουλεμπορίαν, τὴν σωματεμπορίαν, τὴν βρεφοεμπορίαν, τὸ μῖσος γνησίων καὶ θετῶν συγγενῶν, διάλυσιν οἰκογενειῶν, τὸ... ἔγκλημα, ὅπως τὸ ὑπὸ δίκην σκάνδαλον τῆς Γαλλίας, κλπ.

Ἀλλὰ τὸ θέμα αὐτό, ἀκόμη καὶ ἄκριος δακτύλοις θιγόμενον καὶ ὑπὸ ξένου πρὸς τὴν Νομικὴν ἐπιστήμην, ἔχει τόσα τὰ ἐνδιαφέροντα, ὥστε ἐπιβάλλει κάποια μικρὰν ἐπέκτασιν. «Εἶναι δύσκολον καὶ πολὺ λεπτὸν θέμα ἡ υἰοθεσία», εἶπε καὶ ἡ εὐγενὴς ἐπισκέπτριά μας, ὑποστηρίκτρια τοῦ θεσμοῦ, ἠθοποιὸς Ράσελ, «καὶ χρειάζεται ἐξονυχιστικὸς ἔλεγχος... εἶναι εὐθύνη νὰ ἀποφασίξῃς διὰ τὸ μέλλον ἐνὸς παιδιοῦ» κλπ. κλπ. Αὐτὸ ὑποστηρίζομεν καὶ ἡμεῖς ἀκριβῶς, μὲ τὴν μικρὰν διαφορὰν ὅτι δὲν εἶναι ἀπλῶς λεπτὸν, ἀλλ' ἀραχνουφαντον τὸ θέμα καὶ ἀπολύτως ἀδύνατος διασφάλισις τῆς ποθομένης εὐτυχίας. Κάποια Τύχη μόνον ὑπολείπεται. Ἄλλ' ἄς συνεχίσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος, ἀφοῦ δὲν εἶναι καὶ τόσον φρόνιμον νὰ βασιζώμεθα μόνον εἰς τὴν Τύχην...

ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΘΗ ΕΙΣ ΗΝΩΜΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡ ΔΙ' ΙΑΤΡΙΚΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Νέα Ὑόρκη.— Τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1958 εἰς τὸ ἐν Λὸνγκ Ἀϊλαντ Ἐθνικὸν Ἐργαστήριον Μπρουκχέιβεν ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου εἰς τὸν κόσμον ἀντιδραστήρος ὁ ὁποῖος θὰ χρησιμοποιῆται δι' ἰατρικὰς ἐρεῦνας καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἀποτελέσῃ τὸν πυρῆνα τοῦ νέου Ἀτομικοῦ Κέντρου Ἰατρικῶν Ἐρευνῶν τοῦ ἐν λόγῳ Ἐργαστηρίου.

Ὁ νέος ἀντιδραστήρ, ὅστις ἐτέθη εἰς λειτουργίαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1959, εἶναι πεντηκονταπλασίας ἰσχύος τοῦ ἤδη λειτουργοῦντος εἰς Μπρουκχέιβεν ἀντιδραστήρος. Οὗτος ἔχει σχεδιασθῆ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ διὰ πειράματα ἐπὶ ζώων καὶ δι' ἐρεῦνας πρὸς θεραπείαν πασχόντων ἀνθρώπων.

Τὸ Ἀτομικὸν Κέντρον Ἰατρικῶν Ἐρευνῶν, ἢ ἴδρυσις τοῦ ὁποίου πραγματοποιεῖται ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἀμερικανικοῦ προγράμματος εἰρηνικῶν φαρμαγογῶν τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας, περιλαμβάνει πεπραματικὸν νοσοκομεῖον 48 κλινῶν, ὡς καὶ ἐργαστήρια δι' ἐρεῦνας διὰ τὰς ἐφαρμο-

γὰς τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν ἰατρικὴν.

Ἡ ἀνέγερσις τοῦ νέου Κέντρου εἰς Μπρουκχέιβεν, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργῆ διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀτομικῆς Ἐνεργείας ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Συνδέσμου Πανεπιστημίων (Associated Universities Inc.), ἤρχισε περὶ τὰ μέσα τοῦ 1956.

Ὁ Δρ. Λῆ Φάαρ, Ἐπισημονικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου, ἐδήλωσε σχετικῶς ὅτι σκοπὸς τοῦ Κέντρου εἶναι νὰ διαφωτίσῃ τὸσον τοὺς ἰατροὺς ὅσον καὶ τοὺς ἀσθενεῖς περὶ τὸν πλεονεκτημάτων τῶν φαρμαγογῶν τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας. Οὗτος ἐτόνισεν ὅτι τὰ ἤδη διεξαγόμενα πειράματα παρέχουν ἐνδείξεις περὶ τῶν πιθανῶν ἐφαρμογῶν τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας διὰ τὴν θεραπείαν κακοήθων ὄγκων τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῆς νόσου τοῦ Πάρκινσον, κυριώτερον σύμπτωμα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀπώλεια τοῦ ἐλέγχου τῶν μύωνων.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἐργαστήριον Μπρουκχέιβεν ἤρχισε λειτουργοῦν πρὸ δεκαετίας.

(Ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν)

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟΥ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΟΜΥΕΛΙΤΙΔΟΣ ΕΝ ΚΑΝΑΔΑ

Υπό

J. K. W. FERGUSON, M.D.

Διευθυντού των Έργαστηρίων Ιατρικών Έρευνών
Connaught του Πανεπιστημίου του Toronto

Κατόπιν εντολής της Καναδικής Κυβερνήσεως, ὁ Καθηγητής J. K. W. Ferguson ἐπεσκέφθη τὴν Ἑθρώπην διὰ μίαν σειρὰν διαλέξεων.

Εἰς Ἀθήνας, προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἰατρικῆς Ἐταιρείας, τῆς Μικροβιολογικῆς καὶ τῆς Παιδιατρικῆς Ἐταιρείας, ἔδωκεν εἰς τὸ Ἀμφιθέατρον τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς διάλεξιν, με θέμα: «Δεδομένα τοῦ προφυλακτικοῦ ἐμβολιασμοῦ κατὰ τῆς πολιομυελίτιδος, ἐν Καναδᾷ».

Παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰατροῦ τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδην» κ. Πολ. Βερυκοκάκη, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ὁ ἰδιαιτερός διερμηνεὺς τοῦ Καθηγητοῦ Ferguson, κατὰ τὸ διάστημα τῶν συναντήσεων καὶ διαλέξεών του εἰς Ἀθήνας, ἔδεχθη ὅπως τὸ κείμενον τῆς τελευταίας ὁμιλίας του δημοσιευθῆ εἰς τὸ Περιοδικὸν μας.

Ὁ Καθηγητὴς Ferguson, ἐπὶ δεκαπενταετίαν Καθηγητὴς τῆς Φαρμακολογίας καὶ Φυσιολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Τορόντο, καὶ ἤδη Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Ἐργαστηρίων Ἰατρικῶν Ἐρευνῶν Connaught τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τορόντο, ἔχει εἰς τὸ ἐνεργητικόν του, πλὴν τῆς εἰς ἐμπορικὴν κλίμακα βιομηχανικῆς παρασκευῆς τοῦ ἐμβολίου Salk, καὶ σωρείαν ποικίλων ἐργασιῶν. Γνωστότεροι τυγχάνουσιν ἡ συνεργασία του μετὰ τῶν Best καὶ Bantinos διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μορίου τῆς ἰνσουλίνης, ὁ καθορισμὸς τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ μητροῦποφυσιακοῦ ἀνταναικλαστοῦ, γνωστοῦ ὡς Ferguson reflex, καὶ ἡ μετὰ τοῦ μεγάλου συγχρόνου φυσιολόγου τῆς Μαιευτικῆς Caldero Barsia συνεργασία του ἐπὶ τῆς φυσιολογίας τῆς μήτρας.

Ἐν νέον κεφάλαιον προσετέθη προσφάτως εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον τῆς Πολιομυελίτιδος. Ἡ χρησιμοποίησις εἰς Καναδᾷ μίᾳ σειρᾶς συνδεδεασμένων ἀντιγόνων ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν ἐμβολίων DPT Polio (Diphtheria-Pertussis-Tetanus toxoids σὺν Polyomyelitis vaccine), τοῦ DP Polio καὶ T-Polio.

Περίπου 500.000 δόσεις τοῦ ἐμβολίου DPT Polio διενεμήθησαν ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1959.

Μετὰ τὴν χρῆσιν καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν ἐμβολίων εἰς εὐρείαν κλίμακα, συλλέγονται τῶρα, με ὀλονὲν καὶ ταχύτερον ρυθμὸν καὶ εἰς μεγαλύτερον ποσοστὸν, στατιστικὰ δεδομένα ἀφ' ἐνὸς καὶ ἐμπειρία ἀφ' ἑτέρου, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ Καναδᾶ.

Πρὸ τῆς γενικῆς χρησιμοποίησεως τῶν

νέων τούτων συνδεδεασμένων ἀντιγόνων, ἐργαστηριακαὶ δοκιμασίαι καὶ κλινικαὶ ἔρευναι ἀνεπτύσσοντο ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη. Μερικὰ ἐκ τῶν πορισμάτων τῶν συγκεντρωθέντων κατὰ τὸν προαναφερθέντα ἔλεγχον θὰ ἐκτεθοῦν ἀργότερον, ἀφοῦ κατ' ἀρχὴν γίνῃ μία ἀνασκόπησις τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὐρίσκεται ὁ ἀντιπολιομυελιτικὸς ἐμβολιασμὸς εἰς τὸν Καναδᾷ.

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1955, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, ὅλοι οἱ κατὰ τόπους Ἰγειονομικοὶ Σταθμοὶ εἶχον ἀρχίσει νὰ ἀνοσοποιοῦν τὰ παιδιὰ διὰ τοῦ ἐμβολίου Salk. Τὸ ἐμβόλιον ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εὐρίσκετο εἰς πολὺ μικρὰν ποσότητα καὶ ἡ μόνη πηγὴ παραγωγῆς του ἦσαν τὰ Ἐργαστήρια Connaught. Τὸ σύνολον τῆς παραγωγῆς τῶν ἐν λόγω Ἐργαστηρίων εἶχε προορισθῆ καὶ διετί-

θετο διά τὸν ἐμβολιασμὸν τῶν παιδιῶν συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τὸ ὁποῖον εἶχε καθορισθῆ ὑπὸ τῶν Ὑγειονομικῶν ἀρχῶν τοῦ Κράτους.

Οἱ μαθηταὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ αἱ ἔγκυοι μητέρες ἀπετέλεσαν τὰς πρώτας ομάδας τῶν ἐμβολιασθέντων. Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς σχολικῆς ἡλικίας ἐνεφανίζετο ἡ μεγαλύτερα ἐπίπτωσις τῆς παραλυτικῆς μορφῆς τῆς πολιομυελίτιδος.

Τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα δὲν εἶχε διανύσει ἀκόμη τὰς πρώτας του ἐβδομάδας ὅταν ἀνησυχητικαὶ εἰδήσεις ἐλήφθησαν ἐξ Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ ποσοστὸν νοσήσεως ἐκ πολιομυελίτιδος εἶχε σημαντικῶς αὐξηθῆ, καὶ μάλιστα μεταξὺ τῶν ἐμβολιασθέντων παιδιῶν. Ἡ πιθανὴ αἰτία, αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐμβόλιον.

Τὸ πρόγραμμα ἐμβολιασμοῦ εἰς τὰς Η.Π.Α. ἀνεστάλη.

Ἦδη ὅμως 500.000 δόσεις ἐμβολίου Connaught εἶχον χρησιμοποιηθῆ εἰς Καναδᾶν καὶ με ἀγωνίαν ἀνεμένετο τὸ ἀποτέλεσμα. Παρὰ ταῦτα, οὐδεμία ἀνησυχητικὴ ἀντίδρασις ἢ πρόκλησις παραλυτικῆς πολιομυελίτιδος δυναμένη νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὸν ἐμβολιασμὸν παρατηρήθη. Τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Προνοίας καὶ Ὑγεινῆς, κατὰ συμβουλήν τῶν ἐιδικῶν, ἀπεφάσισε νὰ συνεχίσῃ τὸ πρόγραμμα ἐμβολιασμοῦ καὶ ἐπροχώρησε περαιτέρω.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ 1955, 2.000.000 δόσεις εἶχον χρησιμοποιηθῆ, ἐνῶ τὸ ποσοστὸν νοσήσεως ἐκ παραλυτικῆς πολιομυελίτιδος ἐνεφανίζετο τὸ 1955 μικρότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο ἔτος. Παρὰ τὰ τόσον εὐτυχῆ ἀποτελέσματα, οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ τὰ ἀποδώσῃ ἐξ ὀλοκλήρου ἢ ἔστω καὶ μερικῶς εἰς τὸν ἐνεργηθέντα ἐμβολιασμὸν.

Τοῦτο δὲν ἠμπόδισε τοὺς ὑπευθύνους νὰ προχωρήσουν ἔτι περαιτέρω εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος.

Τὸ 1956, 4.000.000 δόσεις εἶχον διανεμηθῆ ὑπὸ τῶν Ἐργαστηρίων Connaught, καὶ τὸ 1957, 8.000.000 δόσεις ὡσαύτως.

Ἦδη, σχεδὸν ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς σχολικῆς ἡλικίας εἰς τὰς περισσότερας τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Καναδᾶ εἶχον ἐμβολιασθῆ, ὡς ἐπί-

σης καὶ πολλὰ ἄτομα προεφηβικῆς καὶ προσχολικῆς ἡλικίας.

Ἠκολούθησε προσεκτικὴ ἀνάλυσις καὶ σύγκρισις τῶν συντελεστῶν νοσήσεως μεταξὺ τῶν ομάδων ἐμβολιασθέντων καὶ μὴ ἐμβολιασθέντων εἰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ Καναδᾶ κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1955-57.

Τὰ συμπεράσματα ἦσαν λίαν ἐνθαρρυντικά, καὶ ἦσαν πολὺ καλύτερα παρ' ὅσον θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναμένῃ τις ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ μαζικοῦ ἐμβολιασμοῦ εἰς τὰς Η.Π.Α. τὰ ἀνακοινωθέντα ὑπὸ τοῦ Francis, καὶ ἀκόμη περισσότερον κατόπιν τῆς διαπιστώσεως ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν προσβολῶν παραλυτικῆς πολιομυελίτιδος ὤφειλοντο εἰς ἰδὸν τύπου 1.

Ἡ ἐμφανὴς ἐλάττωσις τοῦ ποσοστοῦ νοσήσεως δι' ἀμφοτέρω τὰ ἔτη 1956 καὶ 1957 ἀνήρχετο εἰς τὰ 85% καὶ πλέον. Κατὰ τὸ 1958 ἡ ἐπίπτωσις τῆς πολιομυελίτιδος παρέμεινε μικρὰ καθ' ὅλον τὸν Καναδᾶν, πλην μιᾶς μᾶλλον ἐντετοπισμένης αὐξήσεως τῶν κρουσμάτων εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Manitoba, ὀφειλομένης ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸν τύπον 1.

Σχετικὴ ἀνακοίνωσις ἀφορῶσα τὴν «ἐκρηξιν» τῆς ἐπιδημίας μόνον εἰς τὴν πόλιν Winnipeg ἔδημοσιεῦθη προσφάτως, ἐνῶ μία ἄλλη ἀνακοίνωσις περιλαμβάνουσα ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Manitoba θὰ ἐκδοθῆ προσεχῶς.

Ἐκ τῆς μελέτης ἀμφοτέρων συνάγεται ὅτι ὁ βαθμὸς τῆς προστασίας τῆς παρασχεθείσης ὑπὸ τοῦ ἐμβολιασμοῦ ἦτο ὑψηλότερος παρὰ κάθε ἄλλην φοράν. Ἡ διαφορὰ τῶν ποσοστῶν νοσήσεως, μεταξὺ ἐμβολιασθέντων καὶ μὴ, ἀνέρχεται δι' ὠρισμένας ομάδας ἡλικίας εἰς πλέον τῶν 95%.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Manitoba κατέστη πλέον παρὰ ποτε φανερόν, ὅτι ἡ παραλυτικὴ προσβολὴ ἐπῆλθεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ομάδας ἡλικιῶν ἐχουσῶν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν μὴ ἐμβολιασθέντων ἀτόμων, κυρίως δὲ εἰς τὰς ἡλικίας 0-4 ἐτῶν καὶ 20-30 ἐτῶν.

Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἂν καὶ ἡ ἐπίπτωσις τῆς παραλυτικῆς μορφῆς τῆς πολιομυελίτιδος εἰς τὸν Καναδᾶν ὑπῆρξε γενι-

κῶς μικρά ἀπὸ τοῦ 1954 καὶ ἐντεῦθεν, τοῦλάχιστον ἀπαξ κατ' ἔτος παρατηρεῖτο μία ἐντετοπισμένη «ἐκρηξις» ἐπιδημίας, ἣτις ἀπετέλει ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μελέτης ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ ἐμβολιασμοῦ.

Κατόπιν τοιαύτης εὐχαρίστου τετραστοῦς ἐμπειρίας, δὲν ἐκπλήσσεται τις βλέπων ὅτι αἱ ἀνώτεροι ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Καναδᾷ περιβάλλον μετὰ πολλὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἱκανοποιητικωτάτην ἀπόδοσιν τοῦ ἐμβολίου Salk.

Μεταξὺ ὧλων, καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Καναδᾷ, ἐπικρατεῖ πλέον ἡ γνώμη ὅτι ὅλα τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ ἐμβολιάζωνται κατὰ τῆς πολιομυελίτιδος τὸ ταχύτερον δυνατὸν καὶ εἰς τὴν μικροτέραν δυνατὴν ἡλικίαν.

Τὸ Συμβούλιον συνέστησεν ὡσαύτως τὴν λήψιν δραστηρίων μέτρων πρὸς ἐμβολιασμὸν τῶν ἐνηλίκων μέχρι καὶ τῆς ἡλικίας τῶν 40 ἐτῶν.

Δεδομένου ὅτι ἡ ἀνοσοποίησις κατὰ τῆς Διφθερίτιδος - Κοκκύτου - Τετάνου συντελεῖται εἰς τὸ πλεῖστον τοῦ Καναδᾷ διὰ τοῦ τριδύναμου ἐμβολίου DPT, ἀπετέλεσε λογικὴν συνέπειαν ἡ σκέψις νὰ διευκολύνωμεν τὸν πρῶμον ἐμβολιασμὸν κατὰ τῆς πολιομυελίτιδος συνδυάζοντες τὸ ἐμβόλιον Salk μετὰ τὸ τριδύναμον DPT τοιοῦτον.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐγεννήθη τὸ ἐμβόλιον DPT Polio. Τὰ Ἐργαστήρια Connaught ἤρχισαν νὰ ἐργάζωνται ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἔτος 1955. Εἰς τὸ τέλος τοῦ 1957 ἀρκεταὶ μερίδες μετὰ ἱκανοποιητικὴν δυναμικότητα καὶ σταθερότητα εἶχον παρασκευασθῆ, καὶ τὸ 1958 κλινικαὶ ἔρευναι τοῦ προιόντος ἤρχισαν διενεργούμεναι εἰς τὴν Κλινικὴν Δημοσίας Ὑγείας τῆς πόλεως Hamilton, Ontario.

Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν τόσον ἱκανοποιητικά, ὥστε ἤρχισεν ἀμέσως ἡ παραγωγή εἰς εὐρεῖαν κλίμακα ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1958. Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1959 τὸ Καναδικὸν Διευθυντήριον ἐπὶ τῶν Τροφῶν καὶ Φαρμάκων ἐπέτρεψε τὴν γενικὴν χρῆσιν τοῦ DPT Polio (Connaught).

Τὸ τετραδύναμον τοῦτο ἐμβόλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ ἐμβόλιον Salk (ἀδρανικοποιή-

σις τοῦ ἰοῦ διὰ φορμαλδεϋθδης) ὑψηλῆς ἀντιγονικῆς δυνάμεως, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχουν προστεθῆ νεκρὰ στελέχη *H. Pertussis* καὶ ἀνατοξίναι (toxoids) Τετάνου καὶ Διφθερίτιδος ὑπὸ συμπεπυκνωμένην μορφήν.

Αἱ τελικαὶ τιμαὶ συγκεντρώσεως τῶν προστεθέντων ἀντιγόνων κατὰ κυβικὸν χιλιοστὸν εἶναι: *Haemophilus Pertussis*, ὄχι ὀλιγώτεροι ἀπὸ 15×10^9 βάκιλλοι. Διφθεριτικὴ ἀνατοξίνη, 40 Lf's, Τετανικὴ ἀνατοξίνη 8 Lf's.

Τὸ DPT Polio ἔχει ἰδιαιτέρως σχεδιασθῆ διὰ τὴν ἀρχικὴν ἀνοσοποίησιν ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας μέχρι καὶ τῶν νεωτέρων παιδιῶν.

Συνιστῶμεν νὰ χρησιμοποιῆται τὸ ἐμβόλιον DPT Polio κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον μετὰ τὸν ὁποῖον καὶ τὸ DPT ἐχρησιμοποιεῖτο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν.

Ἀρχίζομεν ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τῶν 3 μηνῶν δίδοντες τρεῖς δόσεις, μετὰ μεσοδιαστήματα ἐνὸς μηνός.

Μία ἐνισχυτικὴ δόσις χορηγεῖται μετὰ 6-12 μῆνας. Ἐπιπρόσθετοι τοιαῦται δόσεις δύνανται νὰ χορηγοῦνται ἀνὰ δεύτερον ἔτος μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 5 ἐτῶν.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρμοδίων φρονοῦν ὅτι δὲν εἶναι οὔτε ἀναγκαῖα οὔτε φρόνιμοι ὑπὸ τὰς κρατούσας συνθήκας ἡ χορήγησις Ἀντικοκκυτικοῦ ἐμβολίου εἰς παιδιὰ ἄνω τῶν 5 ἐτῶν.

Ἐν τούτοις, ἐνισχυτικαὶ δόσεις Διφθεριτικῆς καὶ Τετανικῆς ἀνατοξίνης χορηγοῦνται εἰς παιδιὰ ἡλικίας ἀπὸ 6-12 ἐτῶν καὶ ἀπὸ 13-18 ἐτῶν, ἀλλὰ κατόπιν ἐλαττώσεως τῆς περιεκτικότητος εἰς Διφθεριτικὴν ἀνατοξίνην.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν πιθανὴν ἐπιθυμίαν χορηγήσεως ἐνισχυτικῆς δόσεως ἀντιπολιομυελιτικοῦ ἐμβολίου καὶ κατὰ τὴν σχολικὴν (6-12) ἡλικίαν, δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὸν συνδυασμὸν DPT Polio vaccine.

Τὸ τριδύναμον τοῦτο ἐμβόλιον μᾶς παρέχει 10 Lf's Διφθεριτικῆς καὶ 10 Lf's Τετανικῆς ἀνατοξίνης εἰς ἕκαστον κυβ. χιλιοστὸν ἐμβολίου Salk.

Ὁ ἕτερος τοῦ συνδυασμοῦ ἀντιγόνων, T-Polio, προορίζεται διὰ ἄτομα μεγαλυ-

τέρας ηλικίας, κυρίως δι' εργαζομένους εις εργοστάσια.

Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἰατροὶ εἰδικευθέντες εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Ἱατρικὴν προσεπάθουν νὰ πείσουν τοὺς εργαζομένους ὅπως ἐμβολιάζωνται ἐναντίον τοῦ Τετάνου. Ἡ ἀνταπόκρισις ὑπῆρξεν ἀμελητέα. "Ὅταν τὸ 1958 προσεφέρθημεν νὰ χορηγήσωμεν ὑπὸ μορφὴν δοκιμῆς τὸ ἐμβόλιον T-Polio (περιέχον 10 Lf's Τετανικῆς ἀνατοξίνης), εὐρήκαμεν τελειῶς διαφορετικὴν ὑποδοχὴν. Οἱ εργαζόμενοι ἐδέχθησαν τὸν ἐμβολιασμόν ἀσμένως, καὶ τώρα ἀρχίζομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἀνοσοποίησις τῶν ἐνηλίκων θὰ αὐξηθῇ μεγάλως κατόπιν τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ συνδεδυασμένου ἐμβολίου T-Polio.

Μερικοὶ συγγραφεῖς ἐξέφρασαν ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὸν ἐμβολιασμόν βρεφῶν μέχρι καὶ τῆς ηλικίας 3 μηνῶν. "Ἄλλοι, ἀπειναντίας, ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ διενεργῆται οὗτος καὶ πρὸ τῆς ηλικίας ταύτης. Εἰς μίαν σειρὰν προσφάτων ἄρθρων εἰς τὸ *British Medical Journal*, ὁ Perkins συμπεραίνει ὅτι βρέφη εἰς τὰ ὁποῖα ἀνευρίσκειται ὑψηλὴ στάθμη ἀντισωμάτων εἰς τὸ αἷμα ὡς ἀποτέλεσμα μεταφορᾶς τῶν ἀπὸ τοῦ μητρικοῦ αἵματος, θὰ ἐμφανίσουν ἡλαττωμένην παραγωγὴν ἀντισωμάτων ἐὰν ὑποστοῦν ἐμβολιασμόν. Συνιστᾶ νὰ ἀναμένωμεν μέχρις ὅτου τὸ βρέφος φθάσῃ τοὺς 6-8 μῆνας πρὶν προχωρήσωμεν εἰς τὸν ἀντιπολιομυελιτικὸν ἐμβολιασμόν.

Ἐκ τῶν συμπερασμάτων τὰ ὁποῖα θὰ ἐκθέσωμεν ἐν συνεχείᾳ, συνάγομεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν βρεφῶν ηλικίας ἀπὸ 3-5 μηνῶν, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἀντιδράσῃ ἰκανοποιητικῶς κατόπιν 3 δόσεων τοῦ ἐμβολίου DPT Polio, εἶναι σχετικῶς μικρός. Ἐνισχυτικαὶ δόσεις ἐχορηγήθησαν εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ βρέφη. Διενεργήθη αἰμοληψία εἰς τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν, καὶ ἡ ἐξέτασις τοῦ αἵματος ἀναφορικῶς πρὸς τὸν τίτλον τῶν ἀντισωμάτων θὰ μᾶς παράσχῃ τὸ μέσον νὰ διαπιστώσωμεν ἐὰν καὶ κατὰ πόσον δικαιολογοῦνται αἱ ἐλπίδες μας ἢ οἱ φόβοι τοῦ κ. Perkins.

Προφανῶς θὰ πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἐργαστηριακῶν ἐξετάσεων πρὶν ἢ δυνηθῶμεν νὰ προγραμμα-

τίσωμεν τὸν ἀντιπολιομυελιτικὸν ἐμβολιασμόν τῶν βρεφῶν κατὰ τὸν καλῆτερον τρόπον.

Ἐν τῷ μεταξύ τὸ σχέδιον ἐμβολιασμοῦ τὸ ὅποῖον ἐφηρμόσαμεν ἔχει τὴν ἀρετὴν τῆς ἀπλότητος ἀφ' ἑνός, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου παρέχει πρωιμώτερον προφύλαξιν ἐναντι τῆς πολιομυελίτιδος εἰς μέγαν ἀριθμὸν παιδιῶν.

Ἐν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων προβλημάτων κατὰ τὸν ἐργαστηριακὸν ἐλεγχὸν τῆς ἀνοσοποιητικῆς καταστάσεως τῶν παιδῶν, ὑπῆρξεν ἡ ἀνάγκη λήψεως ὑπερμέτρου σχετικῶς ποσοῦ αἵματος πρὸς διενέργειαν τῶν μετρήσεων.

Ἦδη ὑπὸ τοῦ Δρ. Leone Farrell, τῶν Ἐργαστηρίων Connaught, ἔχει εἰσαχθῆ εἰδικὴ μικρομέθοδος ἀνιχνεύσεως καὶ μετρήσεως ἀντισωμάτων εἰς τὸ αἷμα. Ὁ Δρ. P. J. Moloney ἐπίσης ἔχει εἰσηγηθῆ ἀνάλογον μικρομέθοδον διὰ τὰς περιπτώσεις Διφθερίτιδος καὶ Τετάνου.

Ἐχομεν βασίμους ἐλπίδας ὅτι συντόμως θὰ εὐρισκώμεθα εἰς θέσιν νὰ δυνάμεθα νὰ καταμετρήσωμεν καὶ τοὺς τρεῖς τύπους ἀντισωμάτων ἐναντι τῆς πολιομυελίτιδος, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ ἀντισώματα ἐναντι τῆς διφθερίτιδος καὶ τοῦ τετάνου, χωρὶς νὰ χρειάζώμεθα ποσότητα αἵματος μεγαλύτεραν τῶν 0,4 κυβ. χιλιοστοῦ.

Ἐνα νέον πρόβλημα ἠγέρθη μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν συνδεδυασμένων ἀντιγόνων: («Ἡ ἐκ προκλήσεως πολιομυελίτις»). Κατόπιν ἐπισταμένων ἐρευνῶν εἰς Ἀγγλίαν διεπιστώθη ὅτι ἐμβόλια-συνδυασμοὶ ἀντιγόνων, περιέχοντα νεκροῦς βακίλλους *H. Pertussis* καὶ ἐνώσεις τοῦ ἀργιλίου (ὡς ἐνισχυτικὰς τῆς δυναμικότητος τοῦ μικροβιακοῦ ἀντιγόνου) δύνανται νὰ προκαλέσουν μίαν ἐνεργοποίησιν τυχὸν λανθανούσης πολιομυελιτικῆς λοιμώξεως μέχρι βαθμοῦ πλήρους παραλυτικῆς προσβολῆς, ἀφορώσης συνήθως τὸ σκέλος εἰς ὃ διενεργήθη ὁ ἐμβολιασμός.

Λέγεται ὅτι καὶ μόνον του τὸ Ἀντιοκοκκιντικὸν ἐμβόλιον δύναται νὰ «προκαλέσῃ» πολιομυελίτιδα. Ἐν τοιοῦτον ἐμβόλιον περιέχον ἀνατοξίνην τοῦ *H. Pertussis* κατόπιν ἐπεξεργασίας μετὰ φορμαλδεϋδην, δυνάμεθα νὰ τὸ ὑποπτεύωμεθα ὡς ἔνοχον,

χωρίς ὅμως νὰ ἔχωμεν ἀποδείξει τὴν ἐνοχὴν του εἰσέτι.

Αἱ ἐνώσεις τοῦ ἀργιλίου παρουσιάζονται ὡς ἡ μᾶλλον πιθανὴ αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου. «Ἐκ προκλήσεως πολιομυελίτις» δὲν παρατηρήθη ποτὲ εἰς Καναδᾶν, μολονότι πολλαὶ προσπάθειαι κατεβλήθησαν πρὸς διαπίστωσιν τοιούτου κρούματος μεταξὺ σοβαρῶν ἐπιδημιῶν πο-

λιομυελίτιδος ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ἐντεῦθεν.

Ἡ μᾶλλον πιθανὴ ἐξήγησις εὐρίσκεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἐμβόλιον DPT Connaught, τὸ μᾶλλον διαδεδομένον εἰς Καναδᾶν, δὲν περιέχει, ὡς ἐνισχυτικά, ἐνώσεις ἀργιλίου. Δεδομένου ὅτι τὸ ἐμβόλιον DPT Polio Connaught ἐπίσης δὲν περιέχει τοιαύτας ἐνώσεις, δὲν ἀντιμετωπίζομεν ἐνδεχόμενον «προκλητῆς» πολιομυελίτιδος.

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ

Μία νέα σειρά ἐμβολίων περιεχόντων συνδυασμοὺς ἀντιγονικῶν οὐσιῶν ὁμοῦ μὲ τὸ ἐμβόλιον κατὰ τῆς πολιομυελίτιδος (ἀδρανοποίησις διὰ φορμαλδεϋδης) παρεσκευάσθη εἰς τὰ Ἔργαστήρια Ἰατρικῶν Ἐρευνῶν Connaught τοῦ Καναδᾶ.

Ἡ σειρά αὕτη περιλαμβάνει:

1) Ἐμβόλιον ἐναντίον τῆς Διφθερίτιδος-Κοκκύτου-Τετάνου-Πολιομυελίτιδος, πρὸς χρῆσιν ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας (DPT Polio vaccine).

2) Ἐμβόλιον ἐναντίον τῆς Διφθερίτιδος-Τετάνου-Πολιομυελίτιδος πρὸς χρῆσιν ὑπὸ μορφὴν ἐνισχυτικῶν (recall) δόσεων εἰς παιδιὰ ἡλικιῶν ἀπὸ 6-12 καὶ 13-18 ἐτῶν.

3) Ἐμβόλιον ἐναντίον τοῦ Τετάνου καὶ τῆς Πολιομυελίτιδος πρὸς ἐμβολιασμὸν τῶν ἐνηλίκων.

Προσεκτικὴ ἀνάλυσις ἐφηρμόσθη ἐπὶ τῶν διαφορῶν εἰς τὰ ποσοστὰ νοσήσεως ἐκ πολιομυελίτιδος ἐπὶ πληθυσμῶν ἐμβολιασθέντων καὶ μὴ ἐμβολιασθέντων κατὰ διαφόρους ἐντετοπισμένας ἐπιδημίας εἰς Καναδᾶν, κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν.

Τὸ προῖον τῆς ἀνωτέρω μελέτης δει-

κνύει ὑψηλὸν ποσοστὸν προστασίας ὑπὸ τοῦ ἐμβολίου Salk, καθ' ὃν τρόπον τοῦτο παρασκευάζεται εἰς Καναδᾶν. Ἡ ἀποτελεσματικότης παραμένει ἡ αὐτή, προκειμένου ἀκόμη καὶ περὶ λοιμώξεων ἐκ τοῦ ἰοῦ τύπου 1.

Ἡ παραλυτικὴ μορφή τῆς πολιομυελίτιδος ἔχει καταστῆ νόσος μόνον τῶν μὴ ἐμβολιασθέντων ἀτόμων. Τοῦτο ἀφορᾷ κυρίως τὰ πολὺ μικρὰ παιδιὰ καὶ ἐνηλίκους ἀπὸ 20-40 ἐτῶν.

Ἡ παρασκευὴ καὶ διάθεσις τῆς νέας σειράς συνδεδυασμένων ἀντιγόνων θέλει μεγάλως διευκολύνει τὴν ἐπέκτασιν τοῦ προγράμματος ἀντιπολιομυελιτικοῦ ἐμβολιασμοῦ καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρω ὁμάδας ἡλικιῶν.

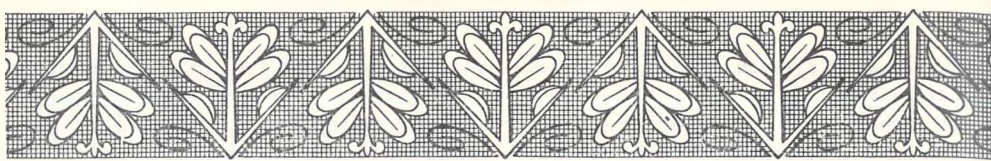
Παρέχονται στατιστικὰ δεδομένα ἐνισχύοντα τὴν θέσιν μας ἐπὶ τοῦ προγράμματος ἀνοσοποιήσεως τῆς βρεφικῆς ἡλικίας διὰ τοῦ ἐμβολίου DPT Polio. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο εἶναι τελείως ἀνάλογον πρὸς τὸ ἤδη ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐφαρμοζόμενον διὰ τὸ ἐμβόλιον ἐναντίον τῆς Διφθερίτιδος-Τετάνου-Κοκκύτου.

Μετάφρασις

ΠΟΛ. ΒΕΡΥΚΟΚΑΚΗ

Ἰατροῦ Μαιευτηρίου «Μαρίνα Ἡλιάδην»

ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ

Υπό

Ν. Α. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ίατροῦ Β' Κλινικῆς

Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδης»

Φυλάττεσθαι δὲ καὶ τὴν συνουσίαν καὶ γὰρ αὕτη κίνησιν ἐμποιεῖ, κοινότερον μὲν τοῖς ἄλλοις σώμασι, μάλιστα δὲ τοῖς περὶ τὴν ὑστέραν τόποις, ἡρεμίας δεομένοις· ὡς γὰρ ὁ στόμαχος ἡρεμῶν μὲν ἐγκατέχει τὴν τροφήν, τινασσόμενος δὲ πολλάκις ἀποορίπτει τὸ ληφθὲν δι' ἐμέτων, οὕτω καὶ ἡ μήτρα μὴ τινασσομένη μὲν κρατεῖ τὸ σπέρμα, σαλευομένη δὲ ἀφίησιν.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Ἑλληνας ἰατρός τῆς ἀρχαιότητος Σωρανὸς ὁ Ἐφέσιος ὑποδεικνύει τοὺς κινδύνους τῆς συνουσίας κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγκυμοσύνης.

Θρησκευτικὰ παραγγέλματα στὴν ἀρχαιότητα, πού ἰσχύουν ἀκόμη μέχρι σήμερα καὶ σὲ πολιτισμένους λαούς, ἐπιβάλλουν τελεία ἀποφυγὴ γεννητικῶν σχέσεων σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ἐγκυμοσύνης—ἰδίως τοὺς τελευταίους μῆνες—οἱ δὲ παραβάτες τιμωροῦνται παραδειγματικά. Τὸ Ταλμούδ, δηλαδή ὁ πολιτικός καὶ θρησκευτικός κώδικας τῶν Ἰουδαίων, θεωρεῖ τὴ συνουσία μετὰ τὴν 90ῃ ἡμέρα ἀπὸ τῆ σύλληψη, πράξις πού ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀφαίρεση τῆς ζωῆς ἐκ προμελέτης.

Σήμερα πολλοὶ συνιστοῦν τὴ συνουσία ὡς τὸ τέλος τοῦ οἰσθίου μηνός, ἀρκεῖ αὕτη νὰ γίνεται μὲ μέτρο καὶ ἡπιότητα. Ἄλλοι συνιστοῦν στὴ γυναῖκα ν' ἀποφεύγῃ τὴ συνουσία τοὺς πρώτους καὶ τοὺς τελευταίους μῆνες τῆς ἐγκυμοσύνης, καὶ μάλιστα τὶς ἡμέρες πού ἀντιστοιχοῦν στὴν περίοδο πού θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἔμμηνο ρύση, γιατί τότε ἡ διεγερσιμότητα τῆς μήτρας εἶναι μεγαλύτερη.

Ἡ τελευταία αὕτη ἀποψη, μὲ ὠρισμένες προϋποθέσεις, φαίνεται πὼς βρίσκεται περισσότερο κοντὰ στὴν ἀλήθεια, γιὰ λόγους πού θὰ ἐξηγήσαμε.

Στοὺς τρεῖς πρώτους μῆνες τῆς ἐγκυμοσύνης ἡ συνουσία μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ αἱμορραγία καὶ διακοπὴ τῆς ἐγκυμοσύνης. Αὐτὸ συμβαίνει συχνότερα σὲ γυναῖκες πού ἔχουν τάση σὲ αὐτόματες ἐκτρώσεις, καὶ μάλιστα σ' αὐτὲς πού παρουσιάζουν ὀπισθία κάμψη τῆς μήτρας. Οἱ συνέπειες αὐτὲς ἐξηγοῦνται μὲ τὸ μηχανικὸ ἐρεθισμὸ καὶ τὴν ὑπεραιμία πού προκαλεῖται στὰ γεννητικὰ ὄργανα τῆς ἐγκύου κατὰ τὴ συνουσία. Ὅταν ὅμως τὰ ὄργανα αὐτὰ εἶναι φυσιολογικὰ ἀνεπτυγμένα, σπανίως συνουσία, πού ἐκτελεῖται μὲ ἡπιότητα, προκαλεῖ δυσάρεστες ἐπιπλοκές. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἔχει ἀποδειχθῆ πὼς ἓνα μεγάλο ποσοστὸ αὐτομάτων ἐκτρώσεων ὀφείλεται ἀποκλειστικά καὶ μόνο στὶς γεννητικὰς σχέσεις, καὶ μάλιστα σὲ νεαρὲς πρωτέγκυες. Αὐτὸ ἐξηγεῖται ἀπ' τὴν ἀτελεῖ ἀνάπτυξη τῶν γεννητικῶν ὀργάνων καὶ ἀπ' τὸ ὅτι ἡ διεγερσιμότητα σ' αὐτὰ, κατὰ τὴν ἐκτέλεση τῆς συνουσίας, εἶναι μεγαλύτερη.

Τοὺς τελευταίους μῆνες τῆς ἐγκυμοσύνης, καὶ μάλιστα ἐξ ἑβδομάδων πρὶν ἀπ' τὸν τοκετό, ἡ συνουσία ἀπαγορεύεται γιὰ δύο κυρίως λόγους: Πρῶτον, γιατί ἡ μήτρα ἐρεθίζεται καὶ οἱ συστολές της εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσουν πρῶμο ἢ πρόωρο τοκετό· καὶ δεύτερον, γιατί εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῇ λοίμωξη μετὰ τὸν τοκετό.

Ἡ πρώτη ρήξη τῶν ὑμένων ὕστερα ἀπὸ συνουσία στοὺς τελευταίους μῆνες τῆς ἐγκυμοσύνης μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ παράταση τοῦ τοκετοῦ, δυστοκία καί, λόγω τῆς παρατάσεως, τερματισμὸ τοῦ τοκετοῦ μὲ ἐπέμβαση, θνησιμότητα τοῦ ἐμβρίου καὶ νοσηρότητα τῆς μητέρας. Πολλὲς γυναῖκες ὠμολόγησαν πὼς κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνουσίας ἄρχισε ἡ ἐκροὴ ἀμνιακοῦ ὑγροῦ καὶ συνεχίστηκε ὡς τὴν εἰσαγωγὴ τους στὴν κλινικὴ. Εἶναι περιττὸ νὰ τονίσῃ κανεὶς πὼς ὁ κίνδυνος λοιμώξεως ὕστερα ἀπὸ τὴ ρήξη τῶν ὑμένων μετὰ τὴ συνουσία ἢ τὴ συνουσία πού ἐγίνε μετὰ τὴ ρήξη των εἶναι μεγαλύτερος.

Ἐκτὸς ἀπ' τὸν πρόωμο ἢ πρόωρο τοκετό, ἄλλη σοβαρὴ συνέπεια πού προέρχεται ἀπὸ συνουσία εἶναι ἡ ἐπιλόχεια λοιμώξε. Τὴ σχέση μετὰξὺ συνουσίας καὶ ἐπιλοχείας λοιμώξεως μελέτησε πρῶτος ὁ Ruce στὴν κλινικὴ τοῦ Bumm. Ὁ Doederlein ἀπέδειξε πὼς ἡ μικροδιακὴ χλωρίδα τοῦ ἀνωτέρου τμήματος τοῦ κόλπου παραμένει ἀμετάβλητη κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐγκυμοσύνης καὶ ἡ ἀνάπτυξη τῶν μικροβίων σ' αὐτὸ ἐμποδίζεται ἀπὸ βακτηρίδια. Τὰ βακτηρίδια αὐτὰ πῆραν τὸ ὄνομα τοῦ Doederlein καὶ ἔχουν τὴν ἰκανότητα νὰ ἀποσχίζουσι τὸ γλυκογόνο πού ὑπάρχει στὸ ἐπιθήλιο τοῦ κόλπου καὶ παράγεται γαλακτικὸ ὀξύ. Νεώτερες ἐρευνες ἀπέδειξαν, πὼς ἡ ἀπόσχεση αὐτὴ ὀφείλεται στὴ θυλακίνη, τὰ δὲ βακτηρίδια τοῦ Doederlein τὴν ὑποδοιοῦν.

Αὐτὰ συμβαίνουν στὸ ἀνώτερο τμήμα τοῦ κόλπου. Στὸ κατώτερο ὅμως τμήμα του ἡ χλωρίδα μεταβάλλεται καὶ τὰ μικρόβια εἶναι περισσότερα, ἐπειδὴ ἐπικοινωνεῖ μὲ τίς πτυχῆς τῶν χειλέων τοῦ αἰδοίου, τοὺς πόρους τῶν Bartholinian καὶ παραουρηθρικών ἀδένων, τὴν οὐρήθρα καὶ τὸν δακτύλιο. Ἔτσι τὸ περιβάλλον αὐτὸ τοῦ κατωτέρου τμήματος τοῦ κόλπου ἐξαρτᾶται ἀπ' τὴν κατάστασιν στὴν ὁποία βρίσκονται τὰ ἔξω γεννητικὰ ὄργανα.

Τὸ γαλακτικὸ ὀξύ ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξη τῶν περισσότερων μικροβίων. Μετὰ τὴ συνουσία ὅμως ἡ ἀλκαλικότητα τοῦ σπέρματος ἐπιδρᾷ στὴ ζωτικότητα τῶν βακτηριδίων, κι ἔτσι τὰ μικρόβια πού μπαί-

νουν μὲ τὴ συνουσία ἀπὸ τὰ ἔξω γεννητικὰ ὄργανα κατορθώνουν νὰ ἐπιζήσουν καὶ εἶναι ἔτοιμα νὰ δράσουν στὴν πρώτη εὐκαιρία.

Σπανίως συμβαίνει οἱ σχέσεις νὰ ἐξακολουθήσουν μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ ἢ ἀκόμη—πολὺ σπανίως—καὶ μετὰ τὴ ρήξη τοῦ θυλακίου ἢ τὴν ἐναρξη τῶν ὠδίνων. Οἱ συνέπειες βέβαια μιᾶς τέτοιας ἀπειρικοψίας εἶναι μεγαλύτερες. Μία στατιστικὴ τοῦ Vignes, σὲ 400 περιπτώσεις, ἀναφέρει 37% μολύνσεις ἀπὸ συνουσία πού προηγήθηκε μερικὲς ὥρες πρὶν τοῦ τοκετοῦ, 20% μολύνσεις ἀπὸ συνουσία πού προηγήθηκε λίγες ἡμέρες πρὶν ἀπ' αὐτὸν καὶ 9% μολύνσεις ἀπὸ συνουσία πού προηγήθηκε ἓνα μῆνα πρὶν ἀπὸ τὸν τοκετό.

Γιὰ τοὺς λόγους πού ἀναφέραμε, δὲν θὰ πρέπει νὰ παραμελοῦμε τίς συμβουλὲς πού ἔχουν σχέση μὲ τίς γεννητικὲς σχέσεις εἰς τὴν ἔγκυο. Ἐπίσης πρέπει πάντα νὰ μαθαίνουμε ἀπ' τὴν ἐπίτοκο ἂν τίς τελευταῖες ἡμέρες ἢ ὥρες ἦρθε σὲ συνουσία. Ἡ προσοχὴ μας πρέπει νὰ στρέφεται περισσότερο σὲ γυναῖκες λαϊκῶν τάξεων καὶ τῆς ὑπαίθρου, γιατί αὐτὲς δὲν τηροῦν τοὺς ὅρους πού ἀναφέραμε καὶ γιατί ἡ ἔλλειψη καθαριότητος σ' αὐτὲς μεγαλώνει τὸν κίνδυνο λοιμώξεως.

Τὸ γεγονός ὅτι σήμερα ἔχομε στὴ διάθεσή μας τὰ ἀντιβιοτικὰ φάρμακα καὶ προλαμβάνομε κάθε λοιμώξη, δὲν σημαίνει πὼς ὅ,τι ἀναφέραμε ἔπαψε πιά νὰ ἔχῃ σημασία καὶ πὼς δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἐπεκτεινώμαστε ὡς τίς γεννητικὲς σχέσεις ὅταν δίνουμε συμβουλὲς στὴν ἔγκυο. Πιστεύομε πὼς καὶ αὐτὲς πρέπει νὰ παρακολουθοῦνται καὶ νὰ ἐλέγχωνται. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε πὼς μέχρι χθὲς ἀκόμη μιὰ βασικὴ προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐκτέλεση Καισαρικῆς τομῆς ἀποτελοῦσε ὄχι μόνο ἡ προηγηθεῖσα συνουσία, ἀλλὰ καὶ ἡ κολπικὴ ἀκόμη ἐξέταση, ἀσχέτως ἂν σήμερα, σὲ ὠρισμένες περιπτώσεις, καταφεύγαμε στὴν Καισαρικὴ τομὴ ἀκόμη καὶ ὕστερα ἀπὸ ἐπανειλημμένες ἀπόπειρες ἐμβρουλικίας.

Τὰ συμπεράσματα πού μποροῦμε νὰ βγάλουμε ἀπ' τὴν σχέση ἀνάμεσα στὴν ἐγκυμοσύνη καὶ στὴς γεννητικὲς σχέσεις, εἶναι τὰ ἑξῆς: Θὰ ἐπιτρέψωμε τὴν ἡπια καὶ μὲ μέ-

τρο συνουσία μέχρι τὸν ὄγδοο μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης. Πέρα ἀπ' αὐτόν, ὁ κίνδυνος τῆς προώρου ρήξεως τοῦ θυλακίου καὶ τῆς ἐπιλοχείου λοιμώξεως ἀπαγορεύουν τὴ συνουσία. Ἄν ὅμως ἔχουν προηγηθῆ αὐτόμα-

τες διακοπὲς στοὺς πρώτους μῆνες τῆς ἐγκυμοσύνης ἢ παρουσιάζωνται πόνοι στὸ ὑπογάστριο καὶ ὀσφυαλγίες, ἡ συνουσία πρέπει ν' ἀπαγορευθῆ καὶ μέχρι τὸν τρίτο μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης.

Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΟΛΕΘΡΟΥ

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΝ ΓΕΝΟΣ ΘΑ ΣΩΘΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑΣ «ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΖΩΗΣ»

Λονδίνον.— Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔχουν ἰδρυθῆ Τράπεζαι ὀφθαλμῶν, αἵματος, ὀστέων καὶ δέρματος. Εἰς τὴν διεθνή αὐτὴν ἀγοράν, αἱ Τράπεζαι ὀστέων εἶναι σχετικῶς νέαι. Καὶ αἱ τελευταῖαι εἶναι αἱ Ἀτράπεζαι ζωῆς ἢ Τράπεζαι ἀναπαραγωγῆς. Ὁ ἄτομικὸς φυσικὸς Δόκτωρ Ράφολ Λάπ, ὁ ὁποῖος μελετᾷ τὰς συνεπειὰς τῆς ἀκτινοβολίας ἐπὶ τῶν μελλουσῶν γενεῶν, ἐνεφανίσθη τελευταίως ἐνώπιον μιᾶς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κογκρέσσου εἰς τὴν Οὐάσιγκτον καὶ ἐδήλωσεν ὅτι, κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης, ἔχει πεισθῆ ὅτι ἡ Τράπεζα ἀναπαραγωγῆς εἶναι ὁ μόνος τρόπος διατηρήσεως τῆς ἀνθρωπότητος ὑπὸ τὴν παροῦσαν μορφήν της. Ὁ Δρ. Λάπ παραδέχεται ὅτι ἡ πρότασις του ξενίζει καὶ ἤδη προεκάλεσε διεσπαστικὰς ἀντιδράσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀναμεγνύονται θρησκευτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐνδιαφέρονται κυρίως διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἀνθρώπινου γένους εἰς τὴν περίπτωσιν πλῆθους ἀτομικῆς καταστροφῆς. Εἰς τὴν Εὐρώπῃν τὸ πρόβλημα εἶναι στενωτέρον. Τὰ δέκα τοῖς ἑκατόν τῶν ζευγῶν εἶναι ἀτεκνα. Τοῦλάχιστον ἓνα ἐκαστὸν ἀτέκνων ζευγῶν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποκτήσῃ παιδί ἀπὸ κάποιον ἄγνωστον πατέρα. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι χιλιάδες γυναῖκες ἀπευθύνουν κατ' ἔτος τὴν παράκλησιν αὐτὴν πρὸς τοὺς ἰατροὺς των, μίαν παράκλησιν πού τοὺς φέρει εἰς δύσκολον θέσιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ζευγῶν αὐτῶν καὶ ἡ ἀδημονία των δεικνύουν ὅτι πρόκειται περὶ προβλήματος τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραμερισθῆ.

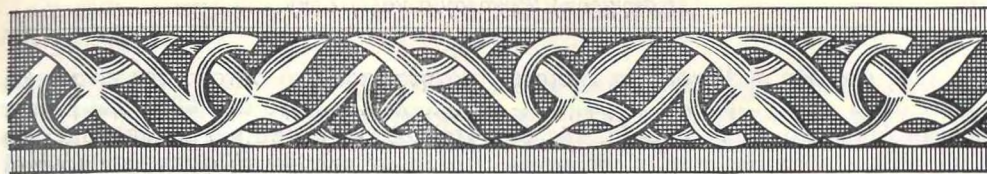
Ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐκκλησιαστικὸι ἡγῆται συμφωνοῦν εἰς τὸ ὅτι ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις εἶναι ἀμάρτημα, ἐὰν ὄχι παρανόμος πράξις. Ἐνας ἐκπρόσωπος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ὁ πατήρ Πῶλ Κραῖν, ὠμίλησεν ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τῆς ἐκκλησίας του ὅταν εἶπεν ὅτι «οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ζῶα διὰ νὰ ἀναπτύσσωνται μέσῳ δοκιμαστικῶν σωλήνων. Μόνον ὁ εἰδωλολατρικὸς κόσμος θὰ τοὺς ἐχρησιμοποίει κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν». Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρου πιστεύει ὅτι ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις παραβιάζει τὴν ἀποκλειστικότητα τοῦ γάμου μεταξὺ τοῦ συζύγου καὶ τῆς συζύγου καὶ ἀποτελεῖ ἀπάτην ἔναντι τοῦ παιδίου τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ γεννηθῆ, τῶν ὑποθετικῶν γονεῶν καὶ τῆς κοινωνίας γενικώτερον. Ἄλλ' ὁ πρωτοπρεσβύτερος Τζαίμς

Πήκ τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Νέας Ὑόρκης δὲν συμμερίζεται τὰς ἀντιλήψεις αὐτάς.

Ἐὰν οἱ ἐπιστήμονες συμμερίζωνται τὴν πρόβλεψιν τοῦ Δρ. Λάπ, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ σύγχρονοι «ἀκτινοβολημένοι» ἄρρηνες ἔχουν βεβλαμμένα γονίδια, τὰ ὁποῖα θὰ προκαλέσουν καταστροφήν εἰς τὰς μελλούσας γενεάς, πρέπει νὰ μετάσχωμεν τῆς συζητήσεως ἢ ὁποῖα ἀφορᾷ τὴν ὑγείαν τῶν μελλουσῶν γενεῶν. Ὁ Δρ. Λάπ προειδοποιεῖ: «Κάθε ἀτομικὴ ἐκρηξις, δοκιμαστικὴ ἢ ὄχι, αὐξάνει τὴν ἀκτινεργεσίαν τῆς ἀτμοσφαιρας. Τὴν πίνομεν μὲ τὸ νερό, τὴν τρώομεν μὲ τὸ τυρὶ τὸ ὁποῖον παράγεται ἀπὸ τὸ γάλα ἀγελάδων πού ἔφαγαν ἠκτινοβολημένην χλόην».

Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἓνα ἠκτινοβολημένον ζεῦγος ἔχει τρία παιδιά. Ἡ βλάβη δὲν θὰ εἶναι φανερὴ οὔτε εἰς τὰ παιδιά, οὔτε εἰς τὰ ἐγγόνια του. Ἄλλὰ κάποιον σοβαρὸν ἐλάττωμα θὰ ἐκδηλωθῆ εἰς κάποιον διεσπαστὸν, ἢ δὲ «ἀδυναμία» αὐτὴ θὰ κληρονομηθῆ ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του. Ὁ ἐξέχων Βρεττανὸς γενετιστῆς Δρ. Ρ. Μπῆττυ συμφωνεῖ εἰς τὸ ὅτι εἶναι αἱ ἀκτινοβολίαι βλάπτουν τὰ κύτταρα τῆς ἀναπαραγωγῆς. Εἶναι γνωστὸν ὅτι πολλὰ παιδιά τῶν ἰατρῶν οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται μὲ μηχανὰς ἀκτίνων Χ γεννῶνται νεκρά. Πολλοὶ ἐπιστήμονες φοβοῦνται ὅτι θὰ γίνῃ κακὴ χρῆσις τῆς τεχνητῆς γονιμοποίησεως. Γνωρίζουν, ὅτι μερικὰ κράτη ἐνδέχεται νὰ προσπαθήσουν νὰ δημιουργήσουν «ἀνωτέραν φυλήν». Ἐξ ἄλλου ὁ Καθηγητῆς Πήνροση τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου διερωτᾷται ἐὰν δυνάμεθα νὰ βελτιώσωμεν τὴν φύσιν.

Σήμερον, τὸσον εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρεττανίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, οἱ δόται ἀμείβονται μὲ 20-50 λίρας. Οἱ ἰατροὶ λέγουσιν ὅτι ἕκαστος δότης δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται περισσότερον ἀπὸ τέσσαρας φορὰς κατ' ἔτος καὶ ὄχι περισσότερον ἀπὸ πέντε ἔτη. Ὑποστηρίζεται ὅτι αἱ Τράπεζαι ἀναπαραγωγῆς θὰ ἐπηρεαζοῦνται ἐπιπορευτικῶν ἐπιβλεψιν, ἐνῶ ταυτοχρόνως οἱ νομικοὶ μελετοῦν τὰς νομικὰς πλευράς τοῦ θέματος. Εἶναι δύσκολον νὰ ὑπολογισθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἔχουν γεννηθῆ ἕως τῶρα εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπῃν μὲ τὴν μεσολάβησιν τῶν «δοκιμαστικῶν σωλήνων». Ὁρισμένοι πιστεύουν ὅτι φθάνομεν τὰς 150.000.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Η ΞΩΗ

Υπό

ΣΟΦΙΑΣ Μ. ΓΕΔΕΩΝ

Έχει λεχθῆ ἐπιγραμματικά ὅτι ἡ Ψυχολογία εἶναι ἐπιστήμη παλαιά ἀλλὰ μὲ πρόσφατη ἱστορία. Ὅσο κι ἂν αὐτὸ φαίνεται παραδοξολογία, ὅμως ὑποτυπώνει τὴν ἱστορικὴ πορεία τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ τῆς ἀνθρώπινης γνώσης. Μιὰ σύντομη ἱστορικὴ ἀναδρομὴ τὸ κάνει φανερό.

Καὶ τῆς Ψυχολογίας ἡ πνευματικὴ πατρίδα εἶναι ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ σκέψη. Τῆ στροφή πρὸς τὴν ψυχικὴ ζωὴ ὡς πρόβλημα γιὰ ἐξέταση συναντοῦμε ἤδη στοὺς ἀρχαίους φιλοσόφους πρὶν ἀπὸ τὸ Σωκράτη. Βλέπομε νὰ προβάλλουν τὰ ἐρωτήματα, νὰ ἀναφαίνωνται οἱ ἀνησυχίες καὶ παρακολουθοῦμε τὴ μεταστάθμευση τῆς ἐρευνας ἀπὸ τὴ φαντασία στὸ λογισμό, ἀπὸ τὸ μῦθο στὸ φιλοσοφικὸ στοχασμό. Ὅμως θεμελιωτῆς τῆς Ψυχολογίας εἶναι ὁ μέγας Σταγειρίτης, ὁ Ἄριστοτέλης. Ἦδη τὸν τέταρτο αἰῶνα π.Χ. ὁ κόσμος διαθέτει χάρη στὸν Ἄριστοτέλη τὴν πρώτη μεθοδικὴ συγκέντρωση καὶ συστηματικὴ παρουσίαση τῶν δεδομένων τῆς ψυχικῆς ζωῆς. Στὸ βασικὸ ἔργο του «Περὶ Ψυχῆς» ἔχομε τὸ πρῶτο Ἐγχειρίδιο Ψυχολογίας, ἐνῶ στίς πραγματεῖες «Περὶ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως», «Περὶ ἐνυπνίων καὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς» κ.ἄ., τίς πρώτες μονογραφίες γύρω στὰ οἰκεῖα θέματα.

Γιὰ περισσότερα ἀπὸ δύο χιλιάδες χρόνια ἡ Ψυχολογία στὴ δομὴ τῆς, στίς ἐννοιες καὶ στὴ μέθοδο δὲν εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ Ἄριστοτέλεια Ψυχολογία. Λίγες μόλις δεκάδες χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας ἀρχίζει νὰ κἀν γοργὰ βήματα προόδου μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν ἀριστοτελικὴ παράδοση.

Στὴ θεώρηση καὶ λογικὴ ταξινόμηση τῶν δεδομένων τῆς Ψυχολογίας ἐπακολουθεῖ ἡ ἀναζήτησις τρόπων γιὰ συγκέντρωση ἀκριβῶν στοιχείων. Ἡ νεώτερη Ψυχολογία ξεκινᾷ ἀπὸ τὴ διερεύνησις τοῦ πεδίου τῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν αἰσθημάτων, πὺ παρουσιάζουν κάτι τὸ συγκεκριμένο στὸν μελετητὴ καὶ μποροῦν νὰ ἀναλυθοῦν σὲ ἀπλᾶ στοιχεῖα. Ἐπιστρατεύονται ἀναγκαστικὰ μέθοδοι σπουδῆς οἰκεῖες στὴ Φυσιολογία, ἀφοῦ καὶ τὸ ἀντικείμενο τῆς ἐρευνας βρίσκεται στὸ μεταίχμιο τῶν δύο αὐτῶν μαθήσεων. Πρόκειται γιὰ ἓνα σοβαρὸ ξεκίνημα, πὺ ἀπὸ τὴ λεγομένη «Ψυχοφυσικὴ» ὁδηγεῖ στὴν κίνησις πὺ ἐπονομάζεται λίγο ἀργότερα «Φυσιολογικὴ Ψυχολογία».

Ὅμως τὸ ἀληθινὰ ἀποφασιστικὸ βῆμα σημειώνεται τὸ ἔτος 1878. Τότε ἰδρύεται στὴ Λειψία ἀπὸ τὸν Γουλιέλμο Βοὺντ τὸ πρῶτο ψυχολογικὸ ἐργαστήριον καὶ καθιερώνεται ὡς ἀκριβῆς μέθοδος γιὰ τὴ σπουδὴ τῶν ψυχικῶν φαινομένων τὸ πείραμα. Ἡ Πειραματικὴ Ψυχολογία—ἔτσι ὀνομάσθηκε ἡ νέα κατεύθυνσις—δίνει ἐξ ἀρχῆς στὸ πεδίο τῶν ἐρευνῶν τῆς πλάτος πολὺ μεγαλύτερο σὲ σύγκρισιν πρὸς τοὺς δρόμους πὺ ἀκολουθεῖ ἡ Φυσιολογικὴ Ψυχολογία. Καθιερώνει νόμιμους χώρους γιὰ τὴν πειραματικὴν ἐρευνα καὶ ἄλλα γεγονότα τῆς συνειδήσεως, πέρα ἀπὸ τὰ αἰσθήματα, ὅπως τὸ σχηματισμὸ ἀντιλήψεων καὶ παραστάσεων, τὴν ἐντύπωσις, τὴν πιστὴ διατήρησις καὶ τὴν ἀναδημιουργία τους, τοὺς συνειρμούς καὶ τὴ νομοτέλειά τους, τὸ φαινόμενο τῆς προσοχῆς, τὰ συναισθήματα.

Μὲ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ πολιτογράφησις

τῆς νέας μεθόδου, ἡ Ψυχολογία ἔπαιρνε πλέον ἄλλο χαρακτήρα καὶ μορφή. Ἐποχωριζόταν ἀπὸ τὴ Φιλοσοφία, τῆς ὁποίας ἀποτελοῦσε ἕως τότε μέρος, γινόταν ἐπιστήμη αὐτοτελής. Ἐπιστήμη μάλιστα θετική, ἀφοῦ χρησιμοποιοῦσε γιὰ τὴ σπουδὴ τοῦ ἀντικειμένου της τὴν ἀκριβῆ μέθοδο τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, τὸ πείραμα, καὶ σὲ συνδυασμὸ μ' αὐτὸ εἰσήγε τὴ μέτρηση. Τὸ ἄπλωμα τῆς εφαρμογῆς τοῦ πειράματος, καὶ σὲ χώρους καθαρὰ «ψυχικούς», προάσπιζε τὴν αὐτονομία τῆς ἀνανεωμένης ἐπιστήμης ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς καὶ ἐμπόδιζε νὰ θεωρηθῆ ἐξάρτημα ἢ ἄπλό συμπλήρωμα τῆς Φυσιολογίας.

Ὁ κόσμος βρίσκεται τότε στὴν ἐποχὴ τῆς ἀνόδου τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Εἴμαστε λοιπὸν σὲ θέσιν νὰ καταλάβωμε καὶ τὴν τάση τῶν λοιπῶν κλάδων τῆς ἀνθρώπινης γνώσης νὰ εὐθυγραμμισθοῦν πρὸς ἐκεῖνες, νὰ ἐξομοιωθοῦν πρὸς τὰ πρότυπά τους, ἐνῶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μπορούμε νὰ φαντασθοῦμε ποιά ὑποδοχὴ βρίσκει ἡ νέα κατεύθυνση τὰ χρόνια ἐκεῖνα καὶ ποιά ἔκταση παίρνει ἀμέσως ἡ πειραματικὴ ἔρευνα τῶν ψυχικῶν φαινομένων. Μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐρευνητῶν ποῦ ἀπὸ κάθε γωνιά τῆς Γῆς ἔρχονται στὴ Λειψία νὰ μνηθοῦν στὴ νέα αὐτὴ Ψυχολογία, πληθαίνει μαζὺ καὶ ἡ γνώση. Ἰδρύνονται ψυχολογικὲς «Σχολές», διαμορφώνονται θεωρίες, διαφοροποιοῦνται κατευθύνσεις στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἀντικειμένου τῆς Ψυχολογίας, στοὺς τρόπους γιὰ τὴ διερεύνησή του καὶ στὴν ἐρμηνεία τῶν δεδομένων της. Γιὰ πολλοὺς ἡ Ψυχολογία προχωρεῖ σὲ περίοδο κρίσιμη γιὰ τὴν ἐνότητά της. Ὁ Κάρολος Μπύλερ ὅμως, ἤδη στὰ 1927, προφητεύει πὼς πρόκειται γιὰ κρίση δημιουργικὴ, κρίση ἐπισημονικοῦ ὄργανοῦ.

Εἰδικώτερα, στὰ χρόνια ποῦ ἀκολουθοῦν, ἀντίθετα πρὸς τὴν παλιά, τὴν «Ψυχολογία τῶν Στοιχείων», ὅπως ὀνομάζεται, ἢ «Μορφολογικὴ Ψυχολογία» (1912 κ.έ.) ἀρνεῖται κάθε σκοπιμότητα στὴν ἀνάλυση τῶν φαινομένων σὲ στοιχεῖα ἀπλᾶ. Δέχεται ὡς βασικὸ δεδομένο τὴ «μορφή», ἔσχατη ψυχολογικὴ πραγματι-

κότητα, ποῦ στὸ σύνολό της εἶναι κάτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ ἄθροισμα μερῶν. Παράδειγμα κλασσικὸ, μιὰ μελωδία, ποῦ τὴ μορφή της δὲν τὴ συνθέτουν μόνο οἱ κατὰ μέρος φθόγγοι, ἀλλὰ καὶ ἡ θέσις τοῦ καθενὸς μέσα στὸ σύνολο, ἢ σχέση ἀναμεταξύ τους—κάτι ποῦ δὲν ἀναλύεται, ἴσα ἴσα τὸ χάνομε μὲ τὴν ἀνάλυση.

Ἡ ἀκόμη ἐπαναστατικώτερη «Ψυχολογία τῆς Διαγωγῆς» (1914 κ.έ.) ἀρνεῖται τὴν ὑπαρξὴ τῆς «συνειδήσεως» καὶ μεταφέρει τὸ πεδίο σπουδῆς της ἀπὸ τὰ γεγονότα καὶ τὶς λειτουργίες της στὴν ἐξωτερικὴ συμπεριφορά, μὲ τὴν ἔννοια τῆς ψυχικῆς ἐνεργητικότητας, στὶς ἀντιδράσεις τοῦ ψυχοφυσιολογικοῦ ὄργανοῦ σὲ ἐρεθίσματα, στὴ σχέση ἀνάμεσα σὲ ἐρέθισμα καὶ ἀντίδραση, ἀνάμεσα στὶς ἀντιδράσεις μεταξύ τους. Ἀνάλογα κηρύσσει καὶ ἡ «Ἀνακλασιολογία» τῶν Πάβλωφ καὶ Μπέχτερεφ, λίγο νωρίτερα ἀπὸ τὴν Ψυχολογία τῆς Διαγωγῆς.

Οἱ κατευθύνσεις αὐτὲς ξεπερνοῦν τὰ ὅρια τῶν γεωγραφικῶν τους πατρίδων καὶ ἀποκοτῶν ὁπαδῶν παντοῦ σχεδὸν ὅπου ἀσκεῖται ψυχολογικὴ ἔρευνα.

Τὸ δεύτερο ὅμως ἀποφασιστικὸ βῆμα, ἢ μᾶλλον τὸ δεύτερο μεγάλο σταθμὸ της, σημειώνει ἡ Ψυχολογία στὴν καμπὴ πρὸς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα μὲ τὴν ἐμφάνιση τῆς Ψυχανάλυσεως. Δὲν εἶναι ψυχολόγοι ἢ φιλόσοφοι αὐτοὶ ποῦ πρῶτοι συλλαμβάνουν τὰ μηνύματα ἐνὸς ἕως τότε ἀδιερεύνητου κόσμου, τοῦ Ὑποσυνειδήτου, ἀποκαλύπτουν τὸν δυναμισμό καὶ τὴν ἐπιρροή του ἐπάνω στὴν ἀνθρώπινη συμπεριφορά καὶ πιστοποιοῦν τὴ μεγάλη σπουδαιότητά του γιὰ τὴν ψυχικὴ ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου. Οὔτε ἀναφέρονται στὴν Ψυχολογία τὰ πρῶτα διδάγματα τῆς θεωρίας. Ἡ Ψυχανάλυση ξεκινᾶ ἀπὸ τὴ μελέτη ἐκτροπῶν τῆς ψυχικῆς συμπεριφορᾶς, ἐξαίρει τὴν ψυχολογικὴ αἰτιολογία τῶν νευρώσεων καὶ δημιουργεῖ ἀντίστοιχα δική της διαγνωστικὴ-θεραπευτικὴ μέθοδο. Ὅμως δὲν σταματᾶ ἐδῶ. Μὲ γρήγορο ρυθμὸ περνᾶ στὴ σπουδὴ τῶν ὁμαλῶν ἀντιδράσεων τῶν ἀνθρώπων, ζητεῖ νὰ καθορίσῃ τὶς μυστικὲς πηγὲς τῆς ἀνθρώπινης

ἐνεργητικότητας, εἰσάγει νέες ἔννοιες καὶ ὑποτυπώνει θεωρία γιὰ τὴ διαμόρφωση τῆς προσωπικότητας καὶ τὴ δομὴ τῆς ψυχικῆς ζωῆς. Τέλος, στὰ πλαίσια τῶν ψυχαναλυτικῶν ἀπόψεων ἐπιχειρεῖται καὶ ἡ καθολικώτερη ἐρμηνεία τῶν συλλογικῶν φαινομένων τῆς ψυχικῆς ζωῆς, ὀλοκληρῆς τῆς πολιτιστικῆς δημιουργίας. Οἱ ψυχαναλυτικὲς θεωρίες εἰσελαύνουν στοὺς καθ' αὐτὸ χώρους τῆς Ψυχολογίας.

Μιλοῦμε γιὰ «θεωρίες» καὶ ὄχι γιὰ «θεωρία». Πραγματικὰ πολὺ νωρίς, ἀπὸ τὸν κορμὸ τῆς ὀρθόδοξης ψυχαναλυτικῆς διδασκαλίας ἀποσχίζεται ὁ Ἄλφρ. Ἄντλερ, ἰδρυτὴς τῆς Σχολῆς τῆς «Ἀτομικῆς Ψυχολογίας», ἐνῶ σχεδὸν συγχρόνως ἄλλος «ἀποστάτης», ὁ Ἐλβετὸς Κάρολος Γιούγκ, διατυπώνει κι αὐτὸς δική του θεωρία, ποὺ ὀνομάζει «Ἀναλυτικὴ Ψυχολογία». Κοιταγμένες οἱ κατευθύνσεις αὐτὲς τὰ πρῶτα ἐκεῖνα χρόνια ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τοῦ ὀρθόδοξου φροῦδισμού σὰν «αἰρέσεις», ἀναγνωρίζονται σήμερα, καὶ ἀπὸ τὸν ἀυστηρότερο ἀντικειμενικὸ κριτὴ, ὡς σημαντικώτατη προσφορά. Ἄληθινὰ ὀδήγησαν ἔρευνα καὶ θεωρία ἀπὸ νέα κανάλια πρὸς μιὰ πλατύτερη διερεύνηση τῶν δυνάμεων ποὺ μποροῦν νὰ σφραγίσουν τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ πλούτισαν μὲ καινούριες διαστάσεις τὸ κάπως στενόχωρο ἀρχικὸ σχῆμα τῆς ἐρμηνείας. Νέες διαστάσεις πρόσθεσε ἄλλωστε κι ὁ ἴδιος ὁ Φρόυδ ἀργότερα. Ἀμερικανοὶ ἐρευνητὲς καὶ Εὐρωπαῖοι μετανάστες τῆς σκέψεως εὐρύνουν στὰ νεώτερα χρόνια ἀκόμη περισσότερο τὸ ὀπτικὸ πεδίο τῆς θεωρίας, κάνουν ἐκλεκτικὴ ἐργασία ἐπάνω στὰ εὐρήματα τῶν κατὰ μέρος «αἰρέσεων», προσεγγίζουν τὶς ἀπόψεις.

Ἔτσι γεννιέται ἡ Ψυχολογία τοῦ Βάθους.

Ἀπόβλητες τῶν Πανεπιστημίων τῆς «γηραιᾶς Εὐρώπης» οἱ ψυχαναλυτικὲς θεωρίες βρίσκουν ἐλεύθερο τὸ βῆμα τῶν ἀνωτάτων μορφωτικῶν ἰδρυμάτων στὴ φιλόξενη ἀμερικανικὴ ἡπειρο, ἤδη γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1909, ὅταν στὴν ἴδια τοὺς τὴν πατρίδα, ἀκόμη καὶ μετὰ τὸν Πρῶτο Παγκόσμιον Πόλεμον, λιγοστοὶ σπουδα-

στὲς τοῦ Πανεπιστημίου συχνάζουν κρυφὰ καὶ μὲ φόβον στὶς συγκεντρώσεις τῶν «πιστῶν», γιὰ ν' ἀκούσουν τὸ νέο κήρυγμα ἀπὸ τὸ στόμα τῶν ἰδίων τῶν μεγάλων Δασκάλων, Σίγμουντ Φρόυδ καὶ Ἄλφρεδ Ἄντλερ, κήρυγμα ποὺ καταπολεμεῖται, ὅταν δὲν στηλιτεύεται, ἀπὸ τὶς ἀκαδημαϊκὲς ἑδρες.

Ὅμως, στὸ πείσμα τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Ψυχολογίας, ἡ Ψυχολογία τοῦ Βάθους κερδίζει ὀλοένα καὶ περισσότερο ἔδαφος στὶς μεγάλες μᾶζες τοῦ κοινοῦ, διεισδύει στὴν Τέχνη σὰν Λόγον καὶ σὰν Θέμα, ἐπηρεάζει ἀκόμη καὶ τοὺς ἀντιπάλους της—μὲ δυὸ λέξεις κατακτᾷ τὸν αἰῶνα μας.

* *

Ἄν τὰ πρῶτα τριάντα χρόνια τοῦ εικοστοῦ αἰῶνα τὴν Ψυχολογία χαρακτηρίζει ἡ διαμάχη γύρω στὸ ἀντικείμενον καὶ ἡ ἀντίθεση γιὰ τὴν καθ' αὐτὸ μέθοδο σπουδῆς του, τὴν ἐποχὴ μας μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς διακρίνει ἡ εἰρηνικὴ συνύπαρξη τῶν διαφόρων κατευθύνσεων. Ἡ εἰρηνικὴ αὐτὴ συνύπαρξη ὑπόσχεται κάποια ἐνοποίηση γιὰ τὸ μέλλον, κάποιο συγκρητισμὸ ἀνάμεσα στὶς κατὰ μέρος ἀπόψεις. Ἐνδείξεις ἔχομε ἤδη στὴν προσέγγιση τῆς Μορφολογικῆς Ψυχολογίας πρὸς τὴν Ψυχολογία τῆς Διαγωγῆς, καθὼς καὶ στὴν ἐρμηνεία τῆς ψυχαναλυτικῆς θεραπείας ἀπὸ τὴν Ψυχολογία τῆς Διαγωγῆς καὶ τὴν Ἀνακλασιολογία: Ἡ κάθαρση ποὺ ἐπέρχεται μὲ τὴ συνειδητοποίηση καὶ τὴν ἐκφραση τοῦ συνταρακτικοῦ βιώματος θεωρεῖται ὡς «ἀνασυνάρτηση», ἀνασύνδεση δηλ. τῶν παλιῶν ὀδυνῶν ἀντιδράσεων μὲ τὴν καινούρια εὐνοϊκὴ περίσταση ποὺ διαμορφώνεται στὴ σχέση θεραπευτοῦ καὶ πάσχοντος.

Ἡ εἰρηνικὴ συνύπαρξη τῶν θεωριῶν ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ βασικὰ γνωρίσματα τῆς Ψυχολογίας τῶν χρόνων μας. Ἴσως γιὰ τὸν δὲν ἐνδιαφέρουν πιά σήμερα τόσο πολὺ οἱ θεωρίες, ὅσο τὰ ἴδια τὰ πράγματα. Γιὰ τὸν ὡς κατ' ἐξοχὴν χαρακτηριστικὴ τῆς ἐποχῆς πρέπει νὰ λογισθῇ ἡ προσέγγιση τῆς Ψυχολογίας πρὸς τὴ ζωὴ, καὶ μάλιστα

λιστα ἢ τάση νὰ ἐνταχθῆ ἡ Ψυχολογία μέσα στὴν ἴδια τὴ ζωὴ. Ἡ τάση αὐτὴ παρατηρεῖται καὶ στὴν ἔρευνα, ὅμως ἐκφράζεται ἐντονα στὴν ἀξιοποίηση τῶν ψυχολογικῶν εὐρημάτων γιὰ χάρη τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ ἄποψη, ἡ προσέγγιση Ψυχολογίας καὶ Ζωῆς σημαίνει πάρα πολλά: Ὑποχώρηση πρῶτα-πρῶτα τῆς μελέτης τῶν ἐσχάτων στοιχείων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συναποτελεῖται ἡ ἀνθρώπινη ψυχικὴ ἐμπειρία, πού τὰ ἀπομονώνει ἢ θεωρητικὴ ἀφαίρεση γιὰ χάρη τῆς ἀκριβέστερης σπουδῆς τους καὶ πού μάταια θὰ ἀναζητήσωμε μονωμένα στὴν πραγματικότητα: ἐνίσχυση τῆς στροφῆς πρὸς τὰ σύνολα, τὶς συνθετώτερες ἐνότητες. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ ἀναζήτηση τῶν γενικότητων, τῶν κοινῶν φαινομένων σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἐνδιαφέρει ὀλοένα καὶ λιγώτερος ἐρευνητές. Ἡ προσέγγιση εὐνοεῖ τὴν ἀνάπτυξη νέων κλάδων, πού σπουδάζουν τὸ συγκεκριμένο ἄτομο, διερευνοῦν τὶς διαφορὲς ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, τοὺς παράγοντες πού τὶς ὀρίζουν. Τὸ φύλον, ἡ ἡλικία, ἡ φυλὴ, οἱ κληρονομικὲς καταβολές, ὁ σωματικὸς ὀργανισμὸς, ἡ ἀτομικὴ μοῖρα τοῦ κάθε ἀνθρώπου, τὸ πολιτιστικὸ ἐπίπεδο, κὶ ἐπάνω ἀπὸ ὅλα τὸ περιβάλλον, ὁ ἄνθρωπος σὰν παρουσία καὶ σὰν δημιουργὸς καὶ συντηρητῆς ἀξιών, οἱ ἀμοιβαῖες ἐπιρροὲς ἀτόμων καὶ ὁμάδων ἐπάνω στὴ συμπεριφορὰ καὶ στὴν προσωπικότητα ἐπισύρουν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐρευνητῶν, ἔτσι ὥστε ἡ μελέτη τοῦ ἀνθρώπου νὰ μὴν μπορῆ νὰ νοηθῆ μονωμένη, διαχωρισμένη ἀπὸ τὰ δεδομένα τοῦ περιβάλλοντός του.

Ἡ ἐνταξὴ τοῦ ἀτομικοῦ ψυχικοῦ συμβάντος μέσα στὸ κοινωνικὸ καὶ πολιτιστικὸ πλαίσιο ἐξαίρει τὴ σημασία καὶ τὴ θέση ἐνὸς ἄλλου κλάδου τῆς ψυχολογικῆς ἐπιστήμης πλὴν στὴν Ψυχολογία τῶν Ἀτομικῶν Διαφορῶν, τῆς Κοινωνικῆς Ψυχολογίας, καὶ προωθεῖ τὴ σχετικὴ ἔρευνα. Εἶναι τόσο στενὴ ἡ σχέση τῶν δύο αὐτῶν κλάδων, ὥστε ὑπάρχουν ἐρευνητές—ὅπως π. χ. ὁ Klineberg—πού θεωροῦν τὴν πρώτη ὑποτομέα τῆς δευτέρας.

Ὁλόκληρο τὸ δεύτερο τμήμα τοῦ μέρους πού τὸ «Πανόραμα τῶν Συγχρόνων Ἰδεῶν» ἀφιερώνει στὴν Ψυχολογικὴ ἐπιστήμη, ἀναφέρεται στὴ μελέτη τῶν διαφορῶν ἀνάμεσα στὰ ἄτομα, ὅπως τὴν παρουσιάζουν κορυφαῖοι ἐρευνητῆς τῶν κατὰ μέρος τομέων της, γιὰ νὰ δοθῆ στὸν ἀναγνώστη ἐκδηλο τὸ εὖρος καὶ ἡ σημασία τῶν θεμάτων. Τὰ ζητήματα τῆς κοινωνικῆς ψυχολογίας ἐπανερχοῦναι στὸ βιβλίο τοῦτο σὲ ἄλλη συνέχεια, ὅπου ὁ λόγος γιὰ τὶς κοινωνικὲς ἐπιστήμες.

Ἀπὸ τὴν πρακτικὴ ἄποψη, ἡ ἐνταξὴ τῆς Ψυχολογίας μέσα στὴν ἴδια τὴ ζωὴ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴ στροφὴ τοῦ διαφέροντος τῶν ψυχολόγων πρὸς τὶς ἀνάγκες τῆς ζωῆς καὶ τὰ προβλήματα πού παρουσιάζει, καὶ ἀποτελεῖ ἀνταπόκριση στὸ αἴτημα γιὰ βοήθεια καὶ στήριξη κατὰ μέρος θεσμῶν καὶ τομέων τῆς ὀργανωμένης κοινωνικῆς ζωῆς, καθὼς καὶ τοῦ μονωμένου ἀνθρώπου. Ἐχει γίνῃ πιά σήμερα κοινὴ συνείδηση ὅτι ἡ γνώση πού μπορεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ ἡ Ψυχολογία, πρὸ πάντων ὅμως ἡ σκοπιὰ ἀπὸ τὴν ὁποῖα ἐξετάζει τὸν ἄνθρωπο, ἡ σκοπιὰ της, ἀξιοποιοῦνται στὸ πλατὺ πεδίο τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀνθρώπινης ἐργασίας. Χαρακτηριστικὴ γιὰ τοὺς καιροὺς μας εἶναι ἡ ἀναγνώριση τῆς σημασίας τῆς ψυχολογικῆς σκοπιᾶς γιὰ μιὰ πληρέστερη σπουδὴ τῶν προβλημάτων πού ἀνακύπτουν ἀπὸ τὴ σχέση τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἐργασία, πρὸς τὸν συν-ἄνθρωπο, πρὸς τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του.

Ἡ ἔξαρση τῆς ψυχολογικῆς σκοπιᾶς, ἀνοίγοντας πλατεῖς ὀρίζοντες στὴν Ψυχολογία καὶ σὰν ἔρευνα καὶ σὰν ἐπαγγελματικὴ πράξη, ἔχει δημιουργήσει νέα πεδία, κλάδους καὶ ὑποτομεῖς τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς. Ἐχει δώσει τεράστια ἔκταση στὶς οἰκείες ζητήσεις. Τὸ πλῆθος τῶν ἐργασιῶν πού ἀναφέρονται σὲ ἐφαρμογὲς τῆς Ψυχολογίας δὲν μπορεῖ νὰ παραβληθῆ σὲ ἀριθμὸ, ἀλλὰ οὔτε καὶ σὲ ἀκτινοβολία ἐνδιαφέροντος μὲ τὶς θεωρητικώτερες ζητήσεις στὸν τομέα αὐτὸν τῆς ἀνθρώπινης γνώσης. Ἐχει ὀδηγήσει σὲ σύντονη ἐργασία γιὰ τὴν ἐπινόηση εἰδικῶν διαγνωστικῶν μεθόδων καταλλήλων γιὰ τὴν

πράξη, καθὼς καὶ τεχνικῶν γιὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀξιοπιστίας τους. Ἀντανάκλαση τῆς σημασίας ποὺ δίδεται στὴν ἀναθεώρηση, τὴν προσαρμογὴ καὶ τὸν πλουτισμὸ τῶν μεθόδων βλέπομε στὸ βιβλίον ποὺ κρατοῦμε. Στὸ τρίτον τμήμα τοῦ μέρους ποὺ ἀναφέρεται στὴν Ψυχολογία γίνεται παρουσίαση τῆς ἐργασίας γύρω στὶς μεθόδους γιὰ συγκέντρωση, παράσταση καὶ βάσανο τῶν ψυχολογικῶν εὐρημάτων, ἀνάλογα μὲ τὶς σημερινὲς ἀνάγκες τῆς Ψυχολογίας καὶ τῆς Ζωῆς.

Ἔτσι ἡ Ψυχολογία παίρνει δικαιοματικά τὴ θέση της ἀνάμεσα στὶς ἐπιστῆμες ποὺ καλοῦνται ἐφαρμοσμένες. Καὶ εἶναι οἱ τομεῖς τῶν ἐφαρμογῶν της τόσοι, ὅσοι καὶ οἱ τομεῖς τῶν ὀργανωμένων ἀνθρωπίνων σχέσεων. Ἡ Οἰκονομικὴ Ζωὴ γενικά, ἡ Ἔργασία καὶ ἡ Ὀργάνωσή της εἰδικότερα, ἡ Θεραπευτικὴ καὶ οἱ σύγχρονες τάσεις της γιὰ μιὰ ὀλοκληρωτικὴ ἀντιμετώπιση τῆς ἀρρώστιας μὲ τὴν Ψυχολογική Ἰατρική, ἡ Δικαιοσύνη καὶ ἡ Ἄμυνα, ἡ Κοινωνικὴ Πρόνοια καὶ οἱ διάφορες μορφές ποὺ ἀσκεῖται, ἡ Ἀγωγή τέλος καὶ ἡ Παιδεία—γιὰ νὰ μὴν παραλείψωμε καὶ τὸν τομέα ποὺ πολὺ νωρὶς ζήτησε νὰ οἰκοδομηθῇ ἐπάνω στὰ δεδομένα τῆς Ψυχολογίας—ἐπικαλοῦνται τὴν ψυχολογικὴν ἔρευνα καὶ γνώση, φωτίζονται καὶ στηρίζονται ἀπὸ αὐτήν.

Σὲ κάθε ψυχολογικὴ κατεύθυνση καὶ Σχολῇ ἀναζητεῖται σήμερον καὶ ἐξαίρεται ὅ,τι μπορεῖ νὰ δώσῃ οὐσιαστικὴ βοήθεια στὸν ἄνθρωπον, ἔμμεσα καὶ ἄμεσα. Ἐμμεσα, μὲ τὴν ψυχολογικὴν θεμελίωσιν καὶ τὴν προώθησιν τῶν παραπάνω θεσμῶν καὶ τομέων, ὥστε νὰ γίνωνται ἀποδοτικότεροι γιὰ χάριν τοῦ ἀνθρώπου. Ἄμεσα, σὰν γνώ-

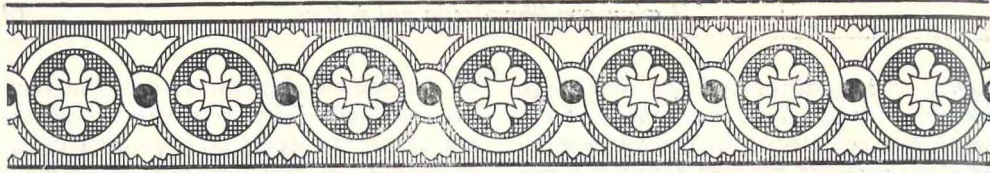
ση καὶ σὰν συμπαράσταση τοῦ εἰδικοῦ στὸν μονωμένον ἄνθρωπον, γιὰ νὰ τοῦ διασφαλισθῇ τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην καὶ ἰσορροπία, νὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὸ δρόμον πρὸς κάποια λύτρωση. Συμπαράσταση ποὺ δὲν εἶναι μονάχα τῆς ἀρρώστιας ψυχικῆς ζωῆς προνόμιον· ἀλλὰ καὶ τοῦ ταλαιπωρημένου ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς μας βαθεῖα ἀνάγκη. Εἶναι ἔργο προλήψεως, πρὶν παρουσιασθῇ ἐπιτακτικὸν τὸ αἴτημα γιὰ θεραπεία. Ἐντονη σήμερον παρά ποτε ἄλλοτε ἀκούεται ἡ ἀπαίτηση γιὰ ψυχικὴν ὑγείαν, καὶ μέσα ἀπὸ τὸ γόνιμον ἔδαφος τῆς Ψυχολογίας τοῦ Βάθους βλαστάνει τὸ καρπερὸν δέντρο ποὺ ὀνομάζομε Ψυχικὴ Ὑγιεινή.

Ἔτσι ἡ κατανόησις τῆς ἀνθρώπινης ψυχικῆς ζωῆς, παλιὰ λαχτάρων καὶ ὄνειρον τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ἀποτελεῖ σήμερον ἀπλῶς καὶ μόνο ἓνα γνωστικὸν γεγονός, μιὰ ἱκανοποίησιν τῆς «δίψας τοῦ εἰδέναι»· ἀλλὰ ἀντιμετωπίζεται σὰν μέσον γιὰ βοήθειαν, καὶ ἀκόμη σὰν ὁδὸς πρὸς τὴν Λύτρωσιν.

Καὶ κάτω ἀπὸ τὶς ἐπιταγὰς τῶν καιρῶν, Ψυχολογία τοῦ Βάθους καὶ Θετικὴ, Ἀντικειμενικὴ Ψυχολογία, ἂν καὶ ξεκινοῦν ἀπὸ τόσο διαφορετικὰς ἀφετηρίας καὶ ἀπόψεις, ὅμως συγκλίνουν σήμερον πρὸς τὸν ἴδιον, κοινὸν σκοπὸν: Νὰ θέσουν γνώσιν καὶ μέθοδον, τεχνικὰς καὶ σκοπιὰς στὴν ὑπηρεσίαν τῆς ζωῆς, νὰ ἐπιβοηθήσουν νὰ γίνῃ καλύτερη, ἀνετώτερη, πρὸ πάντων πιὸ εὐτυχισμένη, οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας πιὸ «ἀνθρώπινον». Τοῦτο τὸ κοινὸν αἴτημα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐποχῆς ἐνώνει τὶς προσπάθειας τῆς σημερινῆς Ψυχολογίας, πέρα ἀπὸ κάθε θεωρητικὴν ἢ μεθοδολογικὴν διαφορὰν, ἀντιγνωμίαν ἢ διάσταση.

Ἀνάτυπον ἀπὸ τὸ Πανόραμα τῶν Συγχρόνων Ἰδεῶν
Τόμος Α', Ἀθῆναι 1958, Ἐκδόσεις «Δ. Βογιατζῆ»

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΤΗΣ ΤΟΜΗΣ ΤΟΥ ΟΜΦΑΛΙΟΥ ΛΩΡΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΑΣΦΥΚΤΙΚΟΝ ΝΕΟΓΝΟΝ

Υπό

Καθηγητοῦ CARLOS COLMAN LAFOUT

Διευθυντοῦ τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς
τοῦ Δημαρχιακοῦ Νοσοκομείου τοῦ Vigo (Ἰσπανίας)

Ἐκ τῶν ἀθροισθέντων ἀπὸ τινων ἐτῶν στοιχείων ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, προκύπτει σαφῶς ὅτι ὑφίστανται πλεονεκτήματα ἐκ τῆς ὀψίμου περιδέσεως τοῦ ὀμφαλίου λώρου. Τὰ βασικὰ δεδομένα τῶν παρατηρήσεων τοῦ δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν εἰς τὰ ἑξῆς: Εἰς τὰ τελειόμηνα νεογνά, ἡ αὐξησις τοῦ βάρους ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ τοκετοῦ μέχρι τῆς παύσεως σφύξεων τοῦ ὀμφαλίου λώρου, ἦτο, κατὰ μέσον ὄρον, 70 γραμ.

Λίαν ἀποδεικτικὰ εἶναι ὡσαύτως τὰ αιματολογικὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἐλήφθησαν ἐπὶ δύο ὁμάδων νεογνῶν.

Ἡ μία ὁμάς περιλαμβάνει νεογνά μετὰ περιδеси τοῦ λώρου ἀμέσως μετὰ τὸν τοκετόν, ἡ δὲ ἄλλη, νεογνά εἰς ἃ ἡ περιδесиς ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν σφύξεων τοῦ ὀμφαλίου λώρου.

Εἰς τὴν πρώτην ὁμάδα, ἡ μέση τιμὴ τῶν ἐρυθρῶν ἦτο 5.100.000, ἡ δὲ αἰμοσφαιρίνη 17 γραμ., ἐνῶ εἰς τὴν δευτέραν αἱ τιμαὶ ἦσαν ἀντιστοίχως 5.600.000 καὶ 19,8 γραμ.

Κατὰ τὸν συγγραφέα, ἡ διακοπὴ τῆς κυκλοφορίας δι' ἀμέσου περιδέσεως τοῦ ὀμφαλίου λώρου εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκθέσῃ τὸ νεογνὸν εἰς κινδύνους οἵτινες δὲν δικαιολογοῦνται, ἰδίως ἐπὶ φυσιολογικῶν τοκετῶν.

Οἱ κίνδυνοι οὗτοι ὀλίγον ἐμελετήθησαν μέχρι σήμερον, ἰδίως δὲ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς τοκετοὺς μετὰ δυστοκιῶν, οἵτινες καταλήγουσιν εἰς διαφόρους ἐπεμβάσεις.

Ἐνταῦθα ἀναφέρονται 62 περιπτώσεις νεογνῶν, ἅτινα ἐπέζησαν παρὰ τὴν ἀσφυξίαν ἣν παρουσίαζαν κατὰ τὸν τοκετόν,

ἐπὶ συνόλου 321 ἐπεμβάσεων διὰ τῆς κολπικῆς ὁδοῦ, ὧν τὸ πλεῖστον ἀφεώρα ἐμβρυουλκίας. Ἡ συχνότης ἀσφυξίας ἀνέρχεται εἰς 19,3%. Ἐκτὸς τριῶν περιπτώσεων διδύμου κυήσεως μετὰ ἰσχιακῆς προβολῆς, τὸ μέγιστον τῶν περιπτώσεων τῶν νεογνῶν παρουσιάζουν βάρους ἄνω τῶν 3.000 γραμ. Εἰς ὅλα αὐτά, ἡ περιδесиς ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ ἐμβρίου.

Ὡς ἀσφυκτικὸν ἐθεωρήθη τὸ νεογνὸν τὸ ὁποῖον, μετὰ παρέλευσιν 4 λεπτῶν ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ, δὲν ἀνέπνεεν ἢ δὲν ἐκραύγαζεν ὁμαλῶς.

Οἱ καρδιακοὶ παλμοὶ τοῦ ἐμβρίου ἠκούοντο εὐκρινῶς εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις. Ἡ ἔνδειξις διὰ τὴν περάτωσιν τοῦ τοκετοῦ δι' ἐπεμβάσεως εἰς τὸ μέγιστον τῶν περιπτώσεων ὠφείλετο εἰς κίνδυνον τοῦ ἐμβρίου, ὀφειλόμενον εἰς διαταραχὴν τῶν καρδιακῶν παλμῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν περιόδον τῆς ἐξωθήσεως.

Εἰς ὀλίγας περιπτώσεις παρουσιάσθη ὡσαύτως ἐπὶ κεφαλικῆς προβολῆς καὶ ἔξοδος μηχανίου. Τὸ αἷτιον τῆς διαταραχῆς τῶν καρδιακῶν παλμῶν τοῦ ἐμβρίου δὲν ἐξηκριβώθη ἱκανοποιητικῶς.

Εἰς τὰς ὑπὸ ἐξέτασιν 62 περιπτώσεις ἐγένετο ἡ ἀρίθμησις τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων καὶ προσδιορισμὸς τῆς αἰμοσφαιρίνης μεταξὺ τῆς 4ης καὶ 12ης ὥρας ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ. Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν εὐρεθέντων ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων καὶ τῆς αἰμοσφαιρίνης ἀσφυκτικῶν ἐμβρύων, ἀνευρέθη ὅτι αἱ τιμαὶ τούτων ἦσαν σαφῶς ἀνώτερα εἰς τὴν κυανωτικὴν ἀσφυξίαν τῶν τῆς ἀναιμικῆς.

Διὰ τὴν κατάταξιν ἑνὸς νεογνοῦ εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην ἀσφυξίαν δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀντανακλαστικά, καθ' ὅσον ταῦτα ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὰ εἶδη τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἀναισθητικοῦ (κυρίως ἐ-

χρησιμοποιήθη ὁ αἰθέρ), διὰ τὴν ἀναισθησίαν τῆς μητρὸς.

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα συνοψίζεται ἡ τιμὴ ἐρυθρῶν καὶ αἰμοσφαιρίνης τῶν δύο ἀνωτέρων ὁμάδων:

Εἶδος ἀσφυξίας	Ἀριθμὸς περιπτώσεων	Ἐρυθρὰ αἰμοσφαίρια	Αἰμοσφαιρίνη
Κυανωτικὴ ἀσφυξία	27	4.850.000	16,8
Λευκὴ ἀσφυξία ἢ ἀναιμικὴ	35	4.630.000	15,5

Ἡ στατιστικὴ ἀξία τῶν δεδομένων τούτων εἶναι μικρά, καθ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν περιπτώσεων εἶναι περιορισμένος, ἡ δὲ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἐπιτευχθεισῶν τιμῶν μεγάλη, ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ἀξιόλογα συμπεράσματα.

Ἡ εἰς τὴν κλινικὴν τοῦ συγγραφέως παρετηρήθη, ὡς ἀνεφέρθη, ὑψηλὴ συχνότης νεογνικῆς ἀσφυξίας (περίπου 20% τῶν γενομένων κολπικῶν ἐπεμβάσεων). Εἰς τοῦτο συνέβαλον διάφοροι αἰτίαι, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ σπουδαιότεραι ἦσαν:

α) Ἡ αἰτία ἦτις ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀνάγκην περατώσεως τὸ ταχύτερον τοῦ τοκετοῦ.

β) Τὸ εἶδος χρησιμοποιηθείσης ἀναισθησίας.

γ) Τὸ τραυματικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπεμβάσεως.

1) Ὡς πρὸς τὴν πρώτην αἰτίαν, ἦτις ὠδήγησε δηλαδὴ εἰς τὴν ἀνάγκην περατώσεως τὸ ταχύτερον τοῦ τοκετοῦ, ἀναφέρεται ὅτι μόνον εἰς τὰς 18 ἐκ τῶν 62 γενομένων ἐπεμβάσεων (μετ' ἀσφυξίας τοῦ νεογνοῦ) ἡ ἔνδειξις ταχείας περατώσεως τοῦ τοκετοῦ ὠφείλετο εἰς τὴν μητέρα (παράτασις τοῦ τοκετοῦ, πυρετός). Εἰς τὰς ὑπολοίπους 44 περιπτώσεις, ἡ ἔνδειξις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τῆς περατώσεως τὸ ταχύτερον τοῦ τοκετοῦ ἦτο ἡ ἀλλοίωσις τῶν καρδιακῶν παλμῶν τοῦ ἐμβρύου. Δυνάμεθα, ὡς ἐκ τούτου, νὰ θεωρήσωμεν ὅτι, τοῦλάχιστον εἰς τὰ δύο τρίτα τῶν νεογνῶν, ὑφίστατο ἤδη πρὸ τῆς ἐπεμβάσεως ἡ ἀρχὴ τῶν μεταβολικῶν ἀλλοιώσεων τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἀσφυξίας, αἵτινες καὶ ἐπεδάρθησαν διὰ τῆς ἐπεμβάσεως.

2) Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν αἰτίαν, ἦτις προεκάλεσε τὴν ἀσφυξίαν τοῦ νεογνοῦ, δηλ.

τὴν χρησιμοποιηθεῖσαν ἀναισθησίαν, εἰς τοκετοὺς περατωθέντας δι' ἐπεμβάσεως, ὁ κίνδυνος τῆς ἀπνοίας παρουσιάζεται κατὰ τὴν διακοπὴν τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἐμβρύου μετὰ τῆς μητρὸς ἢ καὶ κατὰ τὴν περίδωσιν τοῦ ὀμφαλίου λώρου, ὅτε καὶ τὸ ἐμβρυον πρέπει νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀναπνοήν.

Ὡς ἤδη ἀνεφέρθη, εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς περιπτώσεις ὁ συγγραφεὺς ἐχορήγησεν ἀναισθησίαν δι' αἰθέρος, κατὰ τὰς ἐρεῦνας δὲ τοῦ Cole καὶ τῶν συνεργατῶν του ἀπεδείχθη ὅτι ἡ δι' αἰθέρος ἀναισθησία τῆς μητρὸς κατὰ τὸν τοκετὸν ἐπιβραδύνει τὴν ἐναρξίν τῆς ἀναπνοῆς τοῦ νεογνοῦ.

Ἡ ὡς ἄνω δρᾶσις ἐξαρκτάται ἀπὸ τὴν εἰς τὴν μητέρα χορηγηθεῖσαν ποσότητα τοῦ ἀναισθητικοῦ, ἡ δὲ συχνότης τῆς βαρείας ἀσφυξίας τοῦ νεογνοῦ παρετηρήθη ὅτι ὑπῆρξεν ὑπερδιπλασία εἰς τὰς περιπτώσεις ἡ ἀναισθησία διήρκεσε πέραν τῶν 30 λεπτῶν, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀναισθησίαν ἣτις διήρκεσε μόνον 15 λεπτά. Αἱ παρατηρήσεις αὗται συμπίπτουσι μὲ ἀναλόγους τῶν Smith καὶ Barker ἐπὶ τῆς πυκνότητος τοῦ αἰθέρος εἰς τὸ αἷμα τῆς μητρὸς καὶ τοῦ ὀμφαλίου λώρου.

Ἐξ αὐτῶν προκύπτει ὅτι ἡ πυκνότης τοῦ αἰθέρος εἰς τὸ αἷμα εἰς τὰ νεογνά ποὺ ἀνέπνευσαν ἄμεσα, εἰς τὰ καθυστερήσαντα νὰ ἀναπνεύσουν πέραν τοῦ συνήθους καὶ εἰς τὰ καθαρῶς ἀσφυκτικά, ἦτο κατὰ τὴν ἀναφερθεῖσαν σειρὰν σχετικῶς μεγαλύτερα. Κατὰ τὸν Watts ὁμοῦ καὶ τοὺς συνεργάτας τους, ὁ ὄγκος τοῦ εἰς τὴν ὀμφαλικὴν φλέβα περιεχομένου ὀξυγόνου ἐλαφρῶς μόνον ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴν δι' αἰθέρος ἀναισθησίαν τῆς μητρὸς.

3) Ἡ συμπίεσις τοῦ κρανίου, ἣν ὑφί-

σταται τὸ ἔμβρυον κατὰ τὴν κάθοδόν του εἰς τὴν λεκάνην καὶ ἐνίοτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διατάσεως τοῦ περινέου, κατὰ τὴν ἐξώθησιν, εἶναι αἰτία, καὶ ἐπὶ φυσιολογικῶν τοκετῶν εἰσέτι, νευροφυτικῶν διαταραχῶν εἰς τὰ ρυθμιστικὰ κέντρα.

Αἱ διαταραχαὶ αὗται, ὅταν δὲν εἶναι ὑπερμέτρου διάρκειας καὶ ἐντάσεως, τάχιστα ἐξαφανίζονται, καθίστανται δὲ μεγαλύτερας σημασίας εἰς ἄς ἐπεμβάσεις ἢ συμπίεσις τοῦ κρανίου, καίτοι μικρᾶς διάρκειας, εἶναι γενικῶς μεγαλύτερα, ὅπως π.χ. εἰς τοὺς χειρισμοὺς διὰ τῶν ἐμβρυολογικῶν ἢ τῆς ἀμφιχειροῦ ἐξαγωγῆς τῆς κεφαλῆς, ἣτις ἐπεταὶ τῆς ἰσχυακῆς προβολῆς. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς πείρας ὄλων τῶν Μαιευτῆρων, ἰδίως δὲ ἐκ τῆς στατιστικῆς τοῦ Cole καὶ τῶν συνεργατῶν του ἐπὶ 5.000 τοκετῶν, οἵτινες παρετήρησαν ὅτι ἡ συχνότης τῆς βαρείας ἀσφυξίας, ἐνῶ κατὰ τὰς χαμηλὰς ἐμβρυολογίας δὲν ὑπερέβαινε τὸ 10%, εἰς τὰς ὑψηλὰς ἐμβρυολογίας ἢ εἰς τὰς δυσκόλους ἰσχυακὰς προβολὰς ὑπερέβαινε τὸ 20%.

Ὁ Siddal καὶ οἱ συνεργάται του ἀναφέρουσιν ὅτι εἰς τὰς Καισαρικὰς τομὰς αἱ τιμαὶ τῶν ἐρυθρῶν αἱμοσφαιρίων καὶ αἱμοσφαιρίνης εἰς τὸ αἷμα τῶν νεογνῶν οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι μὲ τὴν εἰς τὰς μητέρας παρατηρουμένην ἀναιμίαν ἢ αἱμορραγίαν, ἐνῶ ὁ Landau καὶ οἱ συνεργάται του ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ συχνότερα αἰτία τῆς νεογνικῆς θνησιμότητος εἶναι ἡ ἀναιμία, δι' ἣ καὶ συνιστῶσι τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ὀψιμον περιίδεσιν τοῦ ὀμφαλίου λώρου. Ἡ ἀναιμία, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, δυνατὸν νὰ ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ shock τὸ προερχόμενον ἐκ τῶν διὰ τὴν ἔξοδον τοῦ ἐμβρύου ἀπαιτουμένων χειρισμῶν, οἱ Siddal δὲ καὶ West ὑποστηρίζουν, ὅτι ἡ τομὴ τῆς μήτρας κατὰ τὸ σημεῖον προσφύσεως τοῦ πλακοῦντος εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἐμφανίσεως τῆς νεογνικῆς ἀναιμίας.

Τὰ ἀνωτέρω ὀλίγον μέχρι τοῦδε ἐμελετήθησαν, ἀλλὰ, κατὰ τὰς ἀπόψεις τοῦ συγγραφέως τῆς παρούσης μελέτης, ἡ λύσις

τῆς συνεχείας τοῦ πλακοῦντος προκαλεῖ μεγάλην ἀπώλειαν αἵματος τοῦ ἐμβρύου, ἣτις καὶ δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ ἀναιμίαν αὐτοῦ, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἐπὶ προδρομικῶν πλακοῦντων ἐφαρμοσθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ Καισαρικῶν τομῶν.

Εἰς τὰ ἀσφυκτικὰ νεογνά, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν συγγραφέων δίδει σημασίαν εἰς τὸ σύμπτωμα ἄπνοια, ἐνῶ παραμελεῖ ὅτι μετ' αὐτῆς συνυπάρχουσι καὶ ἄλλαι διαταραχαὶ οὐχὶ ἀμελητέαι, ὡς π.χ. ἡ διαταραχὴ τῆς περιφερικῆς κυκλοφορίας καὶ ὁ μικροτέρας ἐντάσεως παλμὸς τοῦ ἐμβρύου, ὅστις κατὰ τὸν Smith δὲν παρουσιάζει διαταραχὰς τῆς συχνότητος καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἐπὶ 45 λεπτά ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἄπνοιας.

Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ ὀμφαλίου λώρου, παρατηρεῖ ὅτι, καίτοι ἱστολογικῶς καὶ ἀνατομικῶς δὲν παρετήρηθη νεύρωσις τοῦ ὀμφαλίου λώρου, εἶναι τῆς γνώμης ὅτι αὕτη ὑφίσταται, ἀποδίδει δὲ ὀρισμένους ἀντιδράσεις τῶν ὀμφαλικῶν ἀγγείων εἰς νευρικὰς ὥσεις καὶ ὁρμονικὰς τοιαύτας.¹

Πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν ἀνωτέρω ἐπικαλεῖται καὶ τὰς ἐρεῦνας τοῦ Bond. Ἐκ τούτων προκύπτει ὅτι αἱ σφύξεις τῶν ὀμφαλικῶν ἀγγείων ἐξαφανίζονται κατὰ κεντρομόλον κατεύθυνσιν, ἣτοι ἐκ τοῦ πλησιεστέρου σημείου τοῦ πλακοῦντος πρὸς τὸν ὀμφαλόν. Ἡ λειτουργία αὕτη, πλέον ἐμφανῆς εἰς τὰς ἀρτηρίας παρὰ εἰς τὰς φλέδας, ὀδηγεῖ εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ἐπὶ ταύτης ἐνεργοῦν στοιχεῖα ὁρμονικὰ καὶ νευρικά, ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέρθη.

Αἱ νευρικὰ ὥσεις εἶναι πιθαναί, καθ' ὅσον ἡ ἀπλῆ ὁρμονικὴ ἀγγειοσύσπασις, ἐξαρτωμένη ἀπὸ ἀδρεναλινοεκκριτικὰ κέντρα τοῦ νεογνοῦ, θὰ ἔπρεπεν ὁμοιομόρφως νὰ ἐπιδρᾷ ἐφ' ὅλης τῆς πορείας τῶν ὀμφαλικῶν ἀγγείων, καὶ οὐχὶ πρὸς μίαν μόνον κατεύθυνσιν.

(Συνεχίζεται)

1. Σημ. Συντάξεως «Ἐλευθοῦς»: Ἡ ἀντίληψις τοῦ συγγραφέως ξενίζει μὲ τὴν ἀντινομίαν τῆς

Η ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΓΚΥΟΥ ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗΝ ΤΟΥ ΑΛΓΟΥΣ ΤΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ

Ἰπὸ

ΕΜΜΥ ΣΠΕΚ-ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΥ

Καθηγητριάς τῆς Κινησιοτεχνίας

Διπλωμ. τῆς «Union Suisse des Professionnels de Gymnastique»

εἰς τὴν Γυμναστικὴν τῆς Ἐγκυμοσύνης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατόπιν πολυετῶν ἐρευνῶν, βασιζομένων ἐπὶ τῶν δεδομένων τῆς Βιολογίας, τῆς Φυσιολογίας καὶ τῆς Νευρολογίας, ὁ Ἄγγλος Μαιευτῆρ-Γυναικολόγος Dr. Grantly Dick Read ἐδημοσίευσε τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1933 ἐργασίαν του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Φυσικὸς Τοκετὸς», ἔνθα ὑπεδείκνυε νέαν μέθοδον πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἄλγους τοῦ τοκετοῦ διὰ τῆς «ψυχοσωματικῆς» ἀγωγῆς τῆς ἐγκύου ἄνευ χρησιμοποίησεως ἀναισθητικῶν οὐσιῶν.

Οἱ νόμοι τῆς διατηρήσεως καὶ διαϊωνίσεως τοῦ εἶδους, ἡ ἔντονος ἐπὶ τῶν λειτουργιῶν τῶν σπλάγγων ἐπίδρασις τοῦ αὐτονόμου νευρικοῦ συστήματος, τὰ αἷτια καὶ ἡ ἐπεξεργασία τῶν ἐρεθισμάτων τοῦ ἄλγους, ὡς καὶ ἡ ἐπίδρασις τῆς ψυχικῆς καταστάσεως τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῶν λειτουργιῶν τῶν σπλάγγων, ὑπῆρξαν αἱ βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ Dr. Read ἐθεμελίωσε τὴν διὰ τῆς «ψυχοσωματικῆς» ἀγωγῆς μέθοδόν του, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἄλγους τοῦ τοκετοῦ.

Ἐκ τῶν πρώτων εἰδικῶν ποῦ ἠσπασθήσαν τὴν μέθοδον αὐτὴν ἦσαν ὁ Dr. F. J. Browne,

Καθηγητῆς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Λονδίνου, ὁ ἀποθανὼν Καθηγητῆς τῆς Μαιευτικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Σικάγου Dr. Joseph De Lee, ὁ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Goettingen, Dr. Martius, ὁ Dr. Schaetzing καὶ ἄλλοι πολλοί. Ὁ πρῶτος δὲ ἐξ αὐτῶν συνιστᾷ τὴν μέθοδον τοῦ Read καὶ εἰς τὸ «Περὶ τῆς περιποιήσεως τῆς γυναικὸς πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν» σύγγραμμά του.

Ὡσαύτως παρ' ἡμῖν, ὁ διακεκριμένος Καθηγητῆς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κ. Ν. Κ. Λοῦρος, ἐφαρμόζει ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον, εἰς τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα», τὴν γυμναστικὴν τῆς ἐγκυμοσύνης, ἰδρύσας ἐν αὐτῷ εἰδικὸν τμήμα «Ψυχοσωματικῆς Ἀγωγῆς τῶν Ἐγκύων», ὅπου πραγματοποιεῖται ἡ θεωρητικὴ καὶ γυμναστικὴ προετοιμασία τῶν ἐγκύων, συνεργασία τοῦ διευθύνοντος τὸ τμήμα ἐπιμελητοῦ-ἱατροῦ κ. Ι. Δήμα, εἰδικῶς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐκπαιδευθέντος, καὶ τῆς συγγραφέως τοῦ παρόντος πονήματος.

ΑΓΧΟΣ-ΕΝΤΑΣΙΣ-ΑΛΓΟΣ

Ὁ τοκετὸς εἶναι ἡ μόνη φυσιολογικὴ λειτουργία τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, ἡ ὁποία συνοδεύεται ὑπὸ ἄλγους.

Ὁ Dr. Read ὅμως ἐκφράζει τὴν ἄποψιν ὅτι τὸ κατὰ τὸν τοκετὸν παρατηρούμενον

ἄλγος δὲν εἶναι φυσιολογικόν, διότι οὐδεμία φυσιολογικὴ λειτουργία τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ ὑπὸ κανονικὰς καὶ ὑγιεῖς συνθήκας συνοδεύεται ὑπὸ ἄλγους.

Ἐπὶ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πολιτισμοῦ διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἡ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ κατάστασις τῶν γυναικῶν ἐπηρέασθη κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἐκλύεται φόβος καὶ ἄγχος διὰ τὸν τοκετόν.

Ὅσον περισσότερο ἐξεπολιτίσθησαν αἱ ἀνθρώπινοι φυλαί, τόσον περισσότερο ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις ὅτι ὁ τοκετός εἶναι μία ἐπώδυνος καὶ ἐπικίνδυνος λειτουργία. Ὁ φόβος αὐτός, ἡ προκατάληψις αὐτή, ὠδήγησεν εἰς τὴν παραγωγὴν ἀμυντικῶν ἀντιδράσεων ἐκ μέρους τῆς γυναικὸς οὐχὶ μόνον ψυχικῆς, ἀλλὰ καὶ σωματικῆς φύσεως. Ὁ μηχανισμὸς τῶν ἀμυντικῶν ἀντιδράσεων τοῦ ἀνθρώπου περιλαμβάνει καὶ τὴν μυϊκὴν τάσιν. Ἡ ὑπὸ τοῦ φόβου παραγομένη τάσις ἐπηρεάζει ἀτυχῶς κατὰ τὸν τοκετόν τοὺς μῦς τοῦ πνευλικοῦ ἐδάφους (περινέου) καὶ ἐπιφέρει ἠὺξημένην ἀντίστασιν εἰς τὸ στόμιον τοῦ πνευλογεννητικοῦ σωλήνος. Οὕτω, παρεμποδίζεται ἡ εὐχερῆς ἐξοδος τοῦ ἐμβρύου, ἐνῶ κανονικῶς οἱ ἀναφερθέντες μῦες ἔπρεπε νὰ τελοῦν ἐν χαλαρώσει.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν δύο ἀντιθέτως ἐνεργουσῶν δυνάμεων—τῶν τὸν τοκετόν προαγουσῶν ὠδίνων ἐξωθήσεως καὶ τῶν τὸν τοκετόν ἀναστελλουσῶν ἀμυντικῶν ἀντιδράσεων (τάσεων) τῆς τικτούσης—εἶναι ἡ κατὰ τὸ πολλαπλοῦν ἠὺξημένη εὐαισθησία αὐτῆς ἐναντι τοῦ ἄλγους καὶ ἡ ἐπιβράδυνσις τοῦ τοκετοῦ.

Οὕτω, τάσις καὶ ἀντίστασις παράγουν πραγματικὸν ἄγχος κατὰ τὸν τοκετόν, δεδομένου ὅτι ἡ μήτρα εἶναι ἐφοδιασμένη διὰ νευρικῶν ἀπολήξεων, αἱ ὁποῖαι με-

ταβιβάζουν περαιτέρω τὸ διὰ τῆς ὑπερηξημένης τάσεως προκαλούμενον ἄγχος.

Τὸ ἄγχος, ὅθεν, παράγει μυϊκὴν ἔντασιν, ἡ δὲ μυϊκὴ ἔντασις παράγει ἄγχος ἢ αὖξησιν τῆς προδιαθέσεως ἐναντι αὐτοῦ, δημιουργουμένου οὕτω τοῦ συμπλέγματος: Ἄγχος—Ἐντασις—Ἄγχος.

Ἐπὶ πλέον, εἶναι γνωστὸν ὅτι νοσήματα καὶ ἐξαντλητικαὶ καταστάσεις, ὀφειλόμεναι πολλάκις εἰς κακὴν διατροφήν τῆς ἐγκύου, αὐξάνουν τὴν εὐαισθησίαν αὐτῆς ἐναντι τοῦ ἄλγους τοῦ τοκετοῦ.

Ἡ ὡσαύτως ἡ καθεστηκυῖα ζωὴ ἀποτελεῖ παράγοντα ἐντάσεως τοῦ ἄλγους κατὰ τὸν τοκετόν, λόγῳ τῆς ἐλλιποῦς σωματικῆς ἐπιδόσεως καὶ μαλθακότητος τοῦ σώματος τῆς ἐγκύου.

Ἡ διαφορὰ τῆς αἰσθήσεως τοῦ ἄλγους κατὰ τὸν τοκετόν μεταξὺ γυναικῶν τῆς ὑπαίθρου καὶ γυναικῶν τῶν πόλεων εἶναι, ὡς γνωστὸν, καταφανής.

Οἱ παράγοντες ὅμοιοι οὗτοι, προερχόμενοι ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ὄρων διαβιώσεως τῆς γυναικὸς, δὲν εἶναι τὰ κύρια αἷτια τῆς παραγωγῆς τῆς εὐαισθησίας τῆς γυναικὸς ἐναντι τοῦ ἄλγους τοῦ τοκετοῦ. Ἡ ἔντασις τοῦ ἄλγους τοῦ τοκετοῦ ὀφείλεται κυρίως εἰς ψυχικοὺς παράγοντας, ὡς τοῦτο ἔχει ἤδη διαπιστωθῆ ὑπὸ πολλῶν ἐρευνητῶν. Κυρίως δὲ τὸ ἄγχος εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ αὐξάνει τὴν εὐαισθησίαν τῆς γυναικὸς ἐναντι τοῦ ἄλγους τοῦ τοκετοῦ καὶ ἐπηρεάζει δυσμενέστατα τὴν πορείαν αὐτοῦ, ἀσχετῶς ἂν τὸ ἄγχος τοῦτο εἶναι συνειδητὸν ἢ μὴ εἰς τὴν τίκτουσαν.

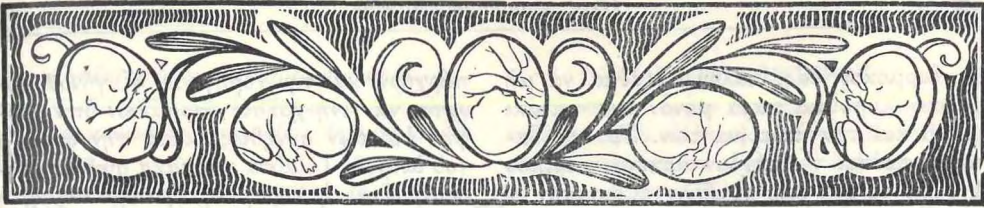
Ο ΦΟΒΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΧΟΣ

Πόθεν προέρχεται ὁμως τὸ ἄγχος τοῦτο διὰ τὸν τοκετόν;

Ὁ προαναφερθεὶς Ἄγγλος ἱατρός Dr. Read, μελετήσας ἐπισταμένως τὸ πρόβλημα τοῦτο, ἀποφαίνεται, ὅτι κατὰ τὴν

πορείαν γενεῶν ὀλοκλήρων διεμορφώθησαν ἐπὶ τῆς γυναικὸς ὠρισμένοι ἀντιλήψεις καὶ ἀπόψεις δικαιολογοῦσαι τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἄγχους τῆς ἐγκύου διὰ τὸν τοκετόν.

(Συνεχίζεται)

ΠΕΡΙ ΠΡΟΩΡΩΝ ΝΕΟΓΝΩΝ*

Υπό

ΧΑΡΑΣ ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ

Διευθύνουσας
Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη»

Πρώτα ἀνοίγει τὴν κλίνην καὶ τοποθετεῖ τὰ κλινოსκεπάσματα πρὸς τὰ κάτω, διπλωμένα τακτικά. Κατόπιν πλένει τὰ ματάκια καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ νεογνοῦ μὲ βαμβάκι ἀποστειρωμένο καὶ νερὸ βρασμένο ἀλλὰ χλιαρὸ, δίδοντας ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὰ μάτια, σκουπίζει αὐτὰ μὲ μίαν μόνον κίνησιν ἐκ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω, πρῶτα μὲ τὸ βαμβάκι βρεγμένο, καὶ μετὰ μὲ στεγνὸ βαμβάκι σκουπίζει καὶ πάλιν ὅλο τὸ πρόσωπον. Κατόπιν παίρνει τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἀπὸ τὸ ἔντερον, ἢ ὁποῖα φυσιολογικῶς διὰ τὰ μεγαλύτερα πρόωρα κυμαίνεται ἀπὸ 36.5-37° K. Τὰ πρόωρα θερμομετροῦνται δύο φορές τὴν ἡμέραν ἢ συχνότερα, ὅταν τὸ ἐπίδαλλον αἰ περιστάσεις. Ἐλέγχει τὴν κένωσιν καὶ τὸ καθαρίζει τοπικῶς μὲ λάδι ἢ μὲ τεμάχιον βάμβακος σαπουνισμένον. Ἀκολουθεῖ ἡ περιποίησις τοῦ ὀμφαλοῦ (ἀφοῦ προηγουμένως πλυθῶν τὰ χέρια καλῶς μὲ σαποῦνι, νερὸ καὶ ἀντισηπτικὴν διάλυσιν)· μὲ βαμβάκι ἀποστειρωμένο καὶ οἰνόπνευμα καθαρὸ, καθαρίζει καλῶς γύρω τὸν ὀμφαλόν, κάνει ἐπίπασιν μὲ πούδραν Fissan ἀποστειρωμένην καὶ τὸν καλύπτει μὲ ἄσηπτον γάζαν (δύναται νὰ τοποθετηθῇ γάζα δίχως Fissan). Ὅταν ὁ ὀμφαλὸς παρουσιάσῃ ἐρυθρότητα, κατ' ἐντολὴν τοῦ ἱατροῦ ἢ καὶ μόνη τῆς ἡ Μαῖα δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ σκόνην πενικιλίνης. Δένει ἔπειτα τὸν ὀμφαλοεπίδεσμον χαλαρὰ διὰ νὰ μὴ παρεμποδίζεταί ἡ κυκλοφορία, χωρὶς ὅμως

νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ πιθανότης νὰ μείνῃ ἐκτεθειμένος.

Τέλος καθαρίζεται τὸ σῶμα τοῦ ἀπὸ τὸ τριχωτὸν τῆς κεφαλῆς ἕως τὰ δάκτυλα τῶν κάτω ἄκρων μὲ λάδι ἀποστειρωμένο χλιαρὸ καὶ βαμβάκι ἀποστειρωμένο, καὶ ἔπειτα ζυγίζεται. Ἡ ζυγαριὰ καλύπτεται μὲ χαρτὶ τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀλλάζεται εἰς κάθε νεογνὸν διὰ τὴν ἀποφυγὴν μολύνσεως, τὸ χαρτὶ δὲ αὐτὸ ἀποστειροῦται εἰς ὑγρὸν κλίβανον. Τὰ πρόωρα 1ης καὶ 2ας κατηγορίας ζυγίζονται καθημερινῶς, τὰ δὲ 3ης καὶ 4ης ἀνὰ 3ην ἡμέραν, καὶ τοῦτο πάλιν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν γενικὴν κατάστασιν. Καλὸν θὰ εἶναι τὰ πολὺ μικρὰ νὰ ζυγίζωνται τυλιγμένα εἰς μικρὴν πανοῦλα καὶ κατόπιν ν' ἀφαιρῆται τὸ βάρος αὐτῆς, διὰ ν' ἀποφύγωμεν τὸν κίνδυνον τοῦ κρυολογήματος καὶ τῆς μεταβολῆς τῆς θερμοκρασίας (δι' αὐτὸν τὸν λόγον προτιμῶνται θερμοκοιτίδες μὲ ζυγούς). Εὐνόητον εἶναι ὅτι ὅλες μας οἱ κινήσεις πρέπει νὰ εἶναι ἐπιδέξιες, μαλακῆς καὶ γρήγορες. Ἀκολουθεῖ τὸ ντύσιμον τοῦ νεογνοῦ πού, ὅπως ἀνεφέραμεν, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἂν εἶναι σὲ θερμοκοιτίδα ἢ κρεββατάκι, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ βάρος του. Ἡ Ἀδελφή, ἀφοῦ φορέσῃ τὸ ζυποῦνι, τὸ πανί, ἀφήνει τὰ πόδια ἔξω, τοποθετεῖ τὸ νεογνὸν εἰς τὴν πελερίνα του καὶ ἀφοῦ τοῦ φορέσῃ τὴν κουκούλα του, τὸ τυλίγει ὀλόκληρο μέσσα πολὺ χαλαρὰ καὶ μὲ προσοχὴν μεγάλην ὥστε νὰ μὴ γίνουιν πτυχαὶ πού θὰ ἐνοχλοῦν τὸ πρόωρον νεογνὸν ἢ θὰ παρεμποδίσουιν τὴν κυκλοφορίαν αὐτοῦ. Τὰ νεογνά κάτω τῶν 2 κιλῶν, τὰ ὁποῖα δὲν τοποθετοῦνται

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου.

εἰς θερμοκοιτίδας, καλὸν θὰ εἶναι νὰ μὴ φοροῦν ζυποῦνια παρὰ μόνον ἓνα πανάκι μικρὸ καὶ τὴν πελερίνα των. Τὰ κρεβάτια πρέπει ν' ἀπέχουν ἀρκετά, περίπου $1\frac{1}{2}$ μ. τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο· εἰ δυνατόν νὰ χωρίζονται δι' ὑαλίνου πίνακος διὰ νὰ ἀποφεύγεται ὁ κίνδυνος τῆς μολύνσεως ἀπὸ τὸ ἓνα νεογνὸν εἰς τὸ ἄλλο καὶ νὰ εὐχραινεται ἡ νοσηλεία των. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιποιήσεως καὶ τῆς ἐν γένει νοσοκομειακῆς ἀγωγῆς πρέπει νὰ μὴν ἐκθέτωμεν τὸ πρόωρον πολὺ. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στόματος καὶ τῆς μύτης δὲν καθαρίζονται, ἐκτὸς εἰς εἰδικὴν περίπτωσιν, διότι ἡμπορεῖ νὰ προκαλέσῃ ἐκδορὰν τῶν βλενογόνων καὶ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς μόλυνσιν.

Αὐτὰ διὰ τὴν πρῶιν ἡν τουαλέτταν τοῦ προώρου. Αἱ ἄλλαι ἀλλαγαι αἱ ὁποῖαι γίνονται συνήθως ἀνὰ τρίωρον εἶναι ἀπλαῖ: ἀλλάζονται μόνον τὸ πανί τους, ἀφοῦ προηγουμένως πλυθοῦν μὲ λάδι ἢ νερὸ καὶ σαποῦνι. Κατὰ τὴν ἀλλαγὴν τῆς θῆς καὶ θῆς λαμβάνεται ἡ θερμοκρασία.

ΛΟΥΤΡΟΝ ΠΡΟΩΡΟΥ

Μέχρις ὅτου τὸ πρόωρον φθάσῃ τὸ βάρος τῶν 2.100 γραμμαρίων χρησιμοποιεῖται ἀποστειρωμένο λάδι διὰ τὴν καθαρῶτητά του, ὅπως ἀνεφέραμεν ἄνωτέρω. Τὸ λάδι ζεσταίνεται καταλλήλως ἐντὸς ζεστοῦ ὕδατος καὶ οὐδέποτε τὸ χρησιμοποιοῦμεν κρύο. Εἰς τὰ πρόωρα ποὺ ζυγίζου ἀνω τῶν 2.300 γραμμαρίων γίνεται τοπικὸν λουτρὸν μὲ νερὸ καὶ σαποῦνι κάθε ἡμέρα, ἐφ' ὅσον ἡ κατάστασις τοῦ παιδιοῦ τὸ ἐπιτρέπη, καὶ κατόπιν συμβουλῆς ἱατροῦ. Βέβαια χρησιμοποιοῦνται ἀποστειρωμέναις λεκάναις καὶ καθαρῆς ἀτομικῆς πετσέτες. Τὰ σχετικὰ ποὺ ἰσχύουν διὰ τὸ λουτρὸν τῶν τελειομήνων ἰσχύουν καὶ διὰ τὰ πρόωρα. Τὸ σαποῦνι πρέπει νὰ εἶναι λευκὸ καὶ καλῆς ποιότητος.

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

Αὗται ἀποσκοποῦν:

1) Εἰς τὴν διέγερσιν τῶν κέντρων ἀναπνοῆς καὶ κυκλοφορίας. Ἐκτὸς τῆς ἐπιμελοῦς φροντίδος πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ἀεροφόρων ὁδῶν ἀπὸ βλέννας, ἐφ' ὅσον ὑ-

πάρχουν, καὶ τὴν χορήγησιν ὀξυγόνου, δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις φαρμάκων ὑπὸ μορφὴν ἐνεσέων συνήθως, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἱατροῦ. Τοιαῦτα φάρμακα συχνῆς χρήσεως εἶναι ἡ κοραμίνη, ἡ συμπαθόλη, ἡ λομπελίνη κ.ἄ.

2) Εἰς τὴν σταθεροποίησιν τῆς θερμοκρασίας, ὡς ἐλέχθη ἄνωτέρω. Προσοχὴ εἰς τὸν κίνδυνον ἐγκαύματος ἀπὸ θερμοφόρους καὶ συχνὸς πρὸς τοῦτο ἔλεγχος.

3) Εἰς τὴν μείωσιν τῶν κινδύνων τῆς αἰμορραγικῆς διαθέσεως, καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ἐγκεφαλικῆς αἰμορραγίας, ἥτις συχνὰ ἀπειλεῖ τὰ πρόωρα. Εἰς ἀποτροπὴν αὐτῆς συντελεῖ καὶ ἡ χορήγησις εἰς τὴν μητέρα βιταμίνης K πρὸ τοῦ τοκετοῦ, ὡς καὶ εἰς τὸ πρόωρον μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ 2-4 mg ἐφ' ἄπαξ. Συχνὰ τὰ πρόωρα παρουσιάζουν ἄπνοϊαν καὶ κυανώσεις, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἀδελφὴ τὰ παρακολουθεῖ ὡς ἄγρυπνος φρουρός. Ὡς πρῶτην βοήθειαν εἰς περιπτώσιν κυανώσεως χορηγοῦμεν ὀξυγόνο, ὑψώνομεν τὴν κεφαλὴν τοῦ νεογνοῦ καὶ κάνομεν ἐνεσιν κοραμίνης ($1/4$ φύσιγγος) καὶ ἀφαίρεσιν βλεννῶν, ἂν ὑπάρχουν. Ἐκεῖνο ποὺ παίζει τὸν μεγαλύτερον ρόλον διὰ τὴν περιποίησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ προώρου βρέφους εἶναι ἡ ἀποφυγὴ μολύνσεως.

Προφύλαξις ἀπὸ τὴν μόλυνσιν. Ἡ μόλυνσις ἡμπορεῖ νὰ μεταδοθῇ ἀπὸ τὸν ἱατρόν, τὴν ἀδελφὴν, τὸ βοηθητικὸν προσωπικόν, τοὺς γονεῖς, διὰ τῶν σταγονιδίων, τοῦ κονιορτοῦ καὶ διὰ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐπαφῆς πρὸς τὸ εὐαίσθητον πρόωρον νεογνόν. Ἡ μόλυνσις γίνεται εὐκόλα διὰ μέσου τοῦ ὀμφαλοῦ ἢ μιᾶς ἀμυχῆς τοῦ δέρματος ἢ τοῦ βλενογόνου, διὰ τοῦτο χρειάζεται προσοχὴ κατὰ τὴν διατροφὴν, ὥστε νὰ εἶναι ἄσηπτα ὅλα καὶ νὰ ἀποφεύγῃ ἡ Ἀδελφὴ νὰ ἐγγίξῃ τὴν ἐλαστικὴν θηλήν ἢ τὸ στόμα τοῦ προώρου μὲ τὰ δάκτυλά της. Ἐπίσης προσοχὴ εἰς τὸν ὀμφαλόν, τὴν μύτην καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, πρὸς ἀποφυγὴν μολύνσεως.

Πρὸς ἀποφυγὴν μολύνσεως ἀπαιτεῖται:

1) Προσεκτικὴ εἰσαγωγή, εἰς τὸν θάλαμον Προώρων, μόνον ὑγιῶν νεογνῶν.

2) Ταχεῖα ἀπομάκρυνσις καὶ ἀπομόνω-

σις νεογνῶν πού παρουσιάζουν κάποια μόνιμα, στοματίτιδα, έρεθισμένον όμφαλόν, πολλές κενώσεις, πυρετόν, όφθαλμίαν ή έξάνθημα.

3) Προσωπικόν υγιέστατον και τελείως εκπαιδευμένον.

4) Ἀπαγόρευσις τῶν έπισκεπτῶν. Μόνον Ιατροί, άδελφαί και βοηθητικόν προσωπικόν έργαζόμενον εἰς τὸ τμήμα έπιτρέπεται νά εἰσέρχωνται εἰς τὸν θάλαμον Προώρων, και πάντοτε με μάσκαν και μπλούζαν. Οἱ γονεῖς έπισκέπτονται τὰ παιδιά των μίαν φοράν τήν έβδομάδα, και όσάκις ή κατάσταση εἶναι βαρεῖα, συχνότερον. Αἱ μητέρες πού μένουσιν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον δέν μπαίνουν έντός τοῦ θαλάμου, τρέφουσι δέ τὰ παιδιά των, όταν έπιτρέψῃ τὸν θηλασμόν ή κατάσταση τοῦ νεογνοῦ και ό παιδίατρος, εἰς ειδικούς θαλάμους. Οἱ έπισκέπται, οἱ Ιατροί, αἱ άδελφαί κλπ. βλέπουσιν τὰ δωμάτια δια μέσου υάλινων χωρισμάτων. Δια τήν προφύλαξιν από τῆς μόλυνσεως με σταγονίδια και κονιορτόν άνεφέραμεν τίς μάσκες, τήν απόστασιν τῶν κρεβατιῶν, τὸν καθαρισμόν τοῦ δαπέδου με σαπουνάδα και άντισηπτικὴν διάλυσιν.

Ἐπίσης τὸ πλύσιμον τῶν χειρῶν και ειδική μπλούζα δι' έκαστον νεογνὸν αποτελοῦσιν μέσον προφυλάξεως από τήν μόλυνσιν. Ἀναγκαῖα κοινά άντικείμενα, π.χ. ζυγοί, στηθοσκοπία κλπ., προφυλάσσονται από τήν σκόνην και απολυμαίνονται πρό πάσης χρήσεως. Ρυπαρά ένδύματα και κλινοσκεσματα τοποθετοῦνται εἰς δοχεῖα με πώματα, τὰ όποῖα απομακρύνονται από τὸν θάλαμον.

ΑΠΟΜΟΝΩΣΙΣ ΠΡΟΩΡΟΥ

Πρόωρον τὸ όποῖον παρουσιάζει: 1) Διαρροϊκάς κενώσεις. 2) Στοματίτιδα. 3) Ὁφθαλμίαν. 4) Ὁμφαλίτιδα, και γενικώς κάθε τι τὸ σηπτικόν ή και ύπόνοιαν άκόμη λοιμώξεως, πρέπει άμέσως νά μεταφέρεται από τὸν θάλαμον Προώρων εἰς δωμάτιον άπομονώσεως, έως ότου παρέλθουν αἱ νοσηραὶ εκδηλώσεις. Σκοπός τῆς μεταφορᾶς εἶναι ή προφύλαξις τῶν άλλων προώρων από πιθανήν μόλυνσιν.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΠΡΟΩΡΟΥ

Δύσκολον έργον άποτελεῖ ή διατροφή τοῦ προώρου. Ὅπως και επί τῶν τελειομένων, πολύτιμον εἶναι και δια τὸ πρόωρον τὸ μητρικόν γάλα. Τοῦτο, πρό τῆς χορηγήσεώς του, άποστειροῦται δια τῆς παστεριώσεως, πλην τῶν περιπτώσεων καθ' ας ή μήτηρ προσέρχεται εἰς τὸ τμήμα και εκθλίβει τὸ γάλα της (έφ' όσον φυσικά τὸ πρόωρον δέν δύναται νά θηλάσῃ άπ' εϋθείας) ύπό άσήπτους όρους και ύπό τήν έπίβλεψιν πεπειραμένης Ἀδελφῆς, όποτε δίδεται εἰς τὸ πρόωρον άνευ παστεριώσεως. Ἐκτός τοῦ γυναικείου γάλακτος, γίνεται έπιτυχῆς χρῆσις και διαφόρων τύπων κομιοποιουμένου γάλακτος, άποδοτυρωμένου μερικῶς συνήθως, όξυνισμένου ή μή. Ἐπίσης χρησιμοποιεῖται και ή μέθοδος τοῦ εμπλουτισμοῦ τοῦ γάλακτος διασκευασμάτων καζεϊνούχου άσβεστίου (casee ή casilan) ή δι' ύδρολυθέντων λευκωμάτων ή και, προκειμένου περι γυναικείου, και δι' άποδοτυρωμένης κόνεως γάλακτος. Δια τὸν εμπλουτισμόν εἰς υδατάνθρακας χρησιμοποιεῖται συνήθως δεξτρίνη-μαλτόζη, αλλά και κοινόν καλαμοσάκχαρον. Ἐναρξίς τῆς σίτισεως δέν γίνεται πρό τῆς παρελεύσεως 12-24 ώρῶν δια τὰ μεγαλύτερου βάρους πρόωρα, δια δέ τὰ μικροῦ βάρους πρόωρα και μετά τήν πάροδον τοῦ 2ου ή και άκόμη και τοῦ 3ου 24ωρου, κατά τήν κρίσιν τοῦ Ιατροῦ. Ἀρχικῶς χορηγοῦνται κλασματικῶς μικραὶ ποσότητες υγρῶν (άφεψήματος τεῖου, συνήθως) και έν συνεχείᾳ ή όρισθεῖσα ποσότης γάλακτος κατά μικρά χρονικά διαστήματα. Ὁ συνήθης αριθμός τῶν γευμάτων εἶναι 8 κατά 24ωρον, αλλά ό αριθμός αὐτός δύναται ν' αυξηθῆ εἰς 10 ή 12 ή και άκόμη 24 γεύματα κατά 24ωρον. Ἐπί διατροφῆς δι' έλαστικού καθετήρος, τὰ γεύματα περιορίζονται εἰς 4 ή 6 κατά 24ωρον. Ἡ ποσότης τοῦ χορηγουμένου γάλακτος ρυθμίζεται ύπό τοῦ παιδίατρου και εἶναι ιδιαιτέρα δι' έκάστην περίπτωσιν, μη δυναμένη νά προσδιορισθῆ απολύτως εκ τῶν προτέρων, διότι έξαρτᾶται εκ τῆς διαθεσεως τοῦ βρέφους και τῆς καμπύλης τοῦ βάρους του. Κατά προσέγγισιν, κυμαίνεται από 100 γραμ.

κατὰ χιλιόγραμμα βάρους μετὰ τὴν πρῶτην ἑβδομάδα, καὶ δύναται νὰ φθάσῃ τὰ 150 ἢ καὶ πλέον κατὰ κιλὸν βάρους. Ἀπὸ ἀπόψεως θερμίδων, ἀπαιτοῦνται κατὰ μέσον ὅρον 100 θερμίδες κατὰ χιλιόγραμμα βάρους, τὸ ποσὸν ὅμως αὐτὸ δύναται νὰ αὐξηθῇ εἰς 120-140, ἐφ' ὅσον φυσικὰ τοῦτο εἶναι κατορθωτόν.

Τρόπος χορηγήσεως γεύματος:

1) Θηλασμός, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπη ἡ κατάστασις τοῦ βρέφους.

2) Μὲ μπιμπερόν καὶ θηλὴν μικρὴν ἐλαστικὴν.

3) Μὲ κουταλάκι, πρέπει ὅμως ὅσον τὸ δυνατόν ν' ἀποφεύγεται, διότι προκαλεῖ τραυματισμοὺς τοῦ βλεννογόνου. Ἐφαρμόζεται σὲ παιδιὰ πού μποροῦν νὰ θηλάσουν μὲ μπιμπερόν ἀλλὰ κουράζονται εὐκολα.

4) Διὰ σταγονομέτρου, ἐφ' ὅσον ἡ κατάστασις τοῦ νεογνοῦ εἶναι βαρεῖα, ἢ εἶναι πολὺ μικρὸ καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχη ἀντανεκλαστικὸν καταπόσεως.

5) Μὲ οἰσοφαγικὸν καθετήρα, ὅταν δὲν ὑπάρχη ἀντανεκλαστικὸν θηλασμοῦ καὶ καταπόσεως, ἢ σὲ πολὺ νωθρὰ παιδιὰ.

(Συνεχίζεται)

ΜΙΑ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 165

Ἄριθ. Ἐγκυκλ. 4

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Ἰουνίου 1959

Πρὸς ἅπαντας
τοὺς Ἱατρικοὺς Συλλόγους

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν Ὑμῖν ἐν ἀντιγράφῳ τὸ ὑπ' ἀριθ. 242/5.6.59 ἔγγραφο τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν καὶ παρακαλοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅπως συστήσετε καὶ εἰς τὰ μέλη τοῦ Ὑμετέρου Συλλόγου τὴν συνεργασίαν ἱατρῶν καὶ τῶν Διπλωματούχων Ἐπιστημόνων Μαιῶν, πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς ταύτης τῆς Δημοσίας Ὑγείας.

Μετὰ συναδελφικῶν χαιρετισμῶν

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Καθηγ. Γ. ΚΡΙΜΠΑΣ Γ. ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀθήναι, 5 Ἰουνίου 1959

Πρὸς τὸν Πανελληνίον Ἱατρικὸν Σύλλογον
Ἐν τ α ὀ θ α

Ἀξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ Διοίκησις τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου, ἐν τῇ μερίμνῃ τῆς οἰκονομικῆς βελτιώσεως τῶν μελῶν του, λόγω σχετικῆς ἀνεργίας εἰς τὴν χώραν μας, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ παρακαλῆσῃ Ὑμᾶς ὅπως εδρασεστούμενος ἐγκρίνητε τὴν συμπάρτασιν τοῦ Π.Ι.Σ. πρὸς τοῦτο. Συγκεκριμένως αἰτούμεθα ὅπως συσταθῇ εἰς

τοὺς κ.κ. Ἱατροὺς ἢ ὑπόδειξις πρὸς τὴν πελατεῖαν των προσλήψεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν νοσηλείας, ἐκτός τῶν Διπλωματούχων Ἀδελφῶν, καὶ Ἐπιστημόνων Μαιῶν, διότι πλείστοι τούτων συνιστοῦν δι' ἐκτέλεσιν νοσηλείας, ὡς καὶ ἐνέσεων, τὸ ὑψητικὸν προσωπικὸν ἢ καὶ ἄλλας Πρακτικὰς Ἀδελφὰς τῆς Κλινικῆς ἢ καὶ τοῦ Ἱατρείου των, καὶ τὸ ὅποῖον πολὺ λάκκι ἀποβαίνει εἰς βῆρος τῶν ἀσθενῶν.

Ἐπίσης πολλοὶ Μαιευτικαὶ Κλινικαὶ χρησιμοποιοῦν ἀντὶ αὐτῶν Πρακτικὰς Ἀδελφὰς, πράγμα τὸ ὅποῖον στερεῖ σημαντικὸν ἀριθμὸν Ἐπιστημόνων Μαιῶν ἀπασχολήσεώς των εἰς τὸ κυρίως ἐπάγγελμα των—μὴ ἐφαρμόζουσαι τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ν.Α. 2593/53, δι' οὗ καθορίζεται ὅτι τὸ νοσοκομειακὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν δεόν νὰ ἀπαρτίζεται ὑποχρεωτικῶς ἐκ Διπλωματούχων Μαιῶν.

Τυχάνει Ὑμῖν γνωστὸν ὅτι πολλοὶ Μαῖαι, ἰδίως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος ὅπου ὑφίστανται Ἰδρύματα καὶ Μαιευτικαὶ Κλινικαί, δὲν δύναται ν' ἀσκοῦν ἐλευθέρως τὸ ἐπάγγελμα, λόγω ἐλλείψεως ἐργασίας, καὶ κατὰ συνέπειαν τόσον ἢ κατὰ τὸ δυνατόν τακτοποιήσις των εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν των ιδιότητα ὅσον καὶ ἐν συννεχεία ἢ ἀσκήσις παρὰ τῆς Μαΐας νοσοκομειακῆς ὑπηρεσίας, θὰ συμβάλῃ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἀπορρόφησιν τῆς παρατηρουμένης ἀνεργίας εἰς τὸ ἐπάγγελμα.

Μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ θελήσετε νὰ παραστήτε ἀρωγὸς εἰς τὴν κοινωνικὴν ταύτην συμπάρτασιν τοῦ Π.Ι.Σ. πρὸς τὰς Ἐπιστήμονας Μαίας διὰ τῆς κοινοποιήσεως πρὸς τὰ μέλη σας σχετικῆς ἐγκυκλίου, δεχθῆτε τὴν ἐκφρασίαν τῶν ἀπειρῶν εὐχαριστιῶν μας.

Μετὰ σεβασμοῦ

Ἡ Πρόεδρος
Χ. ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ

Ἡ Γραμματεὺς
Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΣΑΡΙΚΗΣ ΤΟΜΗΣ

Υπό

Π. Α. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ίατροϋ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ήλιάδη»

Στις 17 Ἀπριλίου τοῦ 1876, μιὰ μικροκαμωμένη γυναικοῦλα, ἡ Ἰουλία Κοβαλίνι, προφανῶς ἐπίτοκος, ἔμπαινε στοὺς Νοσοκομεῖο τοῦ Σάν Ματέο, τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πάδουας. Στηριζόταν μὲ κόπο στοὺς σύζυγό της, καὶ ψιθύριζε μιὰ προσευχή. Κάθησε βαριά σ' ἕναν πάγκο στοὺς βρώμικο προθάλαμο τοῦ Νοσοκομείου, καὶ τὸ φοβισμένο της βλέμμα ἔπεσε πάνω στοὺς τοίχους τοῦ γεμάτους μὲ ὄχι καὶ τόσο σεντόνια στολισμάτα τῶν φοιτητῶν.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, στοὺς διάδρομο πρόβαλε ἡ μορφή ἐνὸς κοντοῦ ἀνθρώπου, μὲ στενόμακρο ὠχρὸ πρόσωπο καὶ μουσι. Πίσω του ἀκολουθοῦσε μιὰ σειρά ἀπὸ ἀνδρες καὶ γυναῖκες, οἱ πρῶτοι στὰ μαῦρα, σκυθρωποί, οἱ ἄλλες στὰ ἄσπρα, μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι κάτω ἀπὸ τὴν τεράστια ἄσπρη σκούφια. Ἦτο ὁ Καθηγητὴς Ἐδουάρδο Πόρρο καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν Ἰατρῶν του καὶ τῶν Ἀδελφῶν, ποὺ ἔκαναν τὴν τακτικὴ τους ἐπίσκεψη. Ὁ νεαρὸς Καθηγητὴς, ἡλικίας τότε μόλις 34 ἐτῶν, κατεβύνθηκε ἀμέσως πρὸς τὸ ζεῦγος καὶ ἐζήτησε νὰ μᾶθη τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς των.

Ὁ Κοβαλίνι, μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνηση καὶ φόβο, γιατί κατάλαβε πῶς βρισκόταν μπροστὰ στὸν Πόρρο, τὸν μικρὸ θεὸ τοῦ Σάν Ματέο, διηγήθηκε πῶς ἡ γυναῖκα του, ἀπὸ ἕνα μῆνα τώρα, περίμενε τοῦ κάκου νὰ φέρη στὸν κόσμον τὸ πρῶτο τους παιδί.

Ὁ Πόρρο διέταξε νὰ μεταφέρουν τὴ γυναῖκα στοὺς ἐξεταστήριο, καὶ σὲ λίγο ἔσκυβε πάνω ἀπὸ τὸ ἀδύνατο σῶμα της, ποὺ θαρ-

Ὁ Καθηγητὴς Ἐδουάρδο Πόρρο

ρεῖς πῶς ὅλη του τὴ δύναμι τὴν εἶχε ρουφήξει ἡ πελώρια κοιλιὰ. Τὸ παιδί ζοῦσε. Βούτηξε τὸ χέρι του στοὺς ἀσβεστόνερο καὶ ἐζήτησε. Ὑστερα ἄφησε νὰ ἐξετάσουν δύο βοηθοὶ του, καὶ ὅλοι ἀπεσῦρθησαν εἰς τὸ διάδρομο γιὰ νὰ συσχεθοῦν.

Ἡ Ἰουλία Κοβαλίνι ἦτο μιὰ πρωτοτόκος χωρὶς ὠδίνες, μὲ ἄρρηκτο θυλάκιο, μὲ «συμμετρικῶς» καὶ περισσότερον ἐγκαρσίως ἐστενωμένη λεκάνη, τῆς ὁποίας ἡ ἀληθὴς διαγώνιος μόλις ἔφθανε τὰ 7 ἑκατο-

στά, ἐνῶ ἡ ἐγκαρσία μόλις ἔφθανε τὰ 4. Ἡ πρόγνωση ἦτο εἰς ὅλους φανερὴ. Ἀφοῦ ἡ λεκάνη ἦτο τόσο στενὴ, ὥστε δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐμβρυοτομία ἀπὸ κάτω, καὶ ἀφοῦ καμμιά γυναῖκα ἕως τότε δὲν εἶχεν ἐπιζήσει μετὰ Καισαρικὴ τομὴ, ἡ Ἰουλία Κοβαλίνι ἦτο καταδικασμένη. Τούλαχιστον μποροῦσαν νὰ γλιτώσουν τὸ παιδί. Οἱ ἀδελφές σταυροκοπήθηκαν. Ὁ Πόρρο διέταξε νὰ μείνη ἡ γυναῖκα καὶ νὰ τὸν εἰδοποιήσουν εὐθὺς ὡς θὰ ἄρχιζαν οἱ ὠδίνες. Μετὰ ἀποσῦρθηκε στοὺς δωματίο του.

Τὶς σκέψεις ποὺ πέρασαν τότε ἀπὸ τὸ μεγάλο ἐκεῖνο μυαλό, τίς ἀφηγεῖται μετὰ εἰκοσι χρόνια ὁ ἴδιος στὸν χειρουργὸ Χάρτμαν, ὅταν ὁ τελευταῖος τὸν ἐπεσκέφθη στο σπίτι του, ὅπου ὁ μεγάλος Πόρρο ἀργοπέθαινε, κτυπημένος ἀπὸ σύφιλι. Εἶχε μολυνθῆ ἀπὸ μιὰ συφιλιδικὴ ἐπίτοκο, ὅταν κατὰ τὸν τοκετὸ τῆς τραυματίσθηκε ἀνεπαίσθητα εἰς τὸ δάκτυλο.

Σκυμμένος λοιπὸν στὰ βιβλία του, στίς μεταφράσεις, στὰ χειρόγραφα, προσπαθοῦσε νὰ λύσῃ τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου χιλιάδων γυναικῶν. Στὸ Χειρουργικὸ τμή-

μα, ἡ χειρουργικὴ γάγγραινα θέριζε τοὺς ἀρρώστους. Στὸ Μαιευτικὸ, ὁ ἐπιλόχειος πυρετὸς συμπλήρωνε τὸ ἔργον τῆς. Καμμιά γυναῖκα σ' αὐτὸ καὶ στ' ἄλλα εὐρωπαϊκὰ νοσοκομεῖα δὲν εἶχε γλυτώσει μετὰ Καισαρικὴ τομῆ. Ποιὰ νᾶναι ἄραγε ἡ αἰτία τοῦ θανάτου; Καὶ σκέπτεται καὶ ψάχνει. "Ἐως τὴν Ἀναγέννησι, ἡ Καισαρικὴ τομῆ γινόταν μόνον σὲ νεκρὰς ἢ ἐτοιμοθάνατες γυναῖκες ἀπὸ τοὺς κουρεῖς, τὶς μαῖες, τοὺς παπάδες. Κανεὶς δὲν ἐνδιαφερόταν γιὰ τὴ ζωὴ τῆς γυναίκας. "Ὁμως πολλὰ παιδιὰ γλίτωναν ἔτσι, καὶ ἔφθασαν νὰ γίνουν μεγάλοι ἄνδρες, ὅπως ὁ Ἐρρίκος ὁ Η' τῆς Ἀγγλίας καὶ ὁ Πάπας Γρηγόριος ΙΔ'. Τὸ μάτι τοῦ Ἐδουάρδο Πόρρο ἔπεσε ἐρωτηματικὸ πάνω σὲ μιὰ μεσαιωνικὴ διαταγὴ πρὸς τὶς Μαῖες, πού τὶς ὑπεχρέωνε νὰ κρατοῦν τὸ στόμα τῆς νεκρῆς ἐπιτόκου ἀνοικτό, γιὰ νὰ ἀναπνέῃ τὸ ἔμβρυο. Χαμογέλασε μὲ ἐπιείκεια.

Ἀργότερα ἐμφανίζονται οἱ πρῶτες Καισαρικὲς τομὲς πάνω σὲ ζωντανὰς γυναῖκες. "Ὅλες ὅμως πεθαίνουν. Γι' αὐτὸ στρέφουν ἄλλοῦ τὴν προσπάθειά τους γιὰ τὴ σωτηρία τῆς γυναίκας, ὅπως ὁ Σίγκωλτ, στὴ συμφυσιολογία, ὁ Λούκας στὴν μέχρι θανάτου ἀσιτία, γιὰ νὰ μὴ μεγαλῶνῃ τὸ ἔμβρυο. "Ὁμως ὁ Πόρρο βλέπει τὴ λύσι στὴν Καισαρικὴ τομῆ. "Ἀλλὰ γιὰτὶ πεθαίνουν οἱ γυναῖκες; Καὶ ξανασκέπτεται τὸν τρόπο πού ἐκτελοῦσαν ἕως τότε τὴν Καισαρικὴ τομῆ. "Ἦτο ἡ μέθοδος τοῦ Ρουσσέ, πού τὸ βιβλίον του ἀποτελοῦσε τὸ εὐαγγέλιον κάθε γιατροῦ. "Ἀνοίγαν τὴν κοιλιά δεξιά, ὕστερα τὴν μήτρα, ἔβγαζαν τὸ παιδί καὶ τὸν πλακούντα, καὶ μετὰ ἔρραβαν μόνον τὰ τοιχώματα τῆς κοιλιάς. Τὸ τραῦμα τῆς μήτρας ἔμενε ἀνοικτό, γιὰτὶ ὁ Ρουσσέ διεκήρυσσε καὶ οἱ γιατροὶ πίστευαν πὼς ἡ μήτρα συνεσπᾶτο τόσον ἔντονα ὥστε τὸ τραῦμα τῆς ἔκλεινε μόνον του.

"Ἦδη ὁ Γάλλος γιατρός Λαμπᾶς εἶχαν ἀμφισβητήσῃ τὴν ὀρθότητα τοῦ δόγματος τοῦ Ρουσσέ καὶ προσπάθησε νὰ ράψῃ τὴ μήτρα. "Ὁμως τὰ ράμματα ἔσπασαν καὶ ἡ γυναῖκα πέθανε. Τί συνέβαινε λοιπὸν μέσα στὴ μήτρα, πού ξεχυνόταν ἀπὸ κεῖ ὁ θά-

νατος; Εἶχαν ἄραγε καμμιά σχέσι οἱ μοντέρνες τότε θεωρίαι τοῦ Παστέρ καὶ τοῦ Λίστερ, σχετικὰ μὲ τὰ σπέρματα τῶν μικροβίων; Γιατὶ οἱ δύο γυναῖκες πού χειρουργήθη ὁ Μπένετ στὶς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαι, μακριὰ ἀπὸ νοσοκομεῖον, μέσα σὲ ξυλόσπιτα, ἔζησαν; Μέσα ἀπ' ὅλες αὐτὰς τὶς σκέψεις, ὁ Πόρρο ξεχώριζε πὼς ἡ αἰτία τοῦ θανάτου ἦτο ἡ ἀνοικτὴ μήτρα. Αὐτὴ, ἡ ξαιμάτωνε τὴ γυναῖκα ἢ τῆς προκαλοῦσε πυρετό. Καὶ μιὰ πού δὲν μπορούσε νὰ τὴ ράψῃ στερεά, κατέληξε στὸ συμπέρασμα πὼς ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ.

Μέρες δούλευε τὴ σκέψι αὐτὴ στὸ μυαλὸν τοῦ χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ τὴν πῇ. Καταλάβαινε πὼς ὅλοι οἱ γιατροὶ θὰ τὸν κατηγοροῦσαν πὼς ἀκρωτηρίαζε τὴ γυναῖκα. "Ὁμως τί σημασία εἶχεν αὐτὸς ὁ ἀκρωτηριασμός ἀφοῦ θὰ τῆς ἔσωζε τὴ ζωὴ; Μήπως ἄλλως τε δὲν γλίτωνε ἔτσι ἀπὸ μιὰ ὅμοια μελλοντικὴ περιπέτεια;

Τὸ πρωὶ τῆς 21ης Μαΐου τοῦ 1876, τοῦ ἀνήγγειλαν ὅτι τὸ θυλάκιον ἐρράγη, καὶ ἄρχισαν οἱ πρῶτες ὠδίνες. "Ὁ Πόρρο ἐξήγησε στὴν Κοβαλίνι τὸν κίνδυνον πού διέτρεχε καὶ τῆς ἐζήτησε τὴν ἄδεια νὰ τὴν χειρουργήσῃ, ἀφοῦ τῆς ὑποσχέθηκε ὅτι ἔτσι θὰ τῆς γλίτωνε τὴ ζωὴ τῆς καὶ θὰ τῆς χάριζε καὶ ἕνα παιδί, τὸ παιδί τῆς. "Ἡ Κοβαλίνι δέχθηκε. "Ἡ πρώτη συγκατάθεσι στὴν ἱστορία τῆς Καισαρικῆς τομῆς εἶχε ληφθῆ.

"Ἡ ἐγχείρησις ἐγίνε στὶς 12 τὸ μεσημέρι. "Ὁ Πόρρο ἀνοίξε τὴν κοιλιά καὶ τὴ μήτρα, ἔβγαλε τὸ παιδί ζωντανό, καὶ πρὶν βγῆ ὁ πλακοῦς, ἔσφιξε σφικτὰ τὸν τράχηλον καὶ ἀκρωτηρίασε τὴ μήτρα. "Ἦστερα ἔρραψε τὸ κολόβωμα πάνω στὸ κοιλιακὸ τοίχωμα καὶ ἔκλεισε τὴν κοιλιά.

"Ἡ Ἰουλία Κοβαλίνι καὶ τὸ παιδί τῆς σώθηκαν. Καὶ ἀκολούθησαν ἄλλαι γυναῖκες. "Ὁ Ἐδουάρδο Πόρρο κατῶρθωσε μὲ τὴ σοφὴ σκέψι του νὰ κατεδάσῃ τὴν θνησιμότητα τῆς Καισαρικῆς ἀπὸ 100% σὲ 25%, καὶ αὐτό, πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀντισηψίας. Χωρὶς νὰ τὸ προαισθάνεται, εἶχε πιά θέσει τὶς βάσεις τῆς μοντέρνας χειρουργικῆς Μαιευτικῆς.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

Γάμοι

Ἡ Δίς Μπινιάρη Μαρία, Μαϊά, καὶ ὁ κ. Ἀναστ. Ἀντωνίου ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των.

Ἡ Δίς Τσέτσιλα Μαίρη καὶ ὁ κ. Γεώργιος Αὐγουστής ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των εἰς Ἐλασσόνα.

Θερμά συγχαρητήρια!

Γεννήσεις

Ἡ Κα Κυτήρη-Κολυβά Μαίρη ἔτεκε θῆλυ εἰς τὸ Μ.Μ.Η.

Ἡ Μαϊά Κα Τσακάλου-Δούκα ἔτεκεν ἄρρεν. Νὰ ζήσουν!

Εὐχαριστίαι!

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ εὐχαριστεῖ θερμῶς τὴν Μαϊάν Κουλοῦρη Ὀλγαν διὰ τὴν πρὸς τὸ περιοδικὸν οἰκονομικὴν τῆς ἐνίσχυσιν.

Ὁμοίως εὐχαριστεῖ καὶ ὅλους τοὺς ἀποστέλλοντας τὴν συνδρομὴν των.

Μετεκπαίδευσις Μαιῶν

Ἐπενθυμίζομεν εἰς τὰς Μαΐας, ὅτι αἰτήσεις διὰ μετεκπαίδευσιν εἰς τὰς Σχολὰς Μαιῶν «Βιργινία Σκυλίτση» καὶ «Βασίλισσα Φρειδερίκη» γίνονται δεκτὰ μέχρι 1ης Αὐγούστου ἑ. ἔ.

Ὁργάνωσις Ἐφεταικῶν Συλλόγων

Με εὐχαρίστησιν πληροφοροῦμεθα, ὅτι ἤρχισεν ἡ ὁργάνωσις τῶν Ἐφεταικῶν Συλλόγων.

Ἦδη εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν, κατόπιν τῶν διενεργηθειῶν ἐκλογῶν τὴν 26ην Ἀπριλίου 1959, τὸ νεοεκλεγέν Διοικητικὸν Συμβούλιον καθηρτίσθη εἰς σῶμα, ὡς ἀκολούθως: 1) Μουλᾶ Αἰκατερίνη, Πρόεδρος, 2) Χαρωνίδου Ἐλπίς, Ἀντιπρόεδρος, 3) Κολλάρα Τέρψη, Γεν. Γραμματεὺς, 4) Σαμαρτζῆ Αἰκατερίνη, Ταμίας, 5) Ἀγγελίδου Ἀντιγόνη, 6) Ἀδαμοπούλου Ἀμαλία, 7) Πρωίμου-Πετρίδου Χρηστία, Σύμβουλοι.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Σ.Ε.Μ.Α. συγκαίρει τὰ νεοεκλεγέντα μέλη καὶ εὔχεται καλὴν πρόοδον εἰς τὸ ἔργον των.

Παρακαλοῦνται αἱ Ὁργανωτικαὶ Ἐπιτροπαὶ τῶν Ἐφεταικῶν Συλλόγων, αἱ συγκροτηθεῖσαι παρὰ τοῦ Υ.Κ.Π., ὅπως, μετὰ τὰς ἀρχαιρείας πρὸς ἀνάδειξιν Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποστέλλωσιν πρὸς τὸν Σύλλογον Ἐπιστημόνων Μαιῶν τοῦ Ἐφεταικοῦ Ἀθηνῶν κατάλογον τοῦ ἐκλεγέντος Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἔργασια Διεθνοῦς Συνεδρίου 1960

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Διεθνοῦς Συνομοσπονδίας Μαιῶν συνῆλθεν εἰς Ἀμστερνταμ Ὀλλανδίας τὸν Ἀπρίλιον. Ἀπεφασίσθη ὅπως, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τὸν Διεθνῆ Ὀργανισμὸν Ὑγείας, συμπληρώσωσιν ἐρωτηματολόγιον γύρω ἀπὸ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐργασίαν τῶν Μαιῶν.

Ἐπίσης συνεζητήθησαν θέματα ἀφορῶντα τὸ Διεθνὲς Συνέδριον τῆς Ρώμης τοῦ 1960. Μέχρι σήμερον ἔχουν δηλώσει συμμετοχὴν 80 χῶραι, ἀναμένεται δὲ ὅτι θὰ τὸ παρακολουθήσωσιν ἄνω τῶν 1.000 Μαιῶν.

Ἐπενθυμίζομεν εἰς ἅπαντα τὰ μέλη ποῦ ἐπιθυμοῦν νὰ παρακολουθήσωσιν τὸ Συνέδριον (τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ χώραν τὴν 2-8 Ὀκτωβρίου 1960, ἀντὶ τῆς 23-30 Σεπτεμβρίου), ὅπως ὑποβάλλωσιν αἰτήσιν συμμετοχῆς εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συλλόγου, ὡς καὶ ποσὸν 550 δραχμῶν, διὰ δικαίωμα συμμετοχῆς.

Τὸ Μεσογειακὸν Συνέδριον

Ἀπὸ 8-15 Ἰουνίου ἔλαβε χώραν εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ 1ον Μεσογειακὸν Συνέδριον Ἀποκαταστάσεως Ἀναπήρων, εἰς τὸ ὁποῖον συμμετέσχον 18 χῶραι. Κατ' αὐτό, ὠμίλησαν διακεκριμένοι Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐπιστήμονες. Ἐκ τῶν μελῶν μας παρηκολούθησαν τὸ Συνέδριον, ἡ Δίς Βογιατζάκη Χ., Διευθύνουσα τοῦ Μ.Μ.Η. καὶ Πρόεδρος τοῦ Σ.Ε.Μ.Α., ὡς καὶ ἡ Δίς Λιουλιά Μ., Διδάσκουσα τῆς Σχολῆς Μαιῶν «Βιργινία Σκυλίτση», τοῦ Μ.Μ.Η.

Διὰ τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ὡς ἄνω Συνεδρίου ἐγένετο διάλεξις ὑπὸ τῆς Δίδος Λιουλιά τὴν τελευταίαν Πέμπτην τοῦ μηνὸς Ἰουνίου πρὸς τὰ μέλη τοῦ Σ.Ε.Μ.Α. καὶ τὰς μαθητριάς τῆς Σχολῆς Μαιῶν «Βιργινία Σκυλίτση», προεδρήθησαν δὲ καὶ σχετικὰ φίλιμ.

Γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις τῆς Σχολῆς Μαιῶν «Βιργινία Σκυλίτση»

Εἰς τὴν Σχολὴν Μαιῶν «Βιργινία Σκυλίτση» τοῦ Μ.Μ.Η., ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς λήξεως τῆς σχολικῆς περιόδου 1958-59 ἔλαβον χώραν αἱ γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις τῶν μαθητριῶν με ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν, ἐχορευθήσαν δὲ ἑλληνικοὶ χοροί.

Ἡ Πρόεδρος τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς Κα Ν. Κετσέα, ἀπένευμεν ἐπαθλον εἰς τὰς τελειοφοίτους μαθητριάς αἰτινες ἤλθον πρώται εἰς τὸ παιγνίδι «Γερμανικό».

Ἀναβολὴ δημοσιεύσεως ἄρθρου

Λόγω πληθώρας ὕλης, ἀναβάλλεται διὰ τὸ προσεχὲς τεῦχος ἡ δημοσίευσίς τοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Π. Λαπατσάνη, Παιδιάτρου τοῦ Μαιευτηρίου Ἀλεξάνδρα, με τίτλον «Περιπτώσεις προῶρων εἰς τὸ Νοσοκομεῖον».

Νέαι ἀπόφοιτοι

Εἰς τὰς κάτωθι ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς Μαιῶν «Βασιλίσσα Φρειδερίκη» τοῦ Μαιευτηρίου «Ἀλεξάνδρα» ἀπενεμήθη τὸ πτυχίον τῆς Μαιίας τὴν 2αν Ἰουνίου 1959, κατόπιν ἐπιτυχοῦς ἐξετάσεώς των:

1) Ἀνδριανάκη Ἑλ., 2) Ἀνδρικοπούλου Ἰωάννα, 3) Βακώρη Ἀλεξ., 4) Βολουδάκη Μαρ., 5) Δημητρίου Μαρία, 6) Δημουλά Εὐαγ., 7) Ζαρόκωστα Ἀναστ., 8) Ζιώγα Μαρία, 9) Θεοχάρη Αἰκ., 10) Καραμέτσου Σταυρ., 11) Καρλάφτη Σοφία, 12) Καντζαέλου Θεοδ., 13) Κλοκίτου Ἑλένη, 14) Κογγυλάκη Ναυσ., 15) Κοζύρη Ἀλίκη, 16) Κονταξή Μαρία, 17) Καταβᾶ Ἑλένη, 18) Κρίνη Φωτεινή, 19) Κυριακίδου Ἀργ., 20) Λεβέντη Μαρία, 21) Λεβιδιώτου Δέσπ., 22) Λουκοπάνου Φωτ., 23) Μαμουσή Γεωργ., 24) Μαραγκοζάκη Ἀντ., 25) Μαύρου Μαρ., 26) Μουγιαμμάζ Στυλιανή, 27) Παληθοδώρου Δήμ., 28) Παντελάκη Θεανώ, 29) Παπαδασυλείου Ἑλ., 30) Πατεριανάκη Καλ., 31) Πλωκαμάκη Ν., 32) Πρωτοῦ Λεμονιά, 33) Πήττα Ἑλεονώρα, 34) Ρούσσου Αἰκ., 35) Τουφεκλή Εὐαγ., 36) Τσιχλάκη Χρυσ., 37) Σπηλιάκου Ἀδαμ., 38) Φλώρου Παναγ., 39) Φωτίου Σοφία.

Θερμὰ συγχαρητήρια καὶ καλὴν σταδιοδρομίαν.

Χορηγῆσις ἀδειῶν**ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος**

Εἰς τὰς κάτωθι Μαιίας ἐχορηγήθη ἡ ἀδεια ἀσκήσεως τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος, ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ἀσκήσεως κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη εἰς τὰς Κοινότητες, τὰς ὀριζομένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας:

1) Μπορόζη Μαρία, Κοινότης Δραβίσκου (Σερρών), 2) Κουγιουμτζόγλου Γεωργία, Κοινότης Πλαγιᾶς (Κιλίκις), 3) Σαλταπίδα Εὐγενία, Κοινότης Νησίου (Ἡμαθίας), 4) Χριστοδούλου Καλλιόπη, Κοινότης Ὠραίου (Ξάνθης), 5) Σούφη Ἀλίκη, Κοινότης Βλυχοῦ (Λευκάδος), 6) Περτσεμλή Ἀγριππίνα, Κοινότης Ἀρνίσσης (Πέλλης), 7) Μαυροπούλου Μαρία, Κοινότης Παντοκύμης (Κοζάνης), 8) Καλέντζου Μαρία, Κοινότης Μελιταίας (Φθιώτιδος), 9) Δαλεζίου Ἀντωνία, Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα», 10) Περβανίδου Δέσποινα, Κοινότης Καλλιθέας (Δράμας), 11) Ζαχαράκη Μαρία, Κοινότης Παλαιοκώμης (Σερρών), 12) Λιανοπούλου Θεανώ, Κοινότης Εὐπαλίου (Φωκίδος), 13) Καναβοῦ Ἀντιγόνη, Κοινότης Πελασγίας (Φθιώτιδος), 14) Δημοπούλου Μαρία, Κοινότης Ἁγίου Βασιλείου (Ἀχαΐας), 15) Μαυροπούλου Σοφία, Κοινότης Ἀδῆρων (Ξάνθης), 16) Ντόδα Βικτωρία, Κοινότης Φαναρίου (Καρδίτσας), 17) Κανελλοπούλου Ἑλένη, Κοινότης Πλάτης (Μεσσηνίας), 18) Μαραγκοῦ Εὐφροσύνη, Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα», 19) Λαμπροπούλου Βικτωρία, Κοινότης Κηπουργίου (Κοζάνης), 20) Γαβάνια Εὐστρατία, Κοινότης Ἀγ. Γεωργίου (Φωκίδος), 21) Μαργαρίτου Δέσποινα, Δήμος Πάργας (Πρεβέζης), 22) Για-

λούση Ἑλένη, Κοινότης Καναλακίου (Πρεβέζης), 23) Ἀθανασοπούλου Ἀν., Κοινότης Κ. Μακρυνοῦ (Μεσολογγίου), 24) Παγαρέμου Χρυσή, Κοινότης Γρανίτσης (Εὐρυτανίας), 25) Βελικοπούλου Ζωή, Κοινότης Καρδαμύλης (Μεσσηνίας), 26) Κανάρη Νικολέττα, Κοινότης Ἀσέας (Ἀρκαδίας), 27) Μάντζαρη Ζαχαρ., Κοινότης Ἀμαράντων (Ροδόπης), 28) Κυριαζή Κωνστ., Κοινότης Σκιαῶθου (Μαγνησίας), 29) Βαρθαλίτου Ἄννα, Κοινότης Γαλιτσᾶ (Σύρου), 30) Ζησίδου Ἰωάννα, Κοινότης Πενταπόλεως (Σερρών), 31) Γκούνη Μαλάμω, Κοινότης Κορώνης (Μεσσηνίας).

Διαλέξεις

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῆς Μητέρας, ἐδόθη εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συλλόγου διαλέξεις ὑπὸ τῆς διακεκριμένης λογοτέχνιδος καὶ ποιητρίας Κας Σ. Μαυροσιδη-Παπαδάκη, μετ' τίτλον: «Τὸ μητρικὸ φίλτρο στὴν ποίησίν μας».

—Εἰς τὸ Μ.Μ.Η. ἔλαβε χῶραν διάλεξις ὑπὸ τοῦ κ. Κουτσοχέρα, μετ' τίτλον: «Ὁ Δεῖπνος τῆς Βηθανίας».

Μόλις ἐκυκλοφόρησε

Π. Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Ἐκτάκτου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Διευθυντοῦ τῆς Β' Κλινικῆς τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη»

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

Ἐκδόσις συγχρονισμένη, σελίδες 320, εἰκόνες 89, 2 ἔγχρωμοι πίνακες. Τιμὴ Δραχμαὶ 200.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Γενικὴ Διεύθυνσις Ὑγιεινῆς
Διεύθυνσις Ἱατρικῶν Ἐπαγγελμάτων

Ἀριθ. Πρωτ. Ε.Γ. 1355

Ἀριθ. Ἐγκ. 348

Ἀθῆναι τῇ 11ῃ Ἰουνίου 1959

ΘΕΜΑ: Περὶ ἐγγραφῆς Μαιῶν εἰς τοὺς οἰκείους Συλλόγους Ἐπιστημόνων Μαιῶν.

Διεπιστώθη ὅτι πλείσται Μαιῖαι, ἰδίᾳ αἱ νεώτεραι, παραλείπουσι νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τοὺς οἰκείους Συλλόγους Ἐπιστημόνων Μαιῶν, κατὰ παράβασιν τῆς Διατάξεως τοῦ ἀπὸ 15.12.1955 Β.Δ. «Περὶ Συλλόγων Ἐπιστημόνων Μαιῶν».

Παρακαλοῦμεν ὅθεν, ὅπως μεριμνήσητε ὥστε ἀπασαί αἱ παρ' ὑμῶν ὑπηρετοῦσαι Μαιῖαι, ἐντὸς 3 μηνῶν τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς παρούσης, προσκομίσωσιν ὑμῖν βεβαιώσιν περὶ τῆς ἐγγραφῆς των εἰς τοὺς οἰκείους Συλλόγους Ἐπιστημόνων Μαιῶν, εἰς τὸ μέλλον δὲ οὐδεμίᾳ πρόσληψις θὰ ἐνεργῆται παρ' ὑμῶν, ἐφ' ὅσον δὲν προσκομίσῃ τὴν ὡς ἄνω βεβαιώσιν περὶ ἐγγραφῆς τῆς εἰς τὸν οἰκεῖον Σύλλογον.

Ὁ Ὑφυπουργός

Ι. ΨΑΡΡΕΑΣ

FISSAN

Τὰ ἰδιο-
σκευάσματα
ΦΙΣΣΑΝ

Ἀπαραίτητα διὰ τὴν
περιποίησιν τοῦ δέρματος
καὶ τὴν θεραpeίαν τῶν
δερματοπαθειῶν

FISSAN

• Πούδρα • Ἀλοιφαὶ • Σάπων

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ
DEUTSCHE MILCHWERKE ZWINGENBERG / BERGSTR.

HESSEN - GERMANY

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ · ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Κ. ΚΑΝΑΡΟΓΛΟΥ - ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 12 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 612-421

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΤΟ
ΣΤΑ ΠΡΩΤΑ ΤΟΥ
ΒΗΜΑΤΑ...

...Με προϊόντα

* ΑΝΘΟΣ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΥ * ΑΝΘΟΣ ΟΡΥΖΗΣ

ΓΙΩΤΗ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΤΡΟΦΩΝ «Ι. ΓΙΩΤΗΣ» Ο.Ε.
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΚΑΛΑΡΗ 80 ΤΗΛ. 880.791. ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΚΤΙΝΟΥ 3 ΤΗΛ. 527.908

Κ. ΚΑΡΑΒΟΥΔΟΥ - ΒΕΛΟΚΑΤΟΥ 12 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 412-421
ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) *Εἰς ποίας περιπτώσεις παρουσιάζεται λεύκωμα κατὰ τὴν κύησιν;*

Εἰς τὴν προεκλαμψίαν, ἐκλαμψίαν, κακοήθεις ἐμέτους, χρονίαν νεφρίτιδα, καρδιακὰς παθήσεις, κίρρωσιν τοῦ ἥπατος. Ἐπίσης ἀνευρίσκεται λεύκωμα εἰς τὰ οὖρα, τὰ ὁποῖα περιέχουν αἷμα, πύον, κολπικὸν ἔκκριμα ἢ ἐνάμιον ὑγρὸν.

2) *Ποία ἢ ἀπλουστέρα μέθοδος ἐξετάσεως οὕρων;*

Ἡ ἀπλουστέρα καὶ πλέον σύγχρονος μέθοδος ἐξετάσεως τῶν οὕρων διὰ λεύκωμα, εἶναι ἡ διὰ τοῦ Albustix. Τὸ Albustix εἶναι νέα χρωματοαντίδρασις διὰ τὴν ἀνίχνευσιν τῆς λευκωματουρίας καὶ συνίσταται ἐκ ταινιῶν χάρτου διαποτισθεισῶν δι' ἐνὸς δείκτου κυανοῦ τῆς τετραβρωμοφαινόλης καὶ κιτρικοῦ νατρίου. Τὸ ἄκρον τῆς ταινίας διαδρέχεται στιγμιαίως εἰς τὴν ἀκτῖνα τῶν οὕρων ἢ καὶ διὰ μιᾶς σταγόνας οὕρων.

Ἀρνητικὴ ἀντίδρασις: Οὐδεμία μεταβολὴ χρώματος.

Θετικὴ ἀντίδρασις: Τὸ διαβραχὲν ἄκρον μεταβάλλεται εἰς πρασινωπὸν ἢ κυανοπράσινον, αὐτοστιγμεί.

Ἡ ταινία πρέπει νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν χρωματομετρικὴν κλίμακα, ἢ ὅποια χρησιμεύει ὡς ὁδηγὸς διὰ τὸ ποσὸν τοῦ ὑπάρχοντος λευκώματος.

3) *Κάθε πότε πρέπει νὰ ἐξετάζεται ἡ ἔγκυος;*

Ἐπὶ φυσιολογικῆς πορείας τῆς κύησεως μίαν φορὰν τοῦλάχιστον τὸν μῆνα μέχρι τοῦ 6ου μηνός, δύο φορὰς τοῦλάχιστον τὸν μῆνα μέχρι τοῦ 8ου μηνός, καὶ ἐκάστην ἑβδομάδα κατόπιν, μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ.

Ἐπὶ ἐμφανίσεως ὅμως παθολογικῶν

καταστάσεων τῆς κύησεως, ὅπως π.χ. τοξιναιμίας κ.ἄ., ἡ ἔγκυος ἐπιβάλλεται νὰ παρακολουθῆται συχνότερα καὶ ἡ Μαῖα ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ παραπέμψῃ τὴν ἔγκυον εἰς τὸν Ἴατρον ἢ τὸ Νοσοκομεῖον.

Ἡ ὑγεία τῆς ἔγκυου καὶ τοῦ ἐμβρύου ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς στενῆς συνεργασίας μεταξὺ Ἰατροῦ, Νοσοκομείου καὶ Μαίας.

Ἡ Μαῖα ἔχει καθήκον νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὴν ἔγκυον τὴν σημασίαν τῆς τακτικῆς παρακολουθήσεώς της καὶ νὰ τὴν πείσῃ νὰ ἐξετάζεται συχνά.

4) *Ὁ ἀντιπολιομνελιτικὸς ἐμβολιασμὸς εἶναι ἀκίνδυνος;*

Τὸ ἐμβόλιον παρασκευάζεται ἐκ παθογόνων στελεχῶν. Ἀδρανοποιήσις του ἐλέγχεται εἰς ὅλα τὰ στάδια τῆς παρασκευῆς, καὶ μάλιστα ἐπὶ μεγάλων ὄγκων ἐμβολίου. Παρὰ τὸν σημαντικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐμβολιασθέντων ἀτόμων μὲ ἐμβόλιον RIT (1.500.000 ἄτομα κατὰ τὸ τέλος Ἰανουαρίου 1958, καὶ ὑπὲρ τὰ 5.000.000 ἄτομα τὸν Μάιον καὶ Ἰούνιον), οὐδεμία μετεμβολιακὴ ἀντίδρασις ἐσημειώθη.

5) *Τὸ ἐμβόλιον δύναται νὰ προκαλέσῃ ἀλλεργικὰς ἀντιδράσεις;*

Ἐλήφθησαν ὅλα τὰ μέτρα διὰ τὴν ὅσο τὸ δυνατόν τελείαν ἀπομάκρυνσιν τῶν οὐσιῶν τῶν δυναμένων νὰ προκαλέσουν ἀλλεργικὰς ἀντιδράσεις.

Οὕτω, δὲν ἐμφανίζονται εἰμὴ σπανιώταται τοιαῦται, καὶ μάλιστα παροδικαὶ καὶ ἀσήμαντοι. Ἐξ ἄλλου, πολυάριθμοι ἐμβολιασμοὶ ἐνεργηθέντες ἐπὶ παιδιῶν πασχόντων ἐξ ἀσθματος καὶ ἐκζέματος οὐδεμίαν ἀλλεργικὴν παρενέργειαν ἐνεφάνισαν. Τὸ ἐμβόλιον RIT δὲν περιέχει πενικιλίνη, ἀλλὰ μόνον στρεπτομυκίνη καὶ ἐλάχιστην ποσότητα χλωραμφενικόλης.

“ΕΛΕΥΘΩ,,

ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἀποκόψατε τὸ παρὸν καὶ ἀποστείλατέ το μετὴν ἐρώτησίν σας

Γάλα κατ' έξοχήν « προφυλακτικόν »

Διά την κανονικήν διατροφήν τών υγιών βρεφών. Τò Πελαργκόν αύξάνει την αντίστασιν εις τας λοιμώξεις, προλαμβάνει τας δυσπεψίας, καταπολεμεί τας άναγωγάς, έμποδίζει την ύποχλωρουδρίαν.

“Έτοιμον προς χρῆσιν.

Pelargon

Γάλα πλήρες όξεινιοδέν εις κόνην

ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Α. ΔΡΙΤΣΑΣ & ΥΙΟΣ ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ 3 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ - ΤΗΛ. 40.220